Versie voor internetconsultatie

Besluit brandveilig gebruik overige plaatsen

NOTA VAN TOELICHTING

ALGEMEEN DEEL

Dit besluit geeft regels voor het brandveilig gebruik van plaatsen indien andere regels daarin al niet voorzien. Daarom wordt de aanduiding 'overige plaatsen' gebruikt. Veel van de regels in dit besluit hebben uitsluitend betrekking op plaatsen waar – kort gezegd – groepen mensen bij elkaar zijn gebracht. In beginsel is iedereen zelf verantwoordelijk voor zijn eigen veiligheid, maar zou op dergelijke plaatsen brand uitbreken, dan vormt die omstandigheid een extra risico, en daarmee een rechtvaardiging om ten aanzien van het brandveilig gebruik van dergelijke plaatsen regels te stellen.

De Woningwet en het daarop gebaseerde Bouwbesluit 2012 bevatten regels over het brandveilig gebruik van bouwwerken, open erven en terreinen. Ook de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) bevat in relatie tot bouwwerken bepalingen over brandveiligheid. Veel van die bepalingen zullen in de toekomst een plaats vinden in de Omgevingswet, maar die zal geen betrekking hebben op het brandveilig gebruik als bedoeld in dit besluit, omdat het in dit besluit gaat om gebruik van plaatsen en van objecten die geen bouwwerk zijn, zeer tijdelijk op die plaats dienst doen en dus geen blijvende invloed hebben op de fysieke leefomgeving. Dit besluit bevat regels die voorheen te vinden waren in de gemeentelijke brandbeveiligingsverordeningen, die veelal zijn geschoeid op de leest van de desbetreffende modelverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De modelverordening bracht weliswaar enige stroomlijning, maar er bleef lokaal een veelheid aan verschillende bepalingen bestaan – inherent aan een decentrale aanpak waarbij nu 393 gemeenten eigen regels kunnen formuleren. Bovendien werden in de modelverordening, en dus ook in de gemeentelijke verordening, ruimhartig aanzienlijke delen van het Bouwbesluit van overeenkomstige toepassing verklaard, waardoor niet altijd duidelijk was welke regels precies van toepassing waren. En als de regels van toepassing waren, werd miskend dat de (zware) regels uit de bouwregelgeving niet zonder meer passend waren voor de situaties waarop de lokale brandbeveiligingsverordeningen zagen. Juist bij een zo essentieel aspect als brandveiligheid is, zowel voor de overheid als voor het bedrijfsleven, gewenst dat de regels uniform, duidelijk, specifiek en beperkt zijn Dit besluit beoogt:
a. een eind te maken aan onnodige lokale verschillen en zo de rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te bevorderen,
b. helderheid te bieden door uit te schrijven welke regels voor welke situatie gelden,
c. toegespitste regels te geven die niet zwaarder zijn dan nodig, en
d. de administratieve lasten voor bedrijven te beperken.
Ook biedt dit besluit kansen voor centraal geregisseerde voorlichting en ondersteunende ICT-toepassingen. Met name de wens om te uniformeren is al in 2007 verwoord in de memorie van toelichting bij de Wet veiligheidsregio's.[1] Daarbij werd gewezen op een gelijksoortige beweging binnen de bouwregelgeving: een vooruitwijzing naar het Bouwbesluit 2012. Voorts werd onderstreept dat de Wet veiligheidsregio's slechts voor aanvullende regels een grondslag zou gaan bevatten. Dat sloot aan bij de Brandweerwet 1985, een voorloper van de Wet veiligheidsregio's, waarin het aanvullende karakter (en de samenhang met de bouwregelgeving) expliciet tot uitdrukking was gebracht.[2] Ten tijde van de inwerkingtreding van de Wet veiligheidsregio's (1 oktober 2010) stond in artikel 3, derde lid, van die wet dat er regels moesten komen voor het brandveilig gebruik van "ruimten, niet zijnde bouwwerken". Bij het ontwerpen van het onderhavige besluit bleek die formulering evenwel minder gelukkig. Om die reden is de Wet veiligheidsregio's inmiddels aangepast[3], en luidt de grondslag in artikel 3, derde lid : 'Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld

[1] Zie Kamerstukken II 2006/07, 31 117, nr. 3, blz. 57.
[2] Artikel 12 Brandweerwet 1985: *De gemeenteraad stelt bij verordening regels vast (…) voor zover daarin niet bij of krachtens de Woningwet of enige andere wet is voorzien.*
[3] Zie voor een toelichting op de wijziging Kamerstukken II 2011/12, 32 841, nr. 9. De wijziging is per 1 januari 2013 in werking getreden.

over het brandveilig gebruik van voor mensen toegankelijke plaatsen, voor zover daarin niet bij of krachtens enige andere wet is voorzien (…)'. Er is dus gekozen voor de neutrale aanduiding 'plaatsen', waarbij het verschil met andere voor mensen toegankelijke plaatsen, zoals gebouwen en diverse andere bouwwerken, wordt uitgedrukt door de toevoeging 'overige'. Het aanvullende karakter van de bepaling blijkt uit de toevoeging 'voor zover daarin niet bij of krachtens enige andere wet is voorzien'.
Bij het opstellen van het onderhavige besluit is, zowel qua inhoud als qua terminologie, dikwijls aansluiting gezocht bij het Bouwbesluit 2012, zoals bijvoorbeeld het terugdringen van de vergunningplicht, als kan worden volstaan met een meldingsplicht. Als hiervoor gemeld, bleef was ook de modelverordening dicht bij de bouwregelgeving, dus van een breuk met de bestaande praktijk kan dan ook niet gesproken worden. Vanwege de overeenkomsten was het dus soms zelfs mogelijk passages uit de toelichting over te nemen. Niettemin zijn er aanzienlijke verschillen, vooral omdat de bouwregelgeving primair ziet op bouwwerken, waarbij vooral veel constructie- en inrichtingseisen worden gesteld; regels over het brandveilig gebruik vormen daarvan slechts een beperkt onderdeel. Van het onderhavige besluit daarentegen vormen zij de kern, en zien constructie-eisen, zo ze al worden gesteld, op het veilig kunnen vluchten in geval van brand; die eisen kunnen dus vaak lichter zijn dan in het Bouwbesluit.

Aan bouwwerken aansluitende open erven en terreinen vallen onder de werking van het Bouwbesluit (zie hoofdstuk 7 van dat besluit), hoewel daarop – per definitie – geen bouwwerken staan.[4] Kenmerkend voor die terreinen en erven is dat zij direct zijn gelegen bij een hoofdgebouw, en in feitelijk opzicht zijn ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw. Kampeerterreinen en jachthavens vallen in beginsel wel onder het onderhavige besluit: zo er al sprake is van een hoofdgebouw, is de camping of de jachthaven immers niet ten dienste daarvan ingericht. Op het gebouw als zodanig, dat een bouwwerk is, is het Bouwbesluit 2012 vanzelfsprekend wel van toepassing.

Met dit besluit is het bestaansrecht van de gemeentelijke brandbeveiligingsverordeningen voor het brandveilig gebruik van niet-bouwwerken naar verwachting materieel geheel komen te vervallen. Zou een verordening tevens bepalingen bevatten over onderwerpen die niet geregeld worden door dit besluit, dan behouden die bepalingen hun rechtskracht. Waar sprake is van een overlap, zijn de bepalingen van de gemeentelijke verordening onverbindend, vanwege het uitgangspunt dat er geen ruimte is voor lokale regeling van een onderwerp dat nationaal uitputtend is geregeld.

Aansturingsartikel en uniformiteit
In de hoofdstukken 3 tot en met 5 staan veel zogeheten aansturingsartikelen. In een dergelijke artikel wordt in het eerste lid een functionele eis geformuleerd, veelal in algemene bewoordingen. Daarmee wordt duidelijk gemaakt wat de norm is die moet worden nageleefd. In het tweede lid staat dat aan die eis is voldaan als de aansluitend opgenomen voorschriften worden toegepast. Die voorschriften zijn aanmerkelijk concreter dan de functionele eis. De normadressaat hoeft zodoende niet zelf te bedenken wat hij moet doen of laten om overeenkomstig dit besluit te handelen. De norm en de nalevingeisen worden op deze wijze geüniformeerd, want dit besluit vervangt immers een kleine 400 gemeentelijke brandbeveiligingsverordeningen. Deze uniformering zal in de meeste gevallen niet leiden tot een verzwaring van eisen of een toename van administratieve lasten. Dit zal alleen anders zijn, indien een gemeente momenteel een (aanmerkelijk) lichter regiem zou hanteren en weinig tot geen vergunningplichten kent. Gelet op het belang dat ook door gemeenten aan veiligheid wordt gehecht, zal die situatie zich weinig voordoen.

[4] In het Bouwbesluit 2012 is open erf gedefinieerd als *onbebouwd deel van een erf*, en terrein als *bij een bouwwerk behorend onbebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, niet zijnde een erf*. Een erf is in artikel 1, eerste lid, van bijlage II bij het Besluit omgevingsrecht gedefinieerd als *al dan niet bebouwd perceel, of een gedeelte daarvan, dat direct is gelegen bij een hoofdgebouw en dat in feitelijk opzicht is ingericht ten dienste van het gebruik van dat gebouw, en, voor zover een bestemmingsplan of een beheersverordening van toepassing is, deze die inrichting niet verbieden.*

Het besluit is omvangrijk en gedetailleerd – maar daar staat tegen over dat het besluit leidt tot duidelijke en landelijk uniforme regels. Dat heeft voordelen voor alle betrokkenen. Uitgangspunt is geweest aan te sluiten bij de praktijk, opdat ook om die reden het besluit niet als een lastenverzwaring wordt ervaren.

Bij de totstandkoming van dit besluit is – met wisselende intensiteit – medewerking verleend door vertegenwoordigers van de meest betrokken branches. Ook heeft het ontwerpbesluit via internetconsultatie open gestaan voor commentaar. De inbreng wordt besproken aan het slot van dit algemeen deel van deze nota van toelichting.[5]

Gelijkwaardigheid

Op onderdelen bevat dit besluit gedetailleerde voorschriften. Maar vanwege het zogeheten gelijkwaardigheidsbeginsel, dat ook voor dit besluit geldt (zie artikel 1.4), behoeven niet alle regels altijd exacte naleving. De bepalingen dienen er vooral toe om aan te geven in welke mate het brandveilig gebruik van plaatsen moet zijn gewaarborgd, en op welke wijze dat bereikt kan worden. Wie zich aan de regels houdt, heeft zich in beginsel in voldoende mate ingespannen – maar artikel 1.4 legt bovendien expliciet vast dat wie langs andere weg een gelijkwaardig resultaat bereikt, evenzeer aan zijn verplichtingen heeft voldaan. Van belang is immers het doel – brandveilig gebruik van een plaats – en niet het middel.
Hoewel bij de beoordeling van een situatie vaak specifieke omstandigheden een rol spelen, en een oplossing die in een bepaalde situatie als gelijkwaardig wordt beoordeeld, in een andere situatie mogelijk niet voldoet, kan het nuttig zijn dat voorbeelden worden verzameld van geaccepteerde gelijkwaardige oplossingen. Dat kan een hulpmiddel zijn voor het bevoegd gezag in andere gemeenten om tot een gefundeerd oordeel te komen wat betreft de aanvaardbaarheid van als gelijkwaardig aangedragen alternatieven. Een dergelijke verzameling kan bijdragen aan verdere uniformering, en daarmee aan de vergroting van de voorspelbaarheid van overheidsbeslissingen. Dat is van belang voor burgers en bedrijfsleven.

Het gebruik van Nederlandse en Europese normen (NEN en NEN-EN)

Er wordt op diverse plaatsen in dit besluit verwezen naar normalisatie-normen, vooral: NEN of NEN-EN. Zie voor een uitleg de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1, tweede lid. Het verwijzen naar dergelijke normen past bij de achterliggende gedachte van uniformiteit. Deze normen hebben hun waarde in de praktijk bewezen, en zijn doorgaans goed bekend bij degenen die ze moeten toepassen, doordat vertegenwoordigers uit betrokken branches nauw betrokken zijn bij het opstellen ervan.
Hoewel veel van deze normen niet primair toegesneden zijn op de plaatsen waarop dit besluit betrekking heeft, kunnen zij daarop wel (overeenkomstig) toegepast worden.
De Hoge Raad heeft medio 2012 in rechte vastgesteld dat normen als hier bedoeld geen algemeen verbindende voorschriften zijn.[6] Een wettelijke grondslag om in lagere regelgeving, zoals het onderhavige besluit, te kunnen verwijzen naar deze normen, is dan ook niet noodzakelijk. Evenmin is het noodzakelijk dat deze langs privaatrechtelijke weg tot stand gekomen normen bekend zijn gemaakt worden volgens de regels van de Bekendmakingswet. En ook het feit dat deze normen niet algemeen en zonder kosten verkrijgbaar zijn, zoals algemeen verbindende voorschriften, vormt geen belemmering om in regelgeving daarnaar te verwijzen; de normen zijn immers – zij het tegen betaling – voor een ieder verkrijgbaar.
Omdat (sommige) normen aan verandering onderhevig zijn, wordt op grond van artikel 1.5 bij ministeriële regeling een lijst vastgesteld en bijgehouden van de normen waarnaar in dit besluit wordt verwezen. Die lijst laat zien welke versie van de desbetreffende norm van toepassing is.

[5] [[NB Deze passage is nu nog prematuur, maar dat verandert als de paragraaf met reacties is geschreven. Op dat moment zal deze voetnoot vervallen.]]

[6] Zie Hoge Raad d.d. 22-06-2012 (KNOOBLE) ECLI:NL:HR:2012:BW0393).

Toezicht en handhaving

Ingevolge de Wet veiligheidsregio's is het college van burgemeester en wethouders belast met de organisatie van de brandweerzorg. Daaronder valt onder meer het voorkomen van brand en het beperken van brandgevaar. Verder geldt dat een plaats als bedoeld in dit besluit altijd is gesitueerd op het grondgebied van een gemeente. Als er een vergunning moet worden aangevraagd of als er een melding met betrekking tot het gebruik moet worden gedaan, moet dat dus gebeuren in de gemeente waar de plaats is gesitueerd. Het toezicht op de naleving van dit besluit is dan ook primair een zaak voor de gemeente in kwestie. . De Wet veiligheidsregio's bepaalt in artikel 61, derde lid, onder meer dat met het toezicht op de naleving van de regels zoals gegeven in de onderhavige amvb zijn belast de door het college van burgemeester en wethouders aangewezen ambtenaren. De gemeente beschikt over de standaardbevoegdheden wat betreft het bestuurlijk toezicht (bestuursdwang, last onder dwangsom), gericht op de naleving van wettelijke regels en, indien aan de orde, van aan de vergunning verbonden voorwaarden en van nadere voorschriften die zijn opgelegd nadat een melding is ingediend voor het gebruik van een plaats. Indien een vergunning is verstrekt, behoort onder omstandigheden ook intrekking van de vergunning tot de mogelijkheden. Indien de gemeenteraad bij verordening heeft bepaald dat een bestuurlijke boete kan worden opgelegd bij overtreding van de regels, gesteld krachtens artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's (het artikel dat ten grondslag ligt aan het onderhavige besluit), kan de naleving ook met gebruikmaking van dat instrument gestalte krijgen. Dit is vastgelegd in artikel 64, tweede lid, van de Wet veiligheidsregio's. Naast de bestuurlijke handhaving kan ook het strafrecht worden ingezet. Artikel 64 van de Wvr noemt als strafmaat van overtreding van de regels, gesteld krachtens artikel 3, derde lid, hechtenis van ten hoogste een jaar of geldboete van de derde categorie. Die boete bedraagt (sinds 1 januari 2014) maximaal € 8100. Dit bedrag wordt elke twee jaar geïndexeerd.[7] De opsporing van strafbare feiten is een taak voor politieambtenaren, op grond van artikel 141 van het Wetboek van Strafrecht, en voor buitengewone opsporingsambtenaren (boa's),op grond van artikel 142 van het Wetboek van Strafrecht. Boa's zijn in de gemeente werkzame ambtenaren aan wie op verzoek van de werkgever een opsporingsbevoegdheid in een bepaald domein (of soms in twee domeinen) is toegekend door de Minister van Veiligheid en Justitie.

Lex silencio positivo

Uit de Dienstenwet volgt dat op een aanvraag om een vergunning het stelsel van de Lex silencio positivo (LSP) van toepassing is.[8] Dit stelsel is ingevoerd om te bevorderen dat overheden tijdig beslissen op aanvragen voor onder meer een vergunning. De kern van de systematiek is dat een aangevraagde vergunning van rechtswege is verleend, indien niet tijdig op de aanvraag is beslist: een fictieve positieve beschikking. Het is mogelijk om van dit stelsel af te wijken, om dwingende redenen van algemeen belang. Indien er ingevolge de systematiek van deze amvb een vergunningplicht geldt, dan kan worden gesteld dat het aspect brandveiligheid van een zodanig groot algemeen belang is, dat het ongewenst is dat een activiteit doorgang vindt zonder dat binnen de gemeente een afweging heeft plaatsgevonden van de brandveiligheidsrisico's, en dus ook zonder dat de noodzaak is bezien om voorwaarden te verbinden aan de vergunning. Toch is ervoor gekozen in dit domein de LSP zonder meer van toepassing te laten zijn; om die reden, in samenhang met artikel 28 Dienstenwet, is in de tekst van de amvb hieraan geen bepaling gewijd. De termijn om te beslissen op een aanvraag voor een vergunning is gesteld op acht weken, en dat moet voldoende zijn voor een college van B&W om adequaat te reageren. Dit standpunt is in lijn met de opvatting van de VNG.[9]

Voor de volledigheid zij toegevoegd dat een gemeente beleidsregels kan hebben opgesteld die per definitie van toepassing zijn – en dus ook op de van rechtswege verleende vergunning (waarin uit de aard der zaak geen voorwaarden zijn opgenomen). De grondslag voor deze beleidsregels ligt in artikel 4:20e Awb. Voorts is het zo

[7] Zie voor de wijziging per 1 januari 2014 het Besluit van 17 oktober 2013 tot wijziging van de bedragen van de categorieën, bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht (Stb. 2013, 420).

[8] Zie artikel 28 van de Wet van 12 november 2009 tot implementatie van Europese regelgeving betreffende het verkeer van diensten op de interne markt (Stb. 2009, 505).

[9] Op http://www.vng.nl/onderwerpenindex/ruimte-en-wonen/bouwregelgeving/veelgestelde-vragen-brandbeveiligingsverordening staat onder de vraag *'Is invoering lex silencio positivo niet wenselijk?'*dat er geen dringende redenen zijn om af te zien van de lsp.

dat het bevoegd gezag, nadat een vergunning van rechtswege is verleend, alsnog voorwaarden aan de vergunning kan verbinden of de vergunning kan intrekken (artikel 4:20f). Er is dan wel een gerede kans dat de gemeente schade moet vergoeden aan degene die erop rekende de vergunning te hebben gekregen zoals deze was gevraagd.
Een van rechtswege verleende vergunning geldt als een besluit in de zin van artikel 1:3 Awb. Dat betekent dat het stelsel van rechtsbescherming van de Awb op van rechtswege verleende besluiten op dezelfde wijze van toepassing is als op besluiten die regulier tot stand zijn gekomen. Er kan dus bezwaar worden gemaakt.

BES
De onderhavige regeling is niet van toepassing op Bonaire, Sint Eustatius en Saba (de BES). In de Invoeringswet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba is bepaald dat wettelijke regelingen in de openbare lichamen alleen van toepassing zijn zover dit bij wettelijk voorschrift is bepaald, of indien op andere wijze onmiskenbaar uit enig wettelijk voorschrift volgt dat die wettelijke voorschriften in de openbare lichamen van toepassing zijn. Dat is in casu niet het geval.
Uiteraard is (brand)veiligheid een zaak die niet alleen relevant is in het Europese deel van het Koninkrijk. De Veiligheidswet BES bepaalt dat de eilandsraad voor het openbaar lichaam in een brandbeveiligingsverordening regels stelt over het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. In een dergelijke verordening kunnen desgewenst elementen uit de onderhavige regeling worden opgenomen.

Regeldrukvermindering
Het onderhavige besluit vindt mede zijn oorsprong in de activiteiten van de Regiegroep Regeldruk en Gastvrij Nederland. De Regiegroep Regeldruk was een samenwerkingsverband van de ministeries van Economische Zaken en Financiën onder directe verantwoordelijkheid van de staatssecretarissen. Beiden ministeries werkten in één directie samen aan het verbeteren van het ondernemingsklimaat door het verminderen van de regeldruk en het verbeteren van de dienstverlening. In het voorjaar van 2008 is SIRA Consulting door de Regiegroep Regeldruk gevraagd mee te denken over de ontwikkeling van het 'normenkader dienstverlening aan bedrijven', dit vanwege haar expertise en ervaring met het meetbaar maken van indicatoren voor beleids- en uitvoeringsprocessen en onze intensieve betrokkenheid bij het administratieve lasten reductieprogramma.
In 2010 is het project 'Regeldruk Gastvrijheidseconomie' uitgevoerd, met als de regeldruk in de gastvrijheidseconomie te verminderen. Via voortgangsrapportages over toerisme en regeldruk is over het project aan de Tweede Kamer bericht. Gastvrij Nederland heeft op 15 juli 2011 de Tweede Kamer verzocht het project te revitaliseren.
Een van de negen "prioritaire knelpunten" in dit project was "Uniforme regels en uitvoering brandveiligheid (niet-bouwwerken)", belangrijk voor het verminderen van de regeldruk. Analyse en identificatie van de knelpunten is verricht door SIRA consulting en onder meer gepubliceerd in haar rapport "Implementatie Regeldrukvermindering gastvrijheidssector" van 8 mei 2012. [10]
De reden dat dit onderwerp tot een prioritair knelpunt is benoemd, is dat ondernemers in de gastvrijheidseconomie – o.a. in evenementen – te maken hadden met verschillende eisen voor brandveiligheid van tijdelijke bouwwerken (zoals tenten bij evenementen, en tribunes bij incidentele gebeurtenissen). De verschillen werden vooral veroorzaakt door lokale invulling van de eisen. Deze situatie veroorzaakte volgens Gastvrij Nederland veel onduidelijkheid en onnodige verschillen in de eisen zoals gesteld door gemeenten en brandweer, onder meer door uniformering beoogt de onderhavige amvb deze knelpunten op te lossen.

[10] Zie bijlage bij de brief van de Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie EL&I) aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van 27 september 2012 (Kamerstukken II 2011/12, 26 419, nr. 53). Het SIRA-rapport is opgesteld naar aanleiding van de brief met notitie die Gastvrij Nederland op 15 juli 2011 heeft gestuurd naar de Tweede Kamer. Deze brief is besproken in het Algemeen Overleg tussen de Tweede Kamer en de Staatssecretaris van EL&I (Kamerstukken II 2011/12, 26 419, nr. 48, d.d. 25 november 2011)

Tot de inwerkingtreding van dit besluit was het brandveilig gebruik van overige plaatsen, toen bekend als niet-bouwwerken, een verantwoordelijkheid van gemeenten. Om de gemeenten te faciliteren, heeft de VNG een model ontwikkeld dat door diverse gemeenten wordt gebruikt voor het ontwerpen van een verordening en vergunningenstelsel. Er zijn ook gemeenten met een eigen voorschriftenstelsel, veelal in samenhang met hun evenementenbeleid. De gemeenten handhaven hun verordeningen zelf en dat zal in de nieuwe situatie ook zo blijven. In dat opzicht zijn er geen veranderingen in de regeldruk.
Door de beoogde uniformiteit wordt de rechtszekerheid, rechtsgelijkheid en duidelijkheid verhoogd. Immers, er zullen niet vele verschillende regeling per gemeenten van toepassing zijn, maar slechts één landelijke regeling. Dat maakt het ook eenvoudiger de administratieve handelingen te vereenvoudigen en deze digitaal en sneller af te wikkelen: een vermindering van de administratieve lasten voor burgers en overheden.
De voorschriften in dit besluit voorschriften zijn veelal technisch-inhoudelijk van aard , en zij leiden niet tot administratieve lasten en die er nu niet zijn. Zowel in de oude als in de nieuwe situatie bestaat er voor veel situaties een vergunningplicht. Maar om de lasten te verminderen is er voor een categorie minder risicovolle situaties een meldingsplicht ingevoerd die qua procedure aanmerkelijk eenvoudiger is dan het aanvragen van een vergunning. Een groot aantal minder risicovolle situaties kan daardoor snel en efficiënt worden aangemeld en afgehandeld. Grote evenementen, zoals meerdaagse popfestivals, blijven vergunningplichtig, maar bij een combinatie van procedures kan het extra werk beperkt worden.

Notificatie

PM

[[Het ontwerpbesluit moet worden gemeld aan de Commissie van de Europese Gemeenschappen, ter voldoening aan artikel 8, eerste lid, van de zogeheten Notificatierichtlijn (Richtlijn 98/34/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 22 juni 1998 betreffende een informatieprocedure op het gebied van normen en technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij – PbEG L 204 – , zoals gewijzigd bij Richtlijn 98/48/EG van 20 juli 1998 – PbEG L 217).
In de definitieve versie van deze toelichting zal dit onderdeel nader worden ingevuld.]]

Reacties uit de internet-consultatie

PM

[[In de definitieve versie van deze toelichting zal dit onderdeel worden ingevuld.]]

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Hoofdstuk 1 Algemene bepalingen

Artikel 1.1 Begripsomschrijvingen

In het *eerste lid* van artikel 1 staan vijf kernbegrippen uit het besluit, om deze prominent en in samenhang te kunnen presenteren. Het *tweede lid* bevat de overige begrippen, in alfabetische volgorde.

Eerste lid

Plaats
In dit besluit wordt ‘plaats’ gebruikt als een verzamelbegrip voor een of meer gebieden en objecten. Daarnaast kunnen er andere elementen aanwezig zijn op de plaats; daarom staan in de omschrijving van het begrip de woorden: ten minste.
In dit besluit is nader bepaald dat de plaats een *ruimtelijke begrenzing* kent. Bij een object valt de ruimtelijke begrenzing samen met de buitenkant van het object. Bij een gebied kan de begrenzing bestaan uit een hekwerk, maar ook bomen, struiken, heggen of sloten kunnen de ruimtelijke begrenzingen vormen. Het kan, bijvoorbeeld in een stedelijke omgeving, ook zijn dat de ruimtelijke begrenzing gelegen is in de afgesproken begrenzing van het aan een organisator vergunde terrein, zoals een gedeelte van een straat of plein waar een

markt is. In algemene zin kan worden gesteld dat de begrenzing voldoende vorm heeft als het is voor eenieder zichtbaar is waar de plaats begint en eindigt.[11]
In artikel 1.2, tweede lid, is sprake van *plaatsen die in georganiseerd verband worden gebruikt.* Daarmee wordt tot uitdrukking gebracht dat er actie is ondernomen om mensen bij elkaar te brengen en om mensen gebruik te laten maken van een plaats. Een bos kan op zich gebruikt worden door personen, en zeer wel denkbaar is dat er tientallen personen tegelijkertijd in dat bos aanwezig zijn. Maar indien er niets specifieks is georganiseerd om die personen op dat moment in (een gedeelte van) dat bos aanwezig te laten zijn, is er geen sprake van georganiseerd gebruik en is er dus ook geen 'organisator' op wie de plicht rust na te gaan of hij een gebruiksvergunning moet aanvragen, een gebruiksmelding moet doen of anderszins de regels van dit besluit moet naleven. Hetzelfde geldt voor stranden en pleinen: op een 'open strand' is dit besluit niet van toepassing, maar als er op een deel van het strand een beachvolleybal-toernooi wordt georganiseerd, is dat wel het geval

In onderstaande schets van een plaats, in casu een festivalterrein, worden de andere vier kernbegrippen aan de hand van voorbeelden gevisualiseerd, waarna die begrippen nader worden toegelicht.

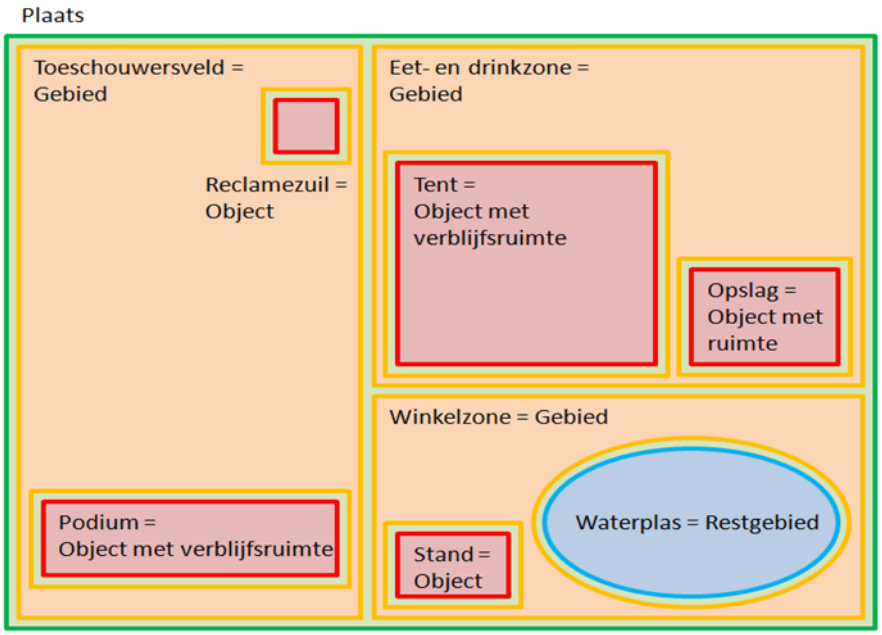

Gebied
Met gebied wordt geduid op het open gedeelte van een plaats, waar personen zich vrij kunnen bewegen, en dat bestemd is om te worden gebruikt.

Object
De term 'object' wordt in dit besluit gebruikt als algemene aanduiding voor iets dat door menselijk toedoen is geconstrueerd (gespijkerd, geschroefd, gelijmd, anderszins onderling verbonden, opgepompt), dat met het oog op in georganiseerd verband gebruiken van een plaats naar die plaats wordt gebracht of ter plaatse wordt geconstrueerd om daar maximaal drie maanden dienst te doen, waarna het weer (al dan niet gedemonteerd) van die plaats wordt afgevoerd. Het object is dus uitdrukkelijk geen bouwwerk in de zin van de Woningwet en het Bouwbesluit, dat immers een constructie is die bestemd is om duurzaam op een plaats te functioneren.
In de Woningwet is 'bouwen' gedefinieerd als het 'plaatsen, geheel of gedeeltelijk oprichten, vernieuwen, veranderen of vergroten' (van een bouwwerk), maar het begrip 'bouwwerk' is in beide wetten niet gedefinieerd. Er is dan ook uitgebreide jurisprudentie ontstaan met betrekking tot de vraag wat onder een

[11] Zie Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 22 april 2009 (ECLI:NL:RVS:2009:BI1824).

bouwwerk wordt verstaan. in de rechtspraak wordt nu vrijwel standaard gebruik gemaakt van de omschrijving die is opgenomen in de model-brandbeveiligingsverordening van de VNG: 'elke constructie van enige omvang van hout, steen, metaal of ander materiaal, die op de plaats van bestemming hetzij direct of indirect met de grond verbonden is, hetzij direct of indirect steun vindt in of op de grond, bedoeld om ter plaatse te functioneren'. Deze inhoud kan ook onder de Wabo aan het begrip 'bouwwerk' worden gegeven.[12] Deze omschrijving vormt nu ook de kern van de definitie die is opgenomen in de bijlage bij artikel 1.1 van (het voorstel voor) de Omgevingswet, die de begrippen en definities bevat voor de toepassing van de Omgevingswet en de daarop berustende bepalingen.[13] De geciteerde omschrijving is erg algemeen, en doet op het eerste gezicht vermoeden dat alle denkbare constructies een bouwwerk zijn, en dus onder de werking van (nu nog) de Woningwet vallen. Dat is onjuist. Er zijn diverse voorbeelden van constructies die niet als bouwwerk worden gekwalificeerd, ook al voldoen zij aan alle elementen in de definitie. (*stuk weggehaald*) Om van een bouwwerk te kunnen spreken is in de rechtspraak diverse malen uitgesproken dat het van belang is "dat zo'n constructie een min of meer duurzaam plaatsgebonden karakter heeft", en ook soms dat "de aanwezigheid (...) een blijvende planologische inbreuk op het desbetreffende gebied teweegbrengt".[14] Het element 'planologische inbreuk' sluit aan bij het begrippenkader van de Wabo, die net als de Woningwet en het Bouwbesluit, vooral ziet op structurele veranderingen in een omgeving. Onder de Omgevingswet zal dat niet anders zijn. Er is dan ook feitelijk geen relatie tussen dit besluit en de Wabo of de opvolger daarvan. Deze gebruikte formuleringen bieden nog geen optimale duidelijkheid, maar laten wel zien dat kortstondig bestaande constructies zoals tenten, niet als bouwwerk gekwalificeerd moeten worden. Overigens zien het Bouwbesluit 2012 en het Omgevingsbesluit ook op tijdelijke bouwwerken. Uit de toelichting bij het Bouwbesluit 2012 valt af te leiden dat daarbij moet worden evenwel gedacht aan semipermanente constructies, gezien de toelichting op artikel 1.14, die als voorbeelden van een tijdelijk bouwwerk noemt: een bouwkeet, een noodlokaal bij een school en een noodwinkel. Ook seizoensgebonden bouwwerken als strandpaviljoens, die vaak van maart tot oktober dienst doen, zijn een goed voorbeeld van een tijdelijk bouwwerk. De voorbeelden maken duidelijk dat 'tijdelijk' al gauw minimaal een periode van enkele maanden beslaat. Ingevolge de definitiebepaling van tijdelijk bouwwerk in het Bouwbesluit 2012 beslaat de maximumperiode om een tijdelijk bouwwerk op en bepaalde plaats aanwezig te laten zijn, vijftien jaar. Ook in het Besluit omgevingsrecht (artikel 5.16) is de maximale periode waarvoor een omgevingsvergunning voor een tijdelijk bouwwerk mag worden afgegeven, vijftien jaar. In het onderhavige besluit gaat het evenwel om constructies die worden opgericht of neergezet om werkelijk slechts voor maximaal drie maanden ter plaatse dienst te doen, zoals feesttenten en tijdelijke tribunes. Er zijn rechterlijke uitspraken dat geen bouwvergunning is vereist voor het plaatsen van een tent gedurende niet meer dan in totaal eenendertig — al dan niet aaneengesloten — dagen per kalenderjaar of voor plaatsen van tribunes gedurende een periode van ten hoogste drie weken.[15] Deze uitspraken mogen niet zo worden geïnterpreteerd dat tenten die langer dan eenendertig dagen staan, of tribunes die langer dan drie weken staan, zonder meer als (tijdelijk) bouwwerk beschouwd moeten worden. Toch gebeurde dit wel – mogelijk bij gebrek aan heldere regels. Het gevolg is dat er formeel (maar materieel mogelijk onnodig) een tamelijk rigide termijn wordt gehanteerd, dan wel dat tamelijke rigide eisen worden gesteld aan constructies waarvoor die eisen eigenlijk niet bedoeld zijn. Om duidelijkheid te scheppen, en om iets meer armslag te bieden, is in dit besluit als bestanddeel in de definitie van object opgenomen dat het object uiterlijk na drie maanden verwijderd moet zijn. Een object dat uitsluitend in de weekenden wordt gebruikt, heeft na drie maanden feitelijk minder dan dertig dagen ter plekke dienst

[12] Zie de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, d.d. 12 september 2012 (LJN: BX7117), waarin de Afdeling stelt dat noch uit de Wabo, noch uit noch de geschiedenis van de totstandkoming daarvan kan worden afgeleid dat met het begrip 'bouwwerk' is bedoeld wijziging aan te brengen in de aan dit begrip in de jurisprudentie onder de werking van de Woningwet gegeven betekenis. De Afdeling ziet daarin aanleiding om voor de uitleg van het begrip 'bouwwerk' in de Wabo eveneens aansluiting te zoeken bij de hiervoor weergegeven definitie uit de modelverordening.

[13] Kamerstukken II 2013/14, 33 962, nr. 2.

[14] Zie Rechtbank Breda, d.d. 16 maart 2011 (LJN: BP8572): Er is geen enkele aanwijzing dat de objecten langer dan een periode van zeven weken voor de verkiezingen en één week na de verkiezingen op de in geding zijnde locaties aanwezig zullen zijn, dan wel dat de kortstondige aanwezigheid van de objecten een blijvende planologische inbreuk op het desbetreffende gebied teweegbrengt.

[15] Zie Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, d.d. 7 juni 2011 (LJN AP5086).

gedaan, maar kan toch geen aanspraak maken op een langere plaatsing. Gedurende de periode dat een object ter plaatse wordt opgebouwd dan wel afgebroken, functioneert het nog niet respectievelijk niet meer; die perioden tellen dus niet mee voor de drie-maanden-termijn.

Een tent, tribune of podium, tijdelijk geplaatst en opgebouwd uit modulaire delen, zoals gebruikelijk bij bijvoorbeeld evenementen of incidentele sportwedstrijden, is een object als bedoeld in dit besluit, en dus geen bouwwerk. Een podiumwagen, bestaande uit een (vracht)auto-onderstel en een opbouw, is een voertuig als hij rijdt, bijvoorbeeld in een corso of carnavalsoptocht, maar wordt een object als hij op een plaats wordt neergezet om daar te functioneren.
Ook een bouwsteiger die tijdelijk wordt geplaatst en is opgebouwd uit modulaire delen, is dus een object als bedoeld in dit besluit. Het kan gaan om een tijdelijke steiger die dienstbaar is aan de bouw van een bouwwerk (zoals wanneer een gebouw wordt gebouwd en een steiger wordt gebouwd voor de werklieden). Het kan ook gaan om een steiger die zelfstandig een functie heeft, zoals bijvoorbeeld een lichttoren, een toren met aanduidingen of kunstuitingen op een evenement.
Met de bewoording ‘of elke andere constructie’ is aangegeven dat de reeks genoemde objecten (tent, tribune, podium, bouwsteiger) nadrukkelijk niet limitatief bedoeld is.
De grondslag van dit besluit laat overigens niet toe er dat er zuiver constructieve eisen worden gesteld aan objecten. Doordat er met het oog op het veilig kunnen vluchten wel eisen worden gesteld aan bijvoorbeeld de tijd dat een constructie niet mag bezwijken, bevat het besluit indirect dus wel enkele constructieve eisen. .

Ruimte en verblijfsruimte
Veelal zullen in (delen van) objecten personen aanwezig kunnen zijn. Te denken valt aan een tent, keet, bar, tribune, podium, dansvloer. Ook zijn er (delen van) objecten die weliswaar toegankelijk zijn voor personen, maar waarbij het niet de bedoeling is dat die personen daar (lang) blijven. Een voorbeeld daarvan is een technische ruimte, waarin een onderhoudsmonteur incidenteel en kortdurend aanwezig moet kunnen zijn. Daarnaast zijn er objecten, zoals reclamezuilen, lichtmasten en communicatieborden, die niet voor personen toegankelijk zijn; voor die objecten gelden er nauwelijks voorschriften met betrekking tot het brandveilig gebruik. Er worden wel eisen gesteld aan het gebruik van (delen van) objecten waar personen kortstondig aanwezig kunnen zijn, terwijl de zwaarste eisen gelden voor de objecten waarin veel mensen langdurig verblijven: het risico is daar het grootst. Om de noodzakelijke differentiatie te kunnen aanbrengen, wordt in dit besluit een voor personen toegankelijk (deel van een) object aangeduid als: *ruimte*. Is die ruimte bovendien uitdrukkelijk *bestemd* voor het verblijf van personen, dan spreken we van: *verblijfsruimte*.

Andere elementen op een plaats
Op een plaats kunnen, naast de gebieden en objecten zoals gedefinieerd, ook andere elementen zijn. Daarom staan in de begripsomschrijving van ‘plaats’ de woorden: ten minste. De bepalingen in dit besluit hebben op die elementen geen betrekking. Wat betreft de objecten gaat het dan om bouwwerken, en wat betreft het gebied om het zogeheten restgebied, zoals een vijver in een park of een geheel met hekken omsloten gebied binnen een plaats. Een restgebied is niet toegankelijk voor personen tijdens het gebruik van de plaats. Een waterplas met een functie (bijvoorbeeld spelevaren) als onderdeel van het gebruik van de plaats, is dus geen restgebied.

Tweede lid

ADR-klasse
Het Europees verdrag betreffende het internationaal vervoer van gevaarlijke goederen over de weg wordt doorgaans afgekort volgens de Franse naam van het verdrag: **A**ccord Européen relatif au transport international des merchandises **d**angereuses par **r**oute. In dit verdrag zijn de voorwaarden opgenomen waaronder gevaarlijke stoffen binnen Europa mogen worden vervoerd. In dit besluit wordt de ADR-classificatie gebruikt voor de aanduiding van op een plaats aanwezige brandgevaarlijke stoffen.
De hoofdindeling van de ADR-classificatie is:

1. Ontplofbare stoffen en voorwerpen
2. Gassen
3. Brandbare vloeistoffen
4. Groep 4 met daarin brandbare vaste stoffen, voor zelfontbranding vatbare stoffen en stoffen die in contact met water brandbare gassen ontwikkelen
5. Groep 5 met daarin oxiderende stoffen en organische peroxiden
6. Groep 6 met daarin giftige stoffen en infectueuze stoffen
7. Radioactieve stoffen.

Bevoegd gezag
Tot het nemen van besluiten ten aanzien van een aanvraag van een vergunning, een al verleende vergunning of een melding, is bevoegd het college van burgemeester en wethouders van de gemeente waarin de plaats waarop de aanvraag of de melding betrekking heeft, is gelegen. Indien een plaats een gemeentegrens overschrijdt, geldt als bevoegd gezag het college van de gemeente waarin het grootste deel van die plaats is gelegen.
De formulering “is of zal zijn gelegen” is gebruikt omdat in sommige gevallen de plaats nog niet ruimtelijk is begrensd, dus feitelijk nog niet bestaat. De aanvraag of melding zal uitsluitsel moeten geven over de beoogde grenzen van de plaats.

Bezwijken
Bezwijken is het overschrijden van een uiterste grenstoestand. De aanduiding ‘uiterste grenstoestand’ verwijst naar de normen waarin eigenschappen van materialen zijn vastgelegd. In die normen is per materiaal beschreven hoe de op een constructie aangrijpende krachten daarin doorwerken wat betreft momenten, normaal- en dwarskrachten en spanningen. Deze doorwerking, die mede afhankelijk is van de stijfheid van de constructie, wordt respons genoemd. Voorts bevatten deze normen rekenregels waarmee kan worden bepaald welke maximale momenten, normaal- of dwarskrachten en spanningen of combinaties daarvan in de constructie kunnen worden opgenomen. Met deze rekenregels wordt de zogenoemde capaciteit van een constructie bepaald. Wanneer de aldus bepaalde respons groter is dan de capaciteit, is er sprake van het overschrijden van een uiterste grenstoestand.

Bijeenkomsttent
Een bijeenkomsttent is een tent die wordt geplaatst met het oog op het tijdelijk ontvangen van groepen mensen. In de bijeenkomsttent kan een deel van de tent een andere gebruiksfunctie hebben. Aangezien er een NEN-EN is voor bijeenkomsttenten, is het gewenst dit begrip afzonderlijk te definiëren.

Brandcompartiment
Een brandcompartiment is het maximaal uitbreidingsgebied van brand gedurende een bepaalde tijd. Binnen deze tijd kan de brandweer handelend optreden en voorkomen dat de brand een grotere omvang aanneemt dan de omvang van het compartiment waarin de brand is ontstaan. Tevens kunnen gebruikers deze tijd benutten om zich in veiligheid te stellen buiten het compartiment waar de brand is. Een brandcompartiment moet daarom aan diverse voorschriften voldoen. Naast voorschriften over de omvang kunnen die betrekking hebben op de zogenoemde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wbdbo) van een scheidingsconstructie tussen het brandcompartiment en een andere ruimte, maar ook op een beperkte rookontwikkeling van die scheidingsconstructie of op beperking van de rookdoorlatendheid.

Brandgevaarlijke stof
In de definitie van ‘brandgevaarlijke stof’ wordt verwezen naar de In de definitie van ‘brandgevaarlijke stof’ wordt verwezen naar de ADR-klassen twee tot en met vijf. Deze klassen zijn te vinden in de hierboven opgenomen toelichting op het begrip ADR-klasse.

Brandklasse
Zie voor een uitgebreide toelichting paragraaf 3.6, waarin ook wordt ingegaan op de verhouding tussen de Nederlandse normering ten aanzien van de brandklassen en de Europese normering daarvan.

Brandweeringang
De brandweeringang is de ingang die bedoeld is om de brandweer toegang te verlenen tot een ruimte. De brandweer kan de ingang zo nodig openen met behulp van het sleutelbuis- of sleutelkluissysteem dat bij de brandweer in gebruik is. Soms ook gaat de ingang automatisch open bij een brandmelding of zorgt de organisator daarvoor.

Dagverblijf
Met 'dagverblijf' wordt niet een ruimte maar een activiteit aangegeven. Dagverblijf is het verblijven van kinderen of anderen die niet in staat zijn om voor zichzelf te zorgen in geval van brand. Het gaat dus om het verblijf van zogeheten verminderd zelfredzamen. Het begrip ziet op een situatie die georganiseerd is en dus geschikt moet zijn voor het verblijf van de verminderd zelfredzamen. De huiselijke omgeving wordt nadrukkelijk hiervan uitgezonderd,

Doorgang
Het begrip doorgang is een algemener begrip dan toegang, uitgang of een andere doorlaatopening voor personen. Al naar gelang de richting van waaruit of waarnaar een persoon een doorgang van een ruimte gebruikt, wordt in het betreffende voorschrift de term toegang of uitgang gebruikt. Dit komt vooral voor bij de brandveiligheidsvoorschriften, die overigens merendeels zijn gericht op een uitgang. Wordt in een voorschrift zowel een toegang als een uitgang bedoeld, dan wordt de term doorgang gebruikt.

Flessengasinstallatie
Een flessengasinstallatie is een voorziening van niet-bouwkundige aard, die zorgt dat het gas uit flessen terecht komt bij de installatie of toestel waar het gas verbruikt wordt, zoals een verwarmingsinstallatie of een kooktoestel. De installatie of het toestel is zelf geen onderdeel van de flessengasinstallatie.

Gebruiksoppervlakte
Onder de gebruiksoppervlakte als bedoeld in NEN 2580 wordt verstaan het totaal van de tussen omsluitende wanden gelegen vloeroppervlakten van in een bepaalde gebruiksfunctie gelegen ruimten. Tot die gebruiksoppervlakte worden niet gerekend de oppervlakten die worden ingenomen door dragende constructieonderdelen, de oppervlakten van vloeren waarboven een hoogte aanwezig is van minder dan 1,5 meter en de vloeroppervlakten van bijvoorbeeld een buiten een object gelegen bergruimte, stookruimte of trappenhuis. Met behulp van NEN 2580 kan de gebruiksoppervlakte worden bepaald van bijvoorbeeld een brandcompartiment of een afzonderlijke ruimte.

Installatie
Onder installaties vallen bijvoorbeeld deuren en andere doorgangen, maar het kan ook gaan om een installatie in technische zin, een samenhangend en vaak min of meer geavanceerd systeem dat een bepaald doel dient. Voorbeelden daarvan zijn een verlichtingsinstallatie, noodverlichtingsinstallatie, gasinstallatie, elektrische installatie en alarmeringsvoorzieningen.

Jachthaven
Het aanleggen, afmeren of afgemeerd houden in een jachthaven kan aan een of meer steiger(s) of kade(s) geschieden. Buiten het vaarseizoen kunnen de boten er vaak ook gestald worden. In de meeste gevallen houdt een havenmeester toezicht op de jachthaven. Het begrip is opgenomen omdat in het besluit op enkele plaatsen voor jachthavens een afwijkende regeling geldt.

Bij een jachthaven zijn vaak voorzieningen zoals douches en toiletten. Ook is er in veel gevallen een winkeltje waar scheepvaartbenodigdheden of een beperkt assortiment levensmiddelen gekocht kunnen worden. Deze voorzieningen zullen meestal bouwwerken zijn, waarop het Bouwbesluit van toepassing is. Steigers die voor langdurig of permanent gebruik worden aangelegd vallen ook onder het Bouwbesluit. Steigers die tijdelijk worden aangebracht, bijvoorbeeld voor een wedstrijd of om tijdelijk extra capaciteit te realiseren, vallen niet onder het Bouwbesluit, maar onder dit besluit.
Loodsen in, op of bij de jachthaven zullen vrijwel altijd vallen onder het Bouwbesluit. Dit is ook het geval met zogenoemde botenhuizen, botenloodsen of waterloodsen waar een boot naar binnen kan varen ter stalling. Een stalling buiten het water in de open lucht zal vrijwel altijd vallen onder dit besluit. Als boten na het varen droog op de wal worden gestald, dan is er geen sprake van een bouwwerk. Worden de boten gestald in permanente of langdurig opgestelde stellages, dan zijn die stellages 'bouwwerken geen gebouw zijnde' en vallen zij daarmee onder het Bouwbesluit.

Kampeermiddel
Voorbeelden van kampeermiddelen zijn een kampeertent, een tentwagen, een kampeerauto of (sta)caravan dan wel enig ander onderkomen of (gewezen) voertuig of gedeelte daarvan. Een kampeermiddel als bedoeld in dit besluit is geen object en geen bouwwerk. Vakantiehuizen, recreatiewoningen en dergelijke zijn bouwwerken, en vallen dus niet onder de werking van dit besluit.
Kampeermiddelen voor recreatief nachtverblijf moeten worden onderscheiden van bijvoorbeeld woonwagens die een woonfunctie hebben en daarmee onder het Bouwbesluit vallen. Een pleziervaartuig kan gebruikt worden voor recreatief nachtverblijf, maar het blijft een vaartuig.

Kampeertent
Bedoeld zijn kleine tenten, overwegend gebruikt als recreatief nachtverblijf

Kampeerterrein
Door een kampeerterrein te omschrijven als een bepaald type 'plaats', is duidelijk dat indien er op kleine schaal wordt gekampeerd op een erf of terrein als bedoeld in het Bouwbesluit 2012, dit niet wordt gekwalificeerd als een kampeerterrein, omdat een dergelijk erf of terrein immers niet speciaal is ingericht voor kamperen.

Klimlijn
Met een klimlijn wordt gedoeld op de denkbeeldige route die personen over de trap volgen. Een aantal voorschriften die betrekking hebben op de beloopbaarheid van een trap, zijn aan deze klimlijn gerelateerd, bijvoorbeeld de breedte van het tredevlak.

Ligplaats
Met ligplaats wordt geduid op een oppervlakte water met een bepaalde lengte, breedte en diepgang, geschikt voor het neerleggen en afmeren van een pleziervaartuig. Met 'afmeren' wordt bedoeld dat het pleziervaartuig wordt vastgemaakt aan de kant, aan een meerpaal of aan een ander pleziervaartuig. De ligplaats kan zich bevinden in een (deel van een) haven met aanlegsteigers of in een (deel van een) haven zonder steigers (zoals in een komhaven, veelal een bassin of kademuur gesitueerd in of nabij het stadscentrum met geen of weinig steigers of ligboxen). De ligplaats kan zich ook bevinden op een andere willekeurige plek in water.

Loopafstand
Voor de toepassingen in dit besluit is het algemene begrip 'loopafstand' verfijnd. Uitgangspunt is een persoon die loopt, waarbij hij enige afstand moet houden van constructieonderdelen en waarbij op een trap een logische lijn wordt gevolgd. In de voorschriften wordt soms uitgegaan van de werkelijke loopafstand, soms van een gecorrigeerde of berekende loopafstand. De keuze voor een afstand van 0,3 meter is gebaseerd op het feit dat de logische lijn het midden van het lichaam aangeeft. Schouders of heupen blijven zo bij de gemiddelde mens net vrij van de constructieonderdelen.

Meetniveau
Indien een object slechts kan worden betreden via een trap of een hellingbaan, is het meetniveau de hoogte van de vloer aan de voet van de trap of de hellingbaan.

Milieugevaarlijke stoffen
In het onderhavige besluit gaat het om *brand*gevaarlijke stoffen, voor zover niet afgedekt door het Activiteitenbesluit milieubeheer(sinds 1 januari 2013 de citeertitel van het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer). Het Activiteitenbesluit milieubeheer hanteert als algemene term: gevaarlijke stoffen. Om het onderscheid tussen de (milieu)gevaarlijke stoffen uit het Activiteitenbesluit milieubeheer en de (brand)gevaarlijke stoffen uit het onderhavige besluit tot uitdrukking te kunnen brengen, worden de stoffen waarop het onderhavige besluit ziet, aangeduid als: niet-milieugevaarlijke stoffen. Daarbij kan het gaan om stoffen als hout, autobanden en kunststoffen, of andere (kleinere) hoeveelheden brandgevaarlijke stoffen.

Nachtverblijf
Met 'nachtverblijf' wordt niet een ruimte maar een activiteit aangegeven. Het is niet van belang of feitelijk geslapen wordt, en evenmin is bepalend op welk moment een ruimte voor deze activiteit wordt gebruikt: het kan ook het gebruik overdag betreffen, bijvoorbeeld het verblijven gericht op slapen van mensen die in de nacht hebben gewerkt en overdag moeten kunnen slapen.

NEN
De afkorting 'NEN' staat voor: **NE**derlandse **N**orm. De door de Stichting Nederlands Normalisatie-instituut uitgegeven normen zijn geen algemeen verbindende voorschriften, maar afspraken, praktische richtlijnen, die voor en door de markt zijn gemaakt. In regelgeving wordt veelvuldig verwezen naar NEN-normen. Zie hierover verder het algemeen deel van deze toelichting.

NEN-EN
Een EN is een door de Europese Commissie voor Normalisatie (CEN) vastgestelde **E**uropese **N**orm. Normalisatie-instituten zijn verplicht de Europese normen nationaal over te nemen (implementatieplicht). Een NEN-EN is een Europese Norm die in Nederland is geïmplementeerd / geharmoniseerd.

Perceel
Een perceel is een kadastraal geïdentificeerd en met kadastrale grenzen begrensd deel van het Nederlands grondgebied. Onroerende zaken worden kadastraal aangeduid door vermelding van achtereenvolgens de kadastrale gemeente en sectie, waarin de percelen en gedeelten van percelen zijn gelegen waarvan het grondgebied tot die zaak behoort, alsmede de nummers van die percelen.

Pleziervaartuig
Een pleziervaartuig wordt onderscheiden van een schip dat bestemd is of gebruikt wordt voor beroep of bedrijf. De zinsnede over typen en wijze van voortstuwing geeft aan dat het zowel over roei-, zeil- als motorschepen kan gaan en dat de afmetingen van het schip voor dit besluit niet van belang zijn.

Rookklasse
Zie voor een toelichting paragraaf 3.6.

Tent
Een tent is verplaatsbare, tijdelijke constructie, niet zijnde een kampeermiddel, bestaande uit een overkapping en wanden van overwegend textiel materiaal of folie of een samenstel daarvan. Het overdekkende gedeelte, de overkapping, bestaat meestal uit tentdoek. De wanden kunnen uit allerlei materialen bestaan. De constructie van de tent kan zelfdragend zijn, maar kan ook hulpconstructies of scheerlijnen nodig hebben.
Het begrip 'tent' zoals in dit besluit gebruikt, wijkt af van het algemene begrip 'tent' in de Nederlandse taal, in die zin dat een kampeertent, het kampeermiddel dat vooral tijdens vakanties wordt gebruikt, in dit besluit uitdrukkelijk niet mede begrepen wordt onder de term tent. In dit besluit ziet het begrip 'tent' op evenementententen, festivaltenten, bijeenkomsttenten en dergelijke.
Er zijn allerlei soorten tenten. Kenmerkend voor tenten zijn, naast het voor de constructie gebruikte materialen, de verplaatsbaarheid en de tijdelijkheid. Door te bepalen dat een tent een object is, en daarmee onder de werking van dit besluit gebracht, is duidelijk dat de bepalingen van het Bouwbesluit niet van toepassing zijn op tenten. Indien een tent gedurende langere periode zal blijven staan, zal er een inschatting van de risico's nodig zijn, die met die langere periode samengaan. Op basis daarvan kunnen zowel bouwkundige maatregelen als maatregelen op brandveiligheidsgebied nodig zijn.

Tentdoek
Textiel is oorspronkelijk materiaal dat geweven is, maar met textiel materiaal wordt nu geduid op materialen die uit vezels zijn opgebouwd. Daarbij kan het gaan om natuurlijke vezels, zoals katoen of linnen, maar ook om synthetische, zoals nylon en polyester.
Tentdoek kan zowel aan de zijkant van een tent als in het overdekkende gedeelte gemonteerd zijn.

Tentenkamp
Uit de definitie van tentenkamp blijkt dat op een tentenkamp alleen kampeertenten staan, en geen caravans, kampeerauto's en dergelijke. Ook staan er geen auto's geparkeerd tussen de tenten. Een tent als bedoeld in dit besluit (zie de toelichting aldaar) maakt dus geen onderdeel uit van het tentenkamp, aangezien het hier geen kampeertent betreft.
Het begrip tentenkamp wordt bijvoorbeeld ingevuld bij festivals met overnachtende bezoekers (de festivalcamping), overnachtende scouts op kamp, een passantenveld met alleen tenten bij een jachthaven of op een camping.

Toestel
Een voorwerp is een ruime term, ter aanduiding van een tastbaar en handelbaar levenloos object. Er bestaat een veelheid aan soorten toestellen. Bij toepassing van dit besluit kan in het bijzonder worden gedacht aan een verwarmingstoestel, een verlichtingstoestel en een kooktoestel.

Veilige plaats
Voor een persoon die gevaar loopt, is het belangrijk dat hij binnen korte tijd op een plek kan komen waar het gevaar niet langer dreigt. De gangbare aanduiding daarvan is: veilige plaats. De aanduiding moet worden opgevat als één begrip: het is dus niet een bijzondere vorm van een plaats als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van dit besluit. De afstand van het bedreigde gedeelte naar de veilige plaats kan variëren. Soms zijn enige stappen voldoende, soms zal een grotere afstand afgelegd moeten worden om de veilige plaats te bereiken.

Verbrandingstoestel
Voorbeelden van verbrandingstoestellen als hier bedoeld zijn kachels, stookketels of andere verwarmingstoestellen. Het gaat nadrukkelijk niet om toestellen waarbij het hoofddoel niet de warmteopwekking is. Zo vallen verbrandingsmotoren die hoofdzakelijk bedoeld zijn voor het omzetten van energie in beweging (denk bijvoorbeeld aan de motoren in auto's of vaartuigen), niet onder de reikwijdte van

deze bepaling, net zo min als bijvoorbeeld voor toestellen of installaties om te koken, bakken, braden of frituren.

Verkeerstent
Een verkeerstent is een verplaatsbare, tijdelijke overkapping van een verkeersroute, dat wil zeggen een route die begint bij een doorgang van een ruimte, uitsluitend voert over vloeren, trappen of hellingbanen en eindigt bij de doorgang van een andere ruimte. Het is geen ruimte op zich, maar een overkapping van een route die bijvoorbeeld vanaf een tent via een gang, en een eventuele trap of hellingbaan, naar de toegang van een gebouw loopt. Ook de route tussen bijvoorbeeld een feesttent en een daarbuiten gelegen toiletgebied kan een verkeersroute zijn. Een verkeersroute kan samenvallen met een vluchtroute.
De verkeersroute behoort bij de gebruiksfunctie die er op is aangewezen en moet aan de voorschriften voor die gebruiksfunctie voldoen.
Het is niet altijd nodig dat er een fysieke scheiding is tussen de ruimte waardoor de verkeersroute voert en de aangrenzende ruimten. Een fysieke scheiding tussen de ruimte van de verkeersroute en een aangrenzende ruimte is wel nodig indien bijvoorbeeld beide gebruiksfuncties niet in hetzelfde brandcompartiment mogen liggen of om te kunnen voldoen aan eisen ten aanzien van geluidwerendheid.
Het is dus mogelijk dat voor de ruimte de voorschriften van een andere gebruiksfunctie gelden dan voor de route die er doorheen loopt. In dat geval gelden de voor dat gedeelte van de route dubbele voorschriften; aan de zwaarste daarvan zal moeten worden voldaan.

Vluchtroute
Een vluchtroute is een verkeersroute die eindigt op een veilige plaats, gedefinieerd als een plek buiten het bedreigde gedeelte van een plaats. Omdat het gebruik van een lift bij brand risico's met zich brengt, mag een route waarbij gebruik moet worden gemaakt van een lift niet worden aangemerkt als vluchtroute.

Vuurbelasting
De vuurbelasting bestaat uit de som van de permanente vuurbelasting en de variabele vuurbelasting.
De vuurbelasting wordt weergegeven als een bepaalde hoeveelheid warmte per m2.
De permanente vuurlast van een plek is de hoeveelheid warmte die bij verbranding vrijkomt van de brandbare materialen in de constructieonderdelen die zich binnen die plek bevinden en die die plek begrenzen. Hierbij mogen constructieonderdelen die voldoende brandwerend afgescheiden zijn van de plek buiten beschouwing worden gelaten. 'Voldoende' is afhankelijk van de ter plaatse geldende wbdbo-eis (zie voor de definitie van wbdbo hierna). De permanente vuurlast van een plek is gelijk aan het product van de permanente vuurbelasting en de netto oppervlakte van die plek en wordt berekend volgens NEN 6090.
Indien zich ergens tijdelijk materialen bevinden, is de variabele vuurlast van die plek gelijk aan het product van de variabele vuurbelasting en het netto oppervlakte van die plek waar zich de tijdelijke materialen bevinden.

Wbdbo (weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag)
De weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag (wbdbo) is de kortste tijd die een brand nodig heeft om zich uit te breiden van een ruimte naar een andere ruimte. De weerstand wordt weergegeven in tijd. Als er een brand in een ruimte is, kan die door middel van doorslag of door middel van overslag naar een andere ruimte gaan. Doorslag geschiedt via gevel- of vloerconstructies, overslag geschiedt via de buitenlucht .Het is vaak van belang dat proces van doorslag of overslag te vertragen. Door het gebruik van bepaalde materialen of door de afstand te vergroten, kan de weerstand verhoogd worden.

Artikel 1.2 Reikwijdte

Dit besluit geeft invulling aan de opdracht in artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's om regels te stellen over het brandveilig gebruik van voor mensen toegankelijke plaatsen, voor zover daarin niet bij of krachtens enige andere wet is voorzien.

Uit het onderhavige besluit blijkt dat specifieke regels beperkt blijven tot plaatsen die ruimtelijk begrensd zijn; dat hoeft overigens niet per se door middel van hekken te gebeuren, het is voldoende als het is voor eenieder zichtbaar is waar de plaats begint en eindigt.[16] Voorts moet die plaats worden gevormd door ten minste één object of gebied of een samenstel daarvan. In het algemeen deel van de toelichting en in de artikelsgewijze toelichting bij artikel 1, eerste lid, in het bijzonder onder het kopje '*Object*' is hierop reeds ingegaan. De bepalingen die specifiek zien op het brandveilig gebruik van plaatsen (de hoofdstukken 3, 4 en 5) gelden ingevolge het *tweede lid* uitsluitend voor plaatsen die in georganiseerd verband worden gebruikt. Dat zijn immers plaatsen waar groepen mensen bijeen zijn, en daarbij past dat er met het oog op de brandveiligheid regels worden gesteld, in het bijzonder voor degene die het gebruik van de plaats organiseert . De algemene eisen die in dit besluit zijn opgenomen, werken voor alle gebruikers van de plaats, zoals degenen die met kramen aanwezig: zij hebben een algemene (mede-)verantwoordelijkheid voor de veiligheid ter plaatse.

Artikel 1.3 Aantal personen

Dit artikel bevat een norm die beoogt te voorkomen dat op een bepaalde plaats meer personen aanwezig zijn dan het aantal waarop de veiligheidsvoorschriften zijn afgestemd. In bepaalde situaties is een maximum aantal personen immers het uitgangspunt van die voorschriften, en bij overschrijding van het aantal toegestane aanwezigen zijn die voorschriften ontoereikend om bijvoorbeeld voldoende mensen veilig te laten vluchten. Meer mensen zouden dan alleen worden toegestaan als er – in dit voorbeeld – extra vluchtroutes komen. Daarom moet bij het indienen van een gebruiksmelding of een aanvraag voor een gebruiksvergunning opgave gedaan worden van het verwachte maximale aantal tegelijkertijd aanwezigen.

Artikel 1.4 Gelijkwaardigheid

De uitwerking van de voorschriften van het besluit is zoveel mogelijk gegoten in de vorm van (abstracte) functionele eisen en daarmee samenhangende concrete voorschriften (prestatie-eisen). Wanneer aan die prestatie-eis wordt voldaan, is aan de daarbij behorende functionele eis voldaan. Artikel 1.4 maakt het evenwel mogelijk om met een andere oplossing te komen in plaats van precies te voldoen aan de in het besluit gegeven prestatie-eisen. Voorwaarde daarbij is uiteraard dat aan de functionele eis van het betreffende voorschrift wordt voldaan. Omdat er dan sprake is van gelijkwaardigheid, is er materieel voldaan aan de functie-eisen, en is daarmee de formele naleving van de prestatie-eisen niet (meer) aan de orde. Afwijking van een prestatie-eis kan bijvoorbeeld wenselijk of zelfs noodzakelijk zijn in verband met de aard of omvang van het gebruik van de plaats of de daarin gelegen ruimten, met plaatselijke omstandigheden of met de toepassing van innovatieve materialen, constructies, voorzieningen of installaties.
Wie een beroep doet op gelijkwaardigheid, verstrekt bij de aanvraag voor een gebruiksvergunning informatie om voldoende aannemelijk maken dat met de voorgesteld oplossing het als functionele eis gestelde doel kan worden bereikt. Uiteindelijk wordt de gelijkwaardigheid beoordeeld door het bevoegd gezag, zo nodig nadat eenmalig andere informatie is gevraagd en geleverd. Ook na het indienen van een gebruiksmelding kan het bevoegd gezag vragen om aannemelijk te maken dat het gebruik zal voldoen aan de eisen.

Artikel 1.5 Toepassing normen

Eenmaal vastgestelde normen kunnen aan verandering onderhevig zijn; dat leidt dan tot nieuwe uitgaven van normen die omwille van de kenbaarheid dan overigens wel hun 'eigen' nummer behouden. Om toch te kunnen weten welke uitgave toegepast moet worden, is er een lijst, vastgesteld en bijgehouden door de Minister van Veiligheid en Justitie, waarin dit voor elke norm waarnaar in dit besluit wordt verwezen, is te vinden.

[16] Zie Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State d.d. 22 april 2009 (LJN: BI1824).

Artikel 1.6 Toepassing kwaliteitsverklaringen

In overleg met het bevoegd gezag kan gebruikt worden gemaakt van kwaliteitsverklaringen, om te laten zien dat het product of proces aan de gevraagde prestatie voldoet. Zo worden vaak bepaalde bouwboeken, tentboeken, certificaten of anderszins benoemd en gebruikt. De aanvrager van een vergunning kan op deze manier laten zien dat het product of proces voldoet aan de in dit besluit gestelde eis. Omdat er vaak sprake is van materialen die uit andere landen afkomstig zijn, zal in de praktijk voor de kwaliteitsverklaringen regelmatig ook gebruik worden gemaakt van documenten die niet in het Nederlands zijn gesteld, maar bijvoorbeeld in het Duits, Frans of Engels. Ook niet alle normen waaraan – ook in dit besluit – gerefereerd wordt als het gaat om technische specificaties, zijn in het Nederlands gesteld. Het verdient aanbeveling dat gemeenten bij een aanvraag documenten die in een van de genoemde talen zijn gesteld, accepteren als basis voor de besluitvorming. Dat ligt ook in lijn met artikel 4.5, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht. Dat artikel bepaalt dat een bestuursorgaan kan besluiten een aanvraag niet te behandelen, als de aanvraag of een van de daarbij behorende gegevens of bescheiden in een vreemde taal is gesteld, maar dat kan alleen als een vertaling daarvan voor de beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking noodzakelijk is. Op gelijke wijze is in artikel 4.5, derde lid, bepaald dat bij een omvangrijke of ingewikkelde aanvraag het bestuursorgaan een samenvatting mag verlangen. De mogelijkheid om een vertaling of samenvatting te vragen, geeft al aan dat het geen automatisme moet zijn. Het is voor de branche een onnodige kostenpost als iedere keer allerlei onderliggende documenten in vertaling moeten worden aangeboden, zonder dat het bevoegd gezag er zich rekenschap van heeft gegeven of (vertalingen van) de desbetreffende documenten noodzakelijke zijn voor een zorgvuldige besluitvorming. Juist ook omdat het artikel bepaalt dat de aanvrager de gelegenheid moet krijgen binnen een door het bestuursorgaan gestelde termijn de aanvraag met een vertaling aan te vullen, zou als uitgangspunt gehanteerd moet worden dat documenten in een van de gangbare vreemde talen geaccepteerd worden, zeker indien een samenvatting van de essentiële punten in deze documenten n het Nederlands overgelegd wordt bij de aanvraag. Meent het bevoegd gezag dat dat toch niet voldoende is, dan zou die mening gemotiveerd moeten worden, en zou er *gespecifieerd* om aanvullende documenten gevraagd moeten. Ook kan het zinvol zijn dat gemeenten bij elkaar navraag doen over afhandeling van de aanvragen om een vergunning, als duidelijk is dat recent in een andere gemeente een gelijksoortige aanvraag is behandeld. Elke gemeente dient uiteraard een eigen afweging te maken, maar als de onderliggende documenten gelijk zijn, behoeven die niet iedere keer integraal beoordeeld te worden. Dat is winst voor de overheid en voor de aanvragers.

Artikel 1.7 Naleving voorschriften

Dit artikel bevat een algemeen verbod op het niet-naleven van de voorschriften in dit besluit, zowel met betrekking tot de staat van de plaats als tot het gebruik ervan. Deze bepaling is primair gericht op degene die het gebruik organiseert, omdat hij in de positie is of geacht mag worden te zijn een beslissende invloed te hebben op de staat en het gebruik van de plaats. Dit geldt – als er meer organisatoren zijn op één plaats – voor elke organisator, dus niet alleen degene die de gebruiksmelding of de aanvraag voor de gebruiksvergunning heeft ingediend. Maar uit de formulering van dit artikel blijkt dat het verbod niet tot de organisator(en) beperkt is: het geldt voor eenieder die een plaats gebruikt, zoals verkopers van etenswaren en standhouders. Hiermee wordt tot uitdrukking gebracht dat ook zij een zekere verantwoordelijkheid hebben voor de veiligheid van zichzelf en anderen.

Hoofdstuk 2 Procedures

Artikel 2.1 Gebruiksvergunningplicht

De gebruiksvergunningplicht is qua procedure en inhoud zwaarder dan de gebruiksmeldingsplicht, om dat de te beschermen belangen groter zijn. Een (toekomstige) gebruiker van een plaats zal primair moeten bezien of hij een gebruiksvergunningplicht heeft. Dat is slechts het geval voor enkele situaties, die limitatief zijn opgenomen in dit artikel. Veelal zal met een gebruiksmelding kunnen worden volstaan, of is zelfs die niet nodig. Op de

gebruiker van een plaats die vergunningplichtig is, kan voor diezelfde plaats niet tevens een (afzonderlijke) meldingsplicht rusten (artikel 2.8, tweede lid). Wel is denkbaar dat gedeelten van een plaats een specifieke functie hebben (bijvoorbeeld nachtverblijf). Daarom is in verschillende artikelen, waaronder 2.1. en 2.8, sprake van 'een plaats of een gedeelte van een plaats'. Dit biedt mogelijkheid tot differentiatie, indien althans een gedeelte van een plaats duidelijk is te onderscheiden van de andere gedeelten van die plaats. In dat geval zullen de eisen die samenhangen met de vergunning, slechts van toepassing zijn op de gedeelten waar deze noodzakelijk zijn. Met betrekking tot het gebruik van de overige gedeelten van de plaats geldt de aanvraag als een melding. Het formulier, bedoeld in artikel 2.2, tweede lid, leidt de aanvrager langs de juiste weg. Op deze wijze worden geen onnodige eisen gesteld wat betreft het brandveilig gebruik van de plaats.

Artikel 2.2 Aanvraag gebruiksvergunning

In het *eerste lid* is geen termijn opgenomen waarbinnen de aanvraag moet worden ingediend. Dit vergroot de flexibiliteit, en maakt het ook mogelijk op korte termijn een activiteit te organiseren, – indien althans in redelijkheid van het bevoegd gezag verlangd kan worden dat op die korte termijn op de aanvraag wordt beslist. Artikel 2.4 geeft het college van B&W acht weken tijd om op de aanvraag te beslissen. Het risico van een late indiening ligt geheel bij de aanvrager, maar deze kan altijd vragen wat in concreto de uiterste termijn van indiening is. De complexiteit van de aanvraag zal daarbij zeker van invloed zijn.
Het model van het formulier voor het aanvragen van een vergunning of het doen van een melding wordt bij ministeriële regeling vastgesteld (zie het tweede lid van dit artikel en artikel 2.9, tweede lid). Onder model wordt hier verstaan een qua inhoudend bindend model. Gemeenten kunnen desgewenst uiteraard op onderdelen wijzigingen aanbrengen (bijvoorbeeld de lay out veranderen, de naam of het logo van de gemeente toevoegen of een naam of adres in verband met het indienen van het formulier), maar de via het formulier te leveren informatie kan niet worden aangepast. Alleen dan wordt het voordeel van uniformiteit bereikt. Dat is gemakkelijk voor degenen die het formulier bij herhaling moeten invullen. Ook wordt de afhandeling van het formulier door de gemeenten eenvoudiger. In beide gevallen beperkt dat dus de administratieve last. Voor de duidelijkheid zij opgemerkt dat met 'formulier' niet uitsluitend een papieren formulier wordt bedoeld. Het aanvragen van een vergunning of het doen van een melding zal in beginsel immers ook langs digitale weg mogelijk zijn. Het model maakt het mogelijk dat samenhangende aanvragen dan wel meldingen via één formulier kunnen worden afgehandeld.
Zo nodig kunnen nadere voorschriften worden gegeven over het aanvragen van een gebruiksvergunning (artikel 2.2, vijfde lid) of het doen van een melding (artikel 2.9, zesde lid). Ook daarbij zal het uitgangspunt zijn dat die voorschriften moeten bijdragen aan uniformiteit en (daarmee) aan een beperking van de administratieve lasten.

Artikel 2.3 en 2.10 Indieningsvereisten

Een uniforme en vlotte afhandeling van aanvragen en meldingen is erbij gebaat dat direct de goede gegevens worden aangeleverd om het bevoegd gezag in staat te stellen een oordeel daarover te vormen. Daarom is er in deze artikelen een lijst van gegevens opgenomen. De lijst is gedetailleerd, maar het gaat niettemin om relevante en essentiële gegevens. De administratieve lasten die uit deze bepaling voortvloeien, zijn dan ook alleszins verantwoord. Er wordt naar gestreefd dat – indien van toepassing – de indiening gecombineerd kan worden met eventuele andere aanvragen of meldingen.
Steeds vaker zal bij indiening sprake zijn van digitale documenten. De maatvoering moet uit de tekeningen (situatieschets, plattegrond) blijken; niet langer is een van tevoren bepaalde schaal vereist. Indien prints of andere tekeningen op papier worden aangeleverd, moet de gekozen schaal zodanig zijn dat het bevoegd gezag er voldoende informatie uit kan halen om tot beoordeling van de aanvraag of melding te kunnen komen. De aangeboden informatie moet goed leesbaar en herkenbaar zijn, en het is raadzaam de gekozen schaal te vermelden. Ingevolge artikel 4.5 van de Algemene wet bestuursrecht kan het bevoegd gezag besluiten een aanvraag niet te behandelen indien de verstrekte gegevens en bescheiden onvoldoende zijn voor de

beoordeling van de aanvraag of voor de voorbereiding van de beschikking. Dat kan overigens alleen als de aanvrager de gelegenheid heeft gehad de aanvraag binnen een bepaalde termijn aan te vullen.
Zie de toelichting bij artikel 1.6 voor het gebruik van documenten in andere talen dan het Nederlands.

Artikel 2.4 Afhandeling aanvraag gebruiksvergunning

Zoals in het algemeen deel is opgemerkt, is het stelsel van de Lex silencio positivo van toepassing, dus overschrijding van de termijn die het bevoegd gezag heeft om een beslissing te nemen, leidt tot een (fictieve) positieve beschikking. Voor de goede orde zij opgemerkt dat een vergunningaanvraag die drie weken voor een evenement wordt ingediend, niet tot de verlangde vergunning leidt: die mag pas na verloop van de volle termijn (in casu acht weken) verleend worden geacht.

Artikel 2.5 Voorwaarden gebruiksvergunning

De redelijkheid brengt met zich dat de voorwaarden die kunnen worden gesteld, zodanig tijdig worden medegedeeld, dat de aanvrager in staat is daaraan te voldoen.

Artikel 2.6 Weigeren gebruiksvergunning

Dit artikel is limitatief imperatief van aard. Dat wil zeggen dat de vergunning geweigerd moet worden, indien de in de aanvraag vermelde wijze van gebruik geen brandveilig gebruik oplevert, en dat ook niet door het stellen van voorwaarden kan worden bereikt. In die situatie is er dus geen ruimte voor een eigen afweging door het bevoegd gezag. Maar tegelijkertijd is het zo dat uitsluitend in die situatie de vergunning geweigerd mag worden; in alle andere situaties moet de vergunning worden verstrekt – al kan het bevoegd gezag uiteraard wel voorwaarden verbinden aan die vergunning.

Artikel 2.7 Wijzigen en intrekken gebruiksvergunning

Het bevoegd gezag kan besluiten tot het wijzigen of intrekken van een verleende vergunning, maar de ruimte om dat te doen is beperkt tot in het besluit beschreven situaties.

Artikel 2.8 Gebruiksmeldingsplicht

Indien op de toekomstige gebruiker geen vergunningplicht rust, zal hij moeten bezien of hij een gebruiksmelding moet doen. Ook dat is eenvoudig vast te stellen. Artikel 2.8, eerste lid, beschrijft de twee situaties waarin een meldingsplicht geldt.
In artikel 2.8 is sprake is van ‘een plaats of een gedeelte van een plaats’. Dit biedt mogelijkheid tot differentiatie, indien althans het gedeelte van een plaats zodanig te onderscheiden is van de rest van de plaats dat het mogelijk is de eisen die samenhangen met de melding, van toepassing te laten zijn. De specifieke eisen gelden dan slechts in het desbetreffende gedeelte. Met betrekking tot het gebruik van de overige gedeelten van de plaats geldt wellicht een vergunningplicht – of wellicht bestaat er geen enkele bijzondere verplichting. Op deze wijze worden geen onnodige eisen gesteld wat betreft het brandveilig gebruik van de plaats.

Artikel 2.9 Indiening gebruiksmelding

Er is een termijn van vier weken opgenomen omdat er voldoende gelegenheid moet zijn om na te gaan of er uit het oogpunt van brandveiligheid voorwaarden moeten worden gesteld aan de plaats of het gebruik ervan. Mogelijk moet ook de samenhang met andere formaliteiten worden bezien. Bij grote evenementen kan een periode van vier weken aan de krappe kant zijn. Voor dergelijke evenementen zal veelal ook een evenementenvergunning of minimaal een tijdige melding nodig zijn. Als in dat kader direct ook de aspecten van brandveiligheid in beeld komen, kan een efficiënte afwikkeling geborgd worden. Een goede communicatie vanuit het bevoegd gezag met potentiële indieners is dus van belang voor een soepel verloop van de procedures.

Artikel 2.10 Indieningsvereisten

Zie hiervoor de toelichting bij artikel 2.3.

Artikel 2.11 Afhandeling gebruiksmelding

Indien (de kans groot is dat er) gebruik zal worden gemaakt van de bevoegdheid van artikel 2.12, ligt het in de rede dat daarvan in het ontvangstbewijs al mededeling wordt gedaan, omdat de melder anders zal veronderstellen dat hij verder ongehinderd zijn voorgenomen activiteit kan ontplooien.

Artikel 2.12 Voorwaarden na gebruiksmelding

Het *eerste lid* betreft het opleggen van nadere voorwaarden. Het bevoegd gezag beoordeelt of het gemelde voorgenomen gebruik van de plaats waar meer dan 50 personen tegelijk aanwezig zullen zijn, voldoende brandveilig kan worden geacht. Valt dat oordeel negatief uit, dan zal het bevoegd gezag, onder verwijzing naar artikel 1.7, aangeven waar de melder tekortschiet uit het oogpunt van brandveilig gebruik van de plaats. Houdt de melder daarmee geen rekening, dan kan daartegen worden opgetreden. De nadere voorwaarden mogen uitsluitend gebruikseisen betreffen. De nadere voorwaarden kunnen in uitzonderlijke situaties ook een beperking van het soort voorgenomen gebruik inhouden. Het bevoegd gezag moet dit dan kunnen motiveren, en het mogen geen het voorwaarden zijn die op grond van dit besluit reeds van toepassing zijn.
In het *tweede lid* is bepaald dat het verboden is te handelen in strijd met de nadere voorwaarden, bedoeld in het eerste lid, zodat duidelijk is dat het hier om een strafbaar feit gaat. Op grond van artikel 3, derde lid, van de Wet veiligheidsregio's kan een dergelijk handelen worden bestraft

Artikel 2.13 Wijzigen nadere voorwaarden gebruiksmelding

In het *eerste lid* is bepaald dat het bevoegd gezag de na de melding opgelegde nadere voorwaarden kan wijzigen wanneer er sprake is van een verandering van inzichten of van omstandigheden gelegen buiten het bouwwerk, opgetreden na de melding. Ook kunnen de nadere voorwaarden worden gewijzigd op verzoek van de melder.
Het *tweede lid* bepaalt dat het bevoegd gezag geen gebruik van de in het eerste lid gegeven mogelijkheden mag maken zonder de melder eerst in de gelegenheid te stellen hierover zijn mening te geven.

Hoofdstuk 3 Technische voorschriften

In dit hoofdstuk staan technische voorschriften in verband met het voorkomen of bestrijden van brand. Sommige ervan lijken louter te bestaan uit constructieve eisen of inrichtingseisen (paragrafen 3.2 tot en met 3.5), maar ook die eisen zijn direct gerelateerd aan het brandveilig gebruik, meer in het bijzonder het veilig kunnen vluchten bij brand.
Technische voorschriften aangaande installaties en organisatie staan in hoofdstuk 4, en in hoofdstuk 5 zijn voorschriften opgenomen inzake het gebruik van plaatsen.

§ 3.1 Sterkte bij brand

De inhoud van deze paragraaf heeft betrekking op ruimten die bestemd zijn voor het verblijf van personen (verblijfsruimten). Dat vraagt om zorg en inspanningen om het veilig verlaten van die ruimten voor die personen mogelijk te maken.

In deze paragraaf wordt geregeld dat er geen of slechts beperkte instorting als gevolg van brand mag plaatsvinden van constructieve onderdelen waarover of waaronder een vluchtroute voert. Zodra er brand ontstaat, moet er enige tijd gelegenheid zijn het object met een verblijfsruimte te verlaten.
In deze paragraaf worden geen eisen aan de algehele constructie van het object gesteld, alleen aan de vloer, de trap of de hellingbaan waarover de vluchtroute voert. Het gaat daarbij steeds om het belang van brandveiligheid.

De genoemde onderdelen kunnen zich in het brandcompartiment van het object met een verblijfsruimte bevinden, dit in tegenstelling tot de aanpak die in het Bouwbesluit gekozen is, waarbij voor bouwwerken bepaald wordt dat dit voor aansluitende onderdelen buiten het brandcompartiment geldt. Een ander verschil met het Bouwbesluit is dat daarin met betrekking tot bouwwerken sprake is van de mogelijkheid van tijdig verlaten *en doorzoeken*; in het onderhavige besluit is voor objecten met een verblijfsruimte het oogmerk van de bepaling beperkt tot het tijdig verlaten, omdat doorzoeken na het verlaten vanwege de, overwegend, kleinere afmetingen hier meestal niet nodig zal zijn. Indien er na het verlaten wel doorzocht moet worden, vanwege bijzondere omstandigheden ter plaatse, biedt de tijdsbepaling van artikel 3.2. daarvoor voldoende gelegenheid. Het doorzoeken is daarbij niet voorbehouden aan de brandweer; de organisator van het gebruik van de plaats heeft onder meer de verantwoordelijkheid voor ontruiming bij brand (zie artikel 4.12, tweede lid).

Artikel 3.1 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert als functionele eis dat de constructie van een object met een verblijfsruimte of delen daarvan zodanig is dat het object met een verblijfsruimte bij brand gedurende redelijke tijd kan worden verlaten, zonder dat er gevaar voor instorting is. Het lid is algemeen geformuleerd. Zodra brand ontstaat moet het verblijf in het object met een verblijfsruimte niet acuut gevaarlijk worden door instorting van het object met een verblijfsruimte of delen daarvan. Er moet voldoende tijd zijn om het object met een verblijfsruimte veilig te verlaten. Het artikel is gericht op de veiligheid van personen en niet op het behoud van het object met een verblijfsruimte; nadat het object met een verblijfsruimte verlaten en doorzocht is, is eventuele instorting uit een oogpunt van brandveiligheid niet meer van belang.
Waar over instorting wordt gesproken, gaat het over het in elkaar vallen van de constructie of delen daarvan. Het kan daarbij gaan om vloeren, wanden of daken, alle constructieve onderdelen. Door instorting wordt de stevigheid van het object met een verblijfsruimte aangetast. Ingestorte delen kunnen belemmerend werken of gevaar opleveren.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.2 Tijdsduur bezwijken

Dit artikel bevat de eisen inzake de tijdsduur van het in geval van brand bezwijken van bepaalde constructieve onderdelen waarover of waaronder een vluchtroute voert. Uitgangspunt hierbij is dat de voor vluchten benodigde vloer, trap of hellingbaan niet mag bezwijken voordat personen het object met een verblijfsruimte hebben kunnen verlaten, en voordat de organisator (of door hem aangewezen personeel of BHV'ers) of professionele hulpverleners het object met een verblijfsruimte zo nodig hebben kunnen doorzoeken.

Het *eerste lid* bepaalt dat een vloer, trap of hellingbaan waarover of waaronder een vluchtroute voert niet binnen 20 minuten mag bezwijken. Met dit voorschrift is beoogd dat vluchtroutes die nog niet onbruikbaar zijn geworden door rook of vuur, ook niet onbruikbaar worden als gevolg van het bezwijken van een vloer, trap of hellingbaan in, onder of boven de vluchtroute. Daarbij is ervan uitgegaan dat iedereen binnen 20 minuten na het begin van de brand een veilige plaats kan hebben bereikt en er ook tijd is om het object met een verblijfsruimte zo nodig te doorzoeken op eventueel daarin achtergebleven personen.
Het is niet te voorkomen dat in een brandcompartiment waarin een brand ontstaan is, een vluchtroute onbruikbaar kan worden door rook en vuur. Dat is mede de reden dat bij objecten met een verblijfsruimte die bestemd zijn voor grotere aantallen personen, in verschillende richtingen gevlucht moet kunnen worden. Indien de ene vluchtrichting onbruikbaar wordt door rook en vuur, kan een andere vluchtrichting gebruikt worden.
Uit het *tweede lid* volgt gedurende welke tijd een dragende constructie van een hoger gelegen vloer, trap of hellingbaan bij brand niet mag bezwijken. De gekozen tijdsduur van 30 minuten is langer dan de waarde in het eerste lid. Dit is enerzijds om de personen die *op* die hoogte verblijven, de tijd te geven te vluchten, en

anderzijds om degenen die *onder* de betreffende vloer, trap of hellingbaan verblijven of vluchten, een veilige vluchtweg te bieden. Het bezwijken bij brand van de hoger gelegen constructie mag namelijk niet tot een gevaarlijker situatie leiden. De brandwerendheid met betrekking tot bezwijken moet voor die onderdelen 30 minuten bedragen. Het gaat hier niet om de hoogte waarop de brand in het object met een verblijfsruimte kan ontstaan, maar om de hoogste vloer van enig verblijfsgebied van het object met een verblijfsruimte waarop dit voorschrift van toepassing is.

Artikel 3.3 Bepalingsmethode

Het artikel geeft aan welke normen worden toegepast bij de toetsing op de tijdsduur voor bezwijken van een vloer, trap of hellingbaan.
Voor langdurige constructies worden de Eurocodes gebruikt. Deze vervangen de eerder gebruikte TGB's (Technische grondslagen voor bouwconstructies). Voor het gedrag van constructies die worden blootgesteld aan vuur, geldt Eurocode 1, Basis of design and actions on structures - Part 2 – 2: Actions on structures – Actions on structures exposed to fire. Deze Eurocodes bevatten berekeningsmethoden voor diverse materialen. Voor niet in deze Europese normen genoemde materialen en enkele bijzondere combinaties van materialen moet de tijdsduur met betrekking tot bezwijken nog steeds worden bepaald volgens NEN 6069.

§ 3.2 Afscheiding van vloer, trap en hellingbaan

Het doel van deze paragraaf is te voorkomen dat mensen tijdens het vluchten bij brand van de rand van een vloer, een trap of een hellingbaan kunnen vallen. Het begrip 'vloer' moet breed worden uitgelegd: het gaat niet alleen om een aangelegde vloer, maar het kan bijvoorbeeld ook de natuurlijke bodem of grond van een terrein zijn.

Artikel 3.4 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert als functionele eis dat een plaats voorzieningen bevat waardoor bij en ontvluchting het vallen van een terrein, vloer, trap en een hellingbaan zo veel mogelijk wordt voorkomen. Het vallen zelf kan al gevaarlijk zijn voor de betreffende persoon, maar omdat het tijdens een ontvluchting geschiedt kan het ook extra gevaar opleveren voor die persoon of andere vluchtende personen, die last kunnen ondervinden van de gevallen of gestruikelde persoon.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.5 Aanwezigheid

Het doel van dit artikel is aan te geven in welke situaties er voorzieningen aan de rand van een vloer, trap of hellingbaan nodig zijn.

Het *eerste lid* geeft het basisvoorschrift voor een vloerafscheiding bij een hoogteverschil tussen de rand van een voor personen bestemde vloer en de aangrenzende vloer, terrein of water. Indien het hoogteverschil niet groter is dan 1,5 meter is een vloerafscheiding niet verplicht. Bij een valhoogte minder dan 1,5 m, wordt het risico van vallen beperkter geacht. Deze waarde komt overeen met de in het Bouwbesluit voor niveau bestaande bouw gebruikelijke waarde.
Het *tweede lid* geeft een soortgelijk voorschrift voor een trapafscheiding aan de zijkant van een trap. De zijkanten van een trap moeten evenals de randen van een vloer zijn voorzien van een afscheiding. Zo'n afscheiding is niet vereist voor een trap van slechts enkele treden; de grens is gelegd bij een hoogteverschil van ten minste 1,5 meter. Bij trappen die hoger zijn en dus moeten zijn voorzien van een afscheiding, is het niet verplicht een afscheiding te hebben bij de onderste 1,5 meter van de trap.
Het *derde lid* regelt hetzelfde voor een hellingbaan. De zijkanten van een hellingbaan moeten evenals de randen van een vloer of trap zijn voorzien van een afscheiding. Zo'n afscheiding is niet vereist voor een lage

hellingbaan of het lage deel van een hellingbaan; de grens is gelegd bij een hoogteverschil van ten minste 1,5 meter. Bij hellingbanen die hoger zijn en dus moeten zijn voorzien van een afscheiding is het niet verplicht een afscheiding te hebben bij de onderste 1,5 meter van de hellingbaan.
Het *vierde lid* benadrukt dat op de plek waar een trap of een hellingbaan aansluit op de vloer geen vloerafscheiding behoeft te zijn. Dit is omdat op die plekken geen valgevaar aanwezig is en juist de doorgangsfunctie van belang is. Een niet beweegbare afscheiding zou daar belemmerend werken voor de doorstroom.

In *het vijfde* lid is aangegeven in welke situaties er, ongeacht het hoogteverschil met een aangrenzend(e) vloer, terrein of water geen vloerafscheiding nodig is. De uitzonderingen zijn dezelfde als in het Bouwbesluit 2012, artikel 2.17.
Een podium wordt uitgezonderd, zodat tussen de optredende personen en het kijkende publiek geen belemmeringen voorkomen. Het podium wordt in dit artikel in zijn geheel uitgezonderd; vanuit het oogpunt van arbeidsomstandigheden (bescherming tegen het vallen van werknemers) kan een afscheiding van zij- of achterkant, indien zich daar geen kijkend publiek bevindt, wellicht wel raadzaam of geboden zijn.
De rand van een vloer die grenst aan een bassin (bijvoorbeeld een vijver, zwembad of haven), wordt uitgezonderd omdat daar de gevaarzetting lager is. Het vallen in een bassin wordt minder gevaarlijk gevonden, althans uit het oogpunt van brandveiligheid en brandveilig vluchten. Dit betreft zeker de bassins waarvan het juist de bedoeling is dat je erin springt.
De rand van een laadvloer moet gebruikt kunnen worden voor het laden en lossen en zal dientengevolge geen (vaste) afscheiding kunnen hebben. Het laden van bijvoorbeeld een vrachtauto of het oppakken van een last door een heftruck blijft zo mogelijk.
De rand van een perron is ook uitgezonderd. Gedacht kan worden aan trein-, tram- of busperrons, waar geen afscheiding langs staat. Het in- en uitstappen moet mogelijk blijven en daarom wordt de rand niet beveiligd met een afscheiding.
Er kunnen andere randen van vloer of terrein zijn, die vanwege hun gebruiksmogelijkheden niet voorzien worden van een afscheiding. De bepaling van onderdeel e biedt ruimte aan randen van vloeren of terreinen die ook niet voorzien worden van afscheidingen omdat dat niet nodig is of praktisch niet kan.

Artikel 3.6 Hoogte

De algemene eis voor de minimale hoogte van een vereiste vloerafscheiding bedraagt krachtens het *eerste lid* 0,9 meter. Bij de keuze van deze waarde is aangesloten bij de gekozen waarde in het Bouwbesluit 2012, niveau bestaande bouw.
Het *tweede lid* bevat een lagere minimumeis (0,6 m) voor een afscheiding (borstwering) ter plaatse van een beweegbaar raam. De reden hiervoor is dat een raam een zekere bescherming biedt tegen vallen. Bij een raam dat open kan, moet een vaste borstwering aanwezig zijn met een hoogte van ten minste 0,6 meter. Dit geldt niet voor een raam op de begane grond, indien het hoogteverschil met het aansluitende terrein kleiner is dan 1,5 meter (zie artikel 3.5, eerste lid).
Op grond van het *derde lid* kan met een hoogte van 0,6 meter worden volstaan, indien de hoogte en de breedte van de afscheiding opgeteld ten minste 1 meter zijn. Dit betekent dat de afscheiding in dit geval een breedte van ten minste 0,4 meter moet hebben. De minimale som van 1 meter voor breedte en hoogte geeft voldoende waarborg dat iemand die tegen de afscheiding valt niet daaroverheen slaat. Met ‘bovenregel’ wordt de bovenzijde van de afscheiding bedoeld. Dit voorschrift biedt de mogelijkheid bij bijvoorbeeld tijdelijke theaterlocaties en sportaccommodaties de hinder voor het uitzicht te beperken.
Het *vierde lid* heeft betrekking op de hoogte van de afscheiding naast een trap of een hellingbaan en schrijft een minimum hoogte voor van 0,6 meter. Bij een trap moet de hoogte worden gemeten vanaf de voorkant van de tredevlakken. Bij een hellingbaan moet, net als bij een reguliere vloer, de hoogte boven de vloer worden gemeten.

Artikel 3.7 Openingen

Dit artikel heeft betrekking op openingen tussen de vloer, trap of hellingbaan en de voorgeschreven afscheiding zelf. Een vloerafscheiding mag volgens het artikel zijwaarts op enige afstand van de rand van de vloer zijn geplaatst. De opening tussen de rand van de vloer en de afscheiding is aan voorschriften gebonden om te voorkomen dat mensen tijdens het vluchten bij brand door zo'n opening vallen of erin bekneld raken.

Het artikel stelt geen overige eisen aan de openingen (denk aan de maatvoering van spijlen, het tegengaan van het doorvallen van kinderen, het tegengaan van overklauterbaarheid en dergelijke) daar deze aspecten niet van belang zijn voor het brandveilig vluchten. In andere wetgeving (zoals de arbeidsomstandighedenwetgeving) of normering (zoals de normen met betrekking tot tribunes) kunnen die aspecten wel zijn uitgewerkt.

§ 3.3 Overbrugging van hoogteverschillen

Deze paragraaf bevat de voorschriften voor het overbruggen van hoogteverschillen in vluchtroutes. Het doel van deze paragraaf is te voorkomen dat mensen tijdens het vluchten bij brand vallen of struikelen.

Artikel 3.8 Aansturingsartikel

Deze paragraaf heeft betrekking op het veilig overbruggen van hoogteverschillen door personen. De eisen aan deze voorzieningen gelden alleen in een vluchtroute.

Het *eerste lid* maakt tevens duidelijk dat het niet gaat om het overbruggen van hoogteverschillen door bijvoorbeeld dieren of voertuigen.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.9 Voorziening bij hoogteverschil

In het *eerste lid* van dit artikel is bepaald dat hoogteverschillen tussen vloeren die groter zijn dan 0,21 meter (dit is tevens de maximale optrede van een trap) moeten worden overbrugd door een (al dan niet tijdelijke) trap of een (al dan niet tijdelijke) hellingbaan, indien over die vloeren een vluchtroute voert. Het overbruggen van grotere hoogteverschillen zonder goed begaanbare trap of hellingbaan geeft bij vluchten een te groot risico op vallen of struikelen. Het voorschrift geldt dus niet voor hoogteverschillen tussen vloeren waarover geen vluchtroute voert. Als in dergelijke gevallen toch een trap of een hellingbaan wordt gemaakt, dan behoeft die niet te voldoen aan de voorschriften van dit hoofdstuk. Aan hoogteverschillen op andere routes worden, mede uit oogpunt van deregulering, geen eisen gesteld. Zo kan bijvoorbeeld een hellingbaan bij een podium, die niet gebruikt wordt om van dat podium te vluchten, een grotere hellingshoek hebben dan aangegeven in paragraaf 3.5.
Het *tweede lid* geeft aan dat bij het vluchten over pleziervaartuigen geen rekening behoeft te worden gehouden met de hoogteverschillen als in het eerste lid aangeduid. Indien boten naast elkaar zijn afgemeerd en de vluchtroute over de boten voert, kunnen er weliswaar hoogteverschillen bestaan, maar het is niet realistisch voor deze situaties strikte voorschriften te geven.

§ 3.4 Trap

De eisen aan een trap op een plaats zijn alleen van toepassing voor trappen in een vluchtroute. Aan trappen op andere routes worden geen eisen gesteld. De bepalingen in deze paragraaf sluiten aan bij de bepalingen in het Bouwbesluit 2012, niveau bestaande bouw.

Artikel 3.10 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert als functionele eis dat een trap die een hoogteverschil tussen vloeren in een vluchtroute overbrugt, veilig kan worden gebruikt. Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.11 Afmetingen trap

In het *eerste lid* wordt voor minimale eisen aan de afmetingen van een voorgeschreven trap (een trap als bedoeld in artikel 3.9) verwezen naar tabel 3.11. In deze tabel wordt onderscheid gemaakt tussen een trap met één afscheiding en een trap met twee afscheidingen. Uit de verwijzing naar artikel 3.9 volgt dat deze eisen niet van toepassing zijn op trappen waarover geen vluchtroute voert, zoals een trap naar niet voor personen bestemde vloeren (bijvoorbeeld vloeren van een technische ruimte of een kruipruimte).

Bij de keuze van de afmetingen is gebruik gemaakt van het Bouwbesluit 2012, maar nadrukkelijk ook van de norm NEN-EN 13782.
Minimum breedte van een trap. Een trap moet een minimale breedte hebben om te functioneren als vluchttrap.
De eisen aan de doorstroomcapaciteit van een trap kunnen invloed hebben op de vereiste minimale breedte van de trap: een trap moet voldoende breed zijn voor het aantal personen dat via die trap moet vluchten binnen de voor vluchten beschikbare tijd. In artikel 3.37 wordt het verband aangegeven tussen de breedte van een trap en de capaciteit van de vluchtroute over die trap.
Minimum vrije hoogte boven een trap. Indien gevlucht wordt, mag er geen gevaar zijn het hoofd te stoten. Bij de eis in deze bepaling is uitgegaan van een maximumlengte van de mens van 2 meter. Dit sluit aan bij de in NEN-EN 13782 gekozen minimale waarde van 2 meter voor vluchtroutes, en ligt tussen de eisen uit het Bouwbesluit 2012: voor nieuwbouw een waarde van 2,1 m, en voor bestaande bouw 1,9 meter.
Minimum aantrede. De aantrede is de horizontale afstand tussen twee opeenvolgende traptreden. Bij het vluchten is van belang dat de voeten op de traptrede passen, en dat de vluchtende persoon zijn gewicht daarop kwijt kan. Daarom is er een minimale waarde van de aantrede. Indien de traptrede niet overal even diep is, dus als de aantrede verschillende waarden heeft binnen één trede, wordt ter plaatse van de klimlijn of looplijn gemeten. De klimlijn geeft de ideale route weer die personen over de trap volgen. Bij het bepalen van de doorstroomcapaciteit moet een gedeelte van de trap waarvan de aantrede kleiner is dan 0,17 meter buiten beschouwing blijven (denk bijvoorbeeld aan het smalle deel van de trede van spiltrappen of wenteltrappen). De reden is dat een persoon bij zo ‘n kleine aantrede de voeten moeilijker kan plaatsen.
Maximum hoogte van een optrede. De optrede is de verticale afstand tussen twee opeenvolgende traptreden. Bij het vluchten is van belang dat de traptreden niet te hoog zijn, zodat er met een eenvoudige regelmatige beweging beklommen of afgedaald kan worden via de trap. Daarom is er een maximale hoogte van de optrede.
Minimum afstand klimlijn tot zijkanten. De klimlijn is de denkbeeldige, vloeiend verlopende lijn die de voorkanten van de treden van een trap met elkaar verbindt. De klimlijn geeft een denkbeeldige route weer die personen over de trap volgen. Door de gekozen waarden heeft een persoon in principe ruimte genoeg om te lopen over de trap zonder de zijkant te raken.

Uit het *tweede lid* volgt dat een enkele trap geen hoogteverschil van meer dan 4 meter mag overbruggen. Bij een groter hoogteverschil zal een tussenbordes moeten worden geplaatst dat aan de afmetingseisen van artikel 3.12 voldoet. De reden voor dit bordes is het voorkomen van struikelen en vallen op de trap. Door een afwisseling in beweging en rust te brengen wordt voorkomen dat teveel mensen achter elkaar zouden kunnen vallen (via een soort domino-effect) of elkaar anderszins in gevaar kunnen brengen.

optrede, aantrede, breedte tredevlak

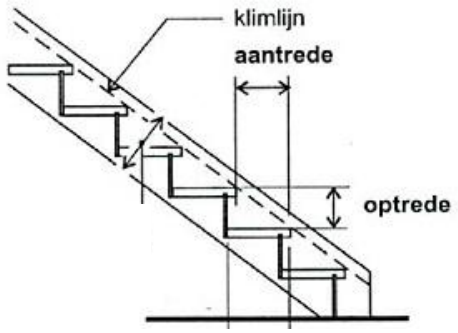

Artikel 3.12 Trapbordes

Dit artikel geeft de afmetingseisen voor een trapbordes. Dit betekent dat in ieder geval aan de bovenzijde van een voorgeschreven trap een vloer moet zijn die aansluit over de volle breedte van de trap en een diepte (loopafstand) heeft van ten minste 0,7 meter. Een bordes kan ook worden gebruikt om een te lange trap te splitsen in twee afzonderlijke trappen op basis van artikel 3.11 tweede lid (de trap die meer dan 4 meter overbrugt, wordt gesplitst).
Voor de hoogte boven het trapbordes in een vluchtroute geldt artikel 3.37, tweede lid, dat een hoogte van ten minste 2 meter boven de vloer voorschrijft.

Een bijzonder geval doet zich voor als de treden heel groot zijn en elke trede de minimale maat van het bordes heeft of overtreft. Dan is geen tussenliggend bordes meer nodig.
Als een trap die een hoogte kleiner dan 4 meter overbrugt een tussenbordes heeft, kan dit bordes als een traptrede met een grote aantrede worden opgevat. Een dergelijk bordes mag dus willekeurig afmetingen hebben, mits deze voldoen aan de eisen voor een trede van die trap.
Een trap die doorloopt of begint na een bordes of tussenbordes dat voldoet aan de maten van ten minste 0,7 meter x 0,7 m, is in feite een nieuwe trap. Ook voor die trap geldt een maximale hoogte van 4 meter. Deze nieuwe trap kan in maatvoering afwijken van de voorgaande trap. Zo kunnen optreden of aantreden een andere maat hebben dan de optreden of aantreden van de trap die leidde tot het bordes.

Artikel 3.13 Leuning

Elke volgens artikel 3.9 voorgeschreven trap waarmee een hoogteverschil van meer dan 1,5 meter wordt overbrugd, moet over de volledige lengte van de trap een afscheiding hebben indien de hellingshoek van die trap groter is dan 2:3. Bij een trap met een hellingshoek van minder dan 2:3 behoeft geen afscheiding te worden aangebracht. Zie artikel 3.15 voor een uitleg van het begrip hellingshoek.
De afscheiding kan uit zijn gevoerd als een leuning, er kan ook sprake zijn van bijvoorbeeld een muur.
Indien sprake is van een leuning, moet die op een goede hoogte zijn aangebracht, zodat de persoon op de trap er steun van kan krijgen. Daarom is in de tweede volzin een minimale en maximale hoogte aangegeven ten opzichte van het tredevlak.

§ 3.5 Hellingbaan

Deze paragraaf heeft betrekking op voor het voorkomen van valpartijen en is hier opgenomen omdat dit een cruciaal aspect kan zijn van een veilige ontvluchting in het geval van brand.

Artikel 3.14 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert de functionele eis, dat een hellingbaan die in een vluchtroute een hoogteverschil als bedoeld in artikel 3.9 overbrugt, veilig kan worden gebruikt. Het gaat om een hellingbaan voor personen, al dan

niet in een rolstoel, en niet om een hellingbaan voor bijvoorbeeld fietsen en auto's. Aan hellingbanen op andere routes worden in dit besluit geen eisen gesteld.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.15 Afmetingen hellingbaan

Dit artikel stelt eisen aan de breedte, de hoogte en de hellingshoek van een op basis van artikel 3.9 voorgeschreven hellingbaan. De voorgeschreven breedte van een hellingbaan (ten minste 0,7 meter) sluit aan bij de waarde in het Bouwbesluit 2012, niveau bestaande bouw. De helling is afhankelijk van het hoogteverschil dat met de hellingbaan wordt overbrugd en is minimaal 1:10. Ook daarmee is aangesloten bij de waarde in het Bouwbesluit 2012, niveau bestaande bouw. De waarde zorgt ervoor dat de hellingbaan niet alleen goed begaanbaar is voor lopende personen, maar ook door personen in rolstoelen gebruikt kan worden, zeker als zij begeleid worden. Een voorbeeld:

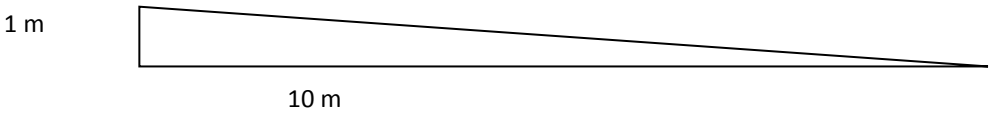

Het verschil tussen het hoogste punt en het laagste punt is aangegeven als 1 meter en de lengte van de horizontale lijn als 10 meter. Deze getallen bepalen de hellingshoek. De hellingshoek is in het artikel weergegeven in een verhouding, namelijk 1:10. De hellingshoek kan ook worden weergegeven in procenten: 1:10 = 0,1 oftewel 10%. Ook kan de hellingshoek worden weergegeven in graden: de uitkomst 0,1 hoort bij een hoek van bijna 6 graden.
Voor de hoogte boven de hellingbaan in een vluchtroute geldt artikel 3.37, tweede lid, dat een hoogte van ten minste 2 meter boven de vloer voorschrijft .

Artikel 3.16 Leuning

Een hellingbaan die in een vluchtroute een hoogteverschil van meer dan 1,5 meter overbrugt, moet over de volledige lengte van de hellingbaan een afscheiding hebben. De afscheiding kan zijn uitgevoerd als een leuning, maar bijvoorbeeld ook een bestaande muur kan als zodanig functioneren.
Indien sprake is van een leuning, moet die op een goede hoogte zijn aangebracht, zodat de persoon op de hellingbaan er steun van kan krijgen. Daarom is in het tweede lid een minimale en maximale hoogte aangegeven ten opzichte van het loopvlak van de hellingbaan.

Artikel 3.17 Hellingbaanbordes

Artikel 3.17 geeft de afmetingseisen voor een bordes bij een voorgeschreven hellingbaan. Dit betekent dat in ieder geval aan de bovenzijde van de hellingbaan een vloer moet zijn die aansluit over de volle breedte van de hellingbaan. De vloeroppervlakte van het bordes moet ten minste 0,7 meter bij 0,7 meter bedragen. Een bordes kan ook worden gebruikt om een lange hellingbaan te splitsen in twee afzonderlijke hellingbanen.

Voor de hoogte boven het hellingbaanbordes in een vluchtroute geldt artikel 3.37, tweede lid, dat een hoogte van ten minste 2 meter boven de vloer voorschrijft.

§ 3.6 Beperking van het ontwikkelen van brand en rook

In deze paragraaf is uitgegaan van de Europese bepalingsmethoden voor het aspect 'materiaalgedrag bij brand' (reaction to fire). Deze zijn geharmoniseerd in NEN-EN 13501-1. Het gaat daarbij om bouwproducten. Naast de bijdrage aan de brandvoortplanting (brandklassen A1 t/m F) kent het systeem een klasse-aanduiding voor de rookproductie (s1 t/m s3) en voor vrijkomende brandende druppels of deeltjes (d0 t/m d2).

Brandklassen
Materialen kunnen qua brandgedrag volgens NEN EN 13501-1 worden ingedeeld in zeven Eurobrandklassen: A1, A2, B, C, D, E en F. De producten die in A1 (de hoogste klasse) vallen, leveren geen enkele bijdrage aan een brand. Producten met een zeer geringe bijdrage vallen in klasse A2. Wanneer een product niet is getest of niet voldoet aan klasse E, wordt het automatisch ingedeeld in Eurobrandklasse F.

Eurobrandklasse	Bijdrage aan brand	Praktijk
A1	geen enkele	onbrandbaar
A2	nauwelijks bijdrage	praktisch niet brandbaar
B	erg beperkte bijdrage	heel moeilijk brandbaar
C	grote bijdrage	brandbaar
D	hoge bijdrage	goed brandbaar
E	zeer hoge bijdrage	zeer brandbaar
F	niet bepaald	uiterst brandbaar // niet bepaald of voldoet niet aan E

Rookklassen
Naast de classificering voor ontstaan en uitbreiding van brand moet ook informatie over rookontwikkeling bekend zijn. Daarvoor worden in NEN EN 13501-1 de klassen S1, S2 en S3 onderscheiden, die respectievelijk staan voor geringe, gemiddelde en grote rookproductie.
A1-geclassificeerde bouwproducten kennen per definitie geen rookontwikkeling.

Druppelvorming
Brandende druppels en brandende delen zijn een direct gevaar voor personen en voor het ontstaan van nieuwe brandhaarden op andere plaatsen. Ook hier zijn er in de NEN EN 13501-1 drie klassen. Bij klasse D0 is er geen productie van brandende delen, in klasse D1 vallen de delen die korter dan 10 seconden branden en in klasse D2 de delen die langer dan 10 seconden branden.

Het grootste deel van de bestaande constructies is gebouwd met constructieonderdelen die nog overeenkomstig de Nederlandse brand- en rookklassen zijn beproefd. Daarom worden in onderstaande tabel de Nederlandse normen (NEN 6064, NEN 6065, NEN 1775) naast de nieuwe norm NEN-EN 13501-1 gezet.

NEN-EN 13501-1	**NEN 6064** bepaling van de onbrandbaarheid van bouwmaterialen	**NEN 6065** bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van bouwmateriaal (combinaties)	**NEN 1775** bepaling van de bijdrage tot brandvoortplanting van vloeren
A1	Onbrandbaar		
A2			
B		1	
B		2 in een besloten ruimte	
C		2 in een niet besloten ruimte	
C		3	
D		4	
Cfl			T1
Cfl			T2
Dfl			T3

Artikel 3.18 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* eist dat een object zodanig is, dat brand en rook zich niet snel kunnen ontwikkelen. De eis beperkt zich tot het object. In of bij dat object kunnen zich mensen bevinden. Daarom is van belang dat brand en rook zich niet snel kunnen ontwikkelen. Met de omschrijving 'zodanig' kan worden verwezen naar de constructie van het object, maar ook naar de inrichting ervan. In deze paragraaf gaat het om de brandveiligheid van de constructie van het object, aangezien het hoofdstuk 3 'Technische voorschriften' betreft. In hoofdstuk 5 'Voorschriften inzake gebruik' komt de brandveilige inrichting aan bod.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.19 Oppervlak

Een object kan diverse constructieonderdelen hebben. In het *eerste lid* is bepaald dat een zijde van een constructieonderdeel moet voldoende brandklasse B en rookklasse S2. Anders dan in het Bouwbesluit 2012, wordt niet gekeken naar binnenoppervlak of buitenoppervlak. Het woord 'zijde' dekt beide. De bepaling is opgenomen omdat het juist bij een constructieonderdeel van belang is dat het niet snel gaat branden.
Het *tweede lid* stelt eisen aan de materialen in de buurt van toestellen en installaties die warmte ontwikkelen. Het kan daarbij gaan om allerlei soorten toestellen en installaties. Doel is dat die materialen die zich in de buurt bevinden, niet zelf brand vatten. De brandklasse A1 volgens NEN-EN 13501-1 is daarbij gelijkgesteld aan het onbrandbaar zijn van NEN 6064. Het materiaal moet aan deze bepaling voldoen als op het materiaal de genoemde warmtestraling kan optreden of als het materiaal warmer wordt dan 90 graden Celsius. Dat is een waarde die in Nederland al lang werd gebruikt en die voor veel materialen onder de eigen ontbrandingstemperatuur zit. Zo moeten bijvoorbeeld verlichtingsspots, die veel warmte geven, op voldoende afstand blijven van materialen. Als de materialen (toch) warmer kunnen worden dan 90 graden Celsius, moet het materiaal voldoen aan de genoemde brandklasse. En bijvoorbeeld het materiaal van afvoerpijpen en rookkanalen zal bijna altijd aan de genoemde brandklassen moeten voldoen, omdat de rook warm is en er dus sprake zal zijn van zowel warmtestraling als van een temperatuurstijging van het rookkanaal zelf.
Het *derde lid* bepaalt dat voor bijeenkomsttenten toepassing van de norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel. Voor de daarbij gebruikte materialen wordt in deze norm gesteld dat ze ten minste voldoen aan:
— klasse 2 van NEN 6065;
— klasse B van NEN-EN 13501-1;
— klasse B1 van DIN 4102;
— klasse M2 volgens NF P 92-503 t/m NF P 92-505 en NF P 92-507.
Deze reeks is dezelfde als genoemd in artikel 5.18, vierde lid. Daar wordt gesteld dat materiaal met ophanging dat voldoet aan de eisen van het brandgedrag, niet hoeft te worden onderspannen.
Toetsing van de rookproductie van het tentdoek, volgens NEN 6066, is niet nodig voor tenten die tot het toepassingsgebied van deze norm behoren. De rookproductie van tentdoek bij een tent heeft weinig invloed op de veiligheid van de gebruikers door het ontstaan van natuurlijke rook- en warmteafvoer in tenten bij brand.

Artikel 3.20 Beloopbaar vlak

De brandvoortplanting van de bovenzijde van een horizontaal vlak, met inbegrip van flauw hellende vlakken, zoals een vloer, een hellingbaan en de bovenzijde van een trap, wijkt sterk af van die van niet-horizontale vlakken. Het artikel geeft een voorschrift voor dergelijke vlakken die grenzen aan de binnenlucht. Voor deze vlakken geldt een afwijkende rookklasse en brandklasse.

Artikel 3.21 Vrijgesteld

Ten behoeve van het kunnen toepassen van kleine constructieonderdelen en andere kleine stukken materiaal, zoals lichtarmaturen, brand- en rookmelders, bevat dit artikel een uitzondering op de eisen inzake de

brandvoortplanting en de ontwikkeling van rook. De artikelen 3.19 en 3.20 zijn niet van toepassing op een klein percentage van de oppervlakte van de desbetreffende constructieonderdelen.
Het is niet bedoeling de gegeven uitzondering van 5% op één plek toe te passen; de bedoeling is dat het gaat om over de ruimte verspreide onderdelen. Als er sprake is van meer ruimtes, kan per ruimte gebruik worden gemaakt van de gegeven uitzondering.

Artikel 3.22 Dakoppervlak

Dit artikel heeft ten doel te voorkomen dat het dak van een object door vliegvuur uit de omgeving in brand vliegt. Vliegvuur (of vonkenregen) kan worden veroorzaakt door bijvoorbeeld een open haard of een brand in een nabijgelegen bouwwerk of object. Maar ook showeffecten als vuurwerk of de Chinese lampion-ballonnen kunnen een gevaar opleveren.
Het *eerste lid* duidt op een specifiek soort dak: een dak van een object met een voor personen bestemde vloer die hoger ligt dan 5 meter boven meetniveau. De bovenzijde van dat dak mag niet brandgevaarlijk zijn. Het artikel houdt daarmee andere daken buiten de bepaling: die andere daken betreffen objecten met slechts een of twee lagen (uitgaande van vloeren die maximaal 5 meter hoog zijn) waaruit relatief makkelijk kan worden gevlucht. De aangewezen norm is NEN 6063. Dat is een ook door het Bouwbesluit 2012 voor dit doel aangewezen norm. Deze norm regelt de experimentele bepaling (inclusief klassering) van het brandgevaarlijk zijn van daken, inclusief dakdoorbrekingen, lichtstraten enz. bij blootstelling aan vliegvuur en een beperkte warmtestralingsintensiteit.
Een speciale groep daken wordt benoemd in het *tweede lid*. In de norm NEN 8020-41 worden de daken van tenten behandeld. Materialen van daken van tenten zijn niet makkelijk ontvlambaar. Het materiaal met ophanging van daken moet, zo zegt deze norm, ten minste voldoen aan een van de ook in de toelichting bij artikel 3.19, derde lid genoemde klassen.

§ 3.7 Beperking van uitbreiding van brand

De kans op een snelle uitbreiding van brand moet voldoende worden beperkt om een eventuele brand op een plaats beheersbaar te kunnen houden. Met ‘voldoende’ is tot uitdrukking gebracht dat de uitbreiding van brand, door de aangebrachte brandscheidingen en voorzieningen en door het gebruik van afstanden en maatregelen zodanig moet worden vertraagd dat veilig vluchten mogelijk is.
De belangrijkste voorziening daarbij is de brandcompartimentering. Een brandcompartiment is een plaats of gedeelte van een plaats, bestemd als maximaal uitbreidingsgebied voor brand.
In dit besluit wordt, anders dan in bijvoorbeeld het Bouwbesluit, geen onderscheid gemaakt in brandcompartimenten en subbrandcompartimenten.

Met een brandcompartiment wordt beoogd om gedurende een bepaalde tijd te voorkomen dat de brand zich verder kan uitbreiden dan het brandcompartiment waarin de brand is ontstaan. Die periode kunnen aanwezigen gebruiken om zich, buiten het compartiment waarin de brand is, in veiligheid te stellen. Tevens kan de brandweer handelend optreden en voorkomen dat de brand een grotere omvang aanneemt dan de omvang van het compartiment. Een brandcompartiment moet daarom aan diverse voorschriften voldoen. Naast de omvang kan dit betrekking hebben op de zogenoemde weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een scheidingsconstructie tussen het brandcompartiment en een andere ruimte, op een beperkte rookontwikkeling van die scheidingsconstructie, en ook op voorschriften voor beperking van de rookdoorlatendheid.

Artikel 3.23 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* is geformuleerd als functionele eis en luidt dat een plaats zodanig is dat de kans op een snelle uitbreiding van brand voldoende wordt beperkt. Daarbij kan er een samenspel zijn tussen de weerstand tegen uitbreiden van brand van (onderdelen van) de plaats zelf en het menselijk ingrijpen om het uitbreiden van brand te beperken.

Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.
Het *derde lid* bepaalt dat voor bijeenkomsttenten toepassing van de norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel. In die norm worden risico-beperkende maatregelen voor die tenten gegeven. In een lijst worden genoemd:
— tenten moeten veilig zijn opgesteld.
— materialen van vloeren, wanden en daken van tenten zijn niet makkelijk ontvlambaar.
— de toestellen en installaties ten behoeve van de tenten zijn veilig.
— het gebruik van toestellen en installaties ten behoeve van de tenten is veilig.
Ten aanzien van brandoverslag, geeft de norm aan dat een tent zo moet zijn geplaatst dat bij brand geen brandoverslag naar belendende gebouwen of tijdelijke bouwsels kan ontstaan of andersom. In een tabel in de norm staan de eisen waaraan in dit verband moet worden voldaan.

Artikel 3.24 Ligging

In dit artikel is aangegeven wanneer een ruimte wel of niet in een brandcompartiment moet liggen.
Het *eerste lid* geeft het basisvoorschrift. Ieder gedeelte van een of meer objecten moet in een brandcompartiment liggen. Andere gedeelten van de plaats, die niet een object zijn of die niet object(en) bevatten, behoeven dus niet over brandcompartimenten te beschikken. Voor bouwwerken, die ook op de plaats kunnen staan, geldt de normale bouwregelgeving.
In een brandcompartiment kunnen afhankelijk van de feitelijke situatie ook verschillende ruimten of verblijfsruimten liggen. Opgemerkt wordt dat ruimten die niet goed van elkaar zijn gescheiden, als één geheel moeten worden beschouwd. Dit betekent dat oppervlakten van deze ruimten tot één totaal moet worden opgeteld.
Het *tweede lid* geeft van een aantal soorten ruimten aan dat ze in een brandcompartiment moeten liggen. Artikel 3.25, tweede lid, bepaalt dat zo'n ruimte of clustering een afzonderlijk brandcompartiment vormt.
Onderdeel a noemt de technische ruimte waarin een of meer verbrandingstoestellen (zie definitie in artikel 1.1) met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW worden opgesteld. Deze ruimte ligt in een brandcompartiment en is op basis van artikel 3.25, tweede lid, een afzonderlijk brandcompartiment. De belasting is hetzelfde als de capaciteit of het vermogen van de verbrandingstoestellen.
Voorbeeld 1: Bij een enkele cv-ketel is het de hoeveelheid warmte die de cv-ketel levert, uitgedrukt in kilowatt (kW), bij een huishoudelijke situatie meestal van 18 kW tot 32 kW per ketel. In die huishoudelijke situatie is er dus geen sprake van een apart brandcompartiment. Bij een grotere installatie met meer cv-ketels zal dat waarschijnlijk op grond van deze bepaling wel het geval zijn.
Voorbeeld 2: Bij een warmwaterinstallatie van een douche-container of van een serie tijdelijke douches bij een evenement, kan zo sprake zijn van een totale nominale belasting van meer dan 130 kW, zodat de ruimte waarin die installatie staat dan een brandcompartiment is.
Onderdeel b noemt één of meer gezamenlijk bovengronds opgestelde afvalcontainers, met een totale inhoud van meer dan 10 m^3. Een grote hoeveelheid afval die in één of meer containers bij elkaar is geplaatst, vormt tezamen dus een brandcompartiment. Indien er sprake van een apart brandcompartiment, moet er dus een goede waarde worden bereikt tegen doorslag of overslag, bijvoorbeeld door afstand te houden tot andere brandcompartimenten.
Voorbeeld 3: een losse rolcontainer mag wel tegen een gevel staan, bij een veel grotere afvalcontainer moet worden gekeken of de benodigde wbdbo-waarde wordt behaald.
Het gaat in dit lid niet om ondergronds geconstrueerde afvalcontainers; die vormen door de aard ervan een bouwwerk en vallen onder de regels van het Bouwbesluit 2012. Het is evenmin van toepassing op niet-brandbare materialen; indien de container bijvoorbeeld alleen stenen of schoon puin bevat, is er geen brandgevaar.
Het *derde lid* geeft aan dat een verkeerstent niet in een brandcompartiment ligt of hoeft te liggen. Een verkeerstent wordt ook wel sluistent of tunneltent genoemd. De NEN 8020-41 geeft aan dat er geen eis geldt

aan de afstand tussen een verkeerstent en een andere tent of de aanwezige bebouwing. Deze tentsoort kan dus staan op plekken waar voor de overige tenten in verband met de beperking van uitbreiding van brand bijvoorbeeld een afstand van 5 meter wordt gehanteerd. Hierbij wordt verondersteld dat de verkeerstent over de vereiste breedte leeg is, en geen installaties of inventaris bevat, waardoor er een lager risico aanwezig is.

Artikel 3.25 Omvang

Het doel van brandcompartimentering is de ongehinderde uitbreiding van een brand te beperken tot een gedeelte van de plaats. Dit artikel stelt eisen aan de maximale omvang van een brandcompartiment, zodat een eventuele brand beheersbaar blijft.
Een brandcompartiment mag om zijn functie van brandbegrenzer goed te kunnen vervullen, niet te groot zijn. Ook kan het zinvol zijn ruimten met een bijzonder brandrisico in een afzonderlijk brandcompartiment op te nemen.
Onder bepaalde omstandigheden kan het toch mogelijk zijn een groter brandcompartiment te realiseren met een beroep op gelijkwaardigheid.
Het *eerste lid* geeft de basiseis die regelt dat de omvang van een brandcompartiment niet groter mag zijn 2000 m^2. Deze maat wordt voornamelijk bepaald door de mogelijkheden die de brandweer moet hebben om een vuurhaard te bereiken en effectief te bestrijden. Uitgangspunt is dat een brandweervoertuig goed in de buurt kan komen en met de standaardbepakking van slangen en pomp ver genoeg in het brandcompartiment kan komen om overal te kunnen blussen.
Het *tweede lid* bepaalt voor de benoemde gevallen dat het brandcompartiment niet groter is dan 1000 m^2. In deze gevallen (slapende of niet-zelfredzame personen) is de risicozetting dermate, dat voor een kleiner maximaal oppervlak van het brandcompartiment is gekozen.
In het *derde lid* wordt bepaalt dat een jachthaven of tentenkamp geen begrenzing van de afmetingen van het brandcompartiment kennen. De in de eerste en tweede lid genoemde waarden gelden daarvoor dus niet, ook niet als er in de jachthaven of op het tentenkamp geslapen wordt. Deze afwijking van de hoofdregel is mogelijk omdat de objecten (in casu naast elkaar gesitueerde boten of kampeertenten) eenvoudig zijn te verwijderen indien dat nodig is, zodat beheersbaarheid van brand wordt bereikt.
Het *vierde lid* geeft aan dat de in dit tweede lid van artikel 3.24 beschreven ruimte voor verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW, altijd een afzonderlijk brandcompartiment is. Ook één of meer gezamenlijk opgestelde afvalcontainers met een totale inhoud van meer dan 10 m^3 vormen een afzonderlijk brandcompartiment.

Het *vijfde lid* bepaalt dat de gebruiksoppervlakte van het brandcompartiment als bedoeld in het eerste lid groter mag zijn, indien de gemiddelde vuurbelasting niet te hoog is. Indien de gemiddelde vuurbelasting niet meer bedraagt dan 8 kg vurenhout per vierkante meter, is sprake van een lage vuurbelasting en mag de gebruiksoppervlakte van het brandcompartiment groter zijn. In die situatie is de bereikbaarheid voor de brandweer minder belangrijk en kan een oppervlakte van het compartiment groter zijn.
Indien de vuurbelasting meer bedraagt dan 8 kg maar minder dan of gelijk aan 30 kg vurenhout per vierkante meter, wordt gekeken naar de afstand tussen de opstelplaats voor brandweervoertuigen en ieder punt in het brandcompartiment. Is die afstand minder dan of gelijk aan 60 meter, dan mag de gebruiksoppervlakte van het brandcompartiment groter zijn.
Indien sprake is van een gemiddelde vuurbelasting van meer dan 30 kg vurenhout per vierkante meter of indien de onder b bedoelde afstand groter is dan 60 meter, moeten de waarden van het eerste lid worden aangehouden, tenzij op een andere manier hetzelfde resultaat wordt bereikt (gelijkwaardigheid).
Ter toelichting bij de genoemde vuurbelasting: elk materiaal heeft een bepaalde verbrandingswaarde (vaak uitgedrukt in MJ/m^3). Aan de hand van een inventarisatie kunnen de hoeveelheden per materiaal benoemd worden binnen een object of brandcompartiment. Door de hoeveelheid van het materiaal te vermenigvuldigen met de verbrandingswaarde, kan de last aan brand binnen het bepaalde gebied per materiaal bepaald worden (vuurlast in MJ). De vuurlast wordt meestal uitgedrukt in kg vurenhout. Daarbij geldt 1 kg vurenhout = 19 MJ.

Door de totale vuurlast van zowel de constructie als de inventaris (variabel) te delen door het oppervlak van het bepaalde gebied, wordt de vuurbelasting verkregen; deze wordt uitgedrukt in kg vurenhout per m².
Hoe een vuurbelasting wordt bepaald, staat omschreven in NEN 6090. Deze norm is bedoeld te worden toegepast op de bepaling van zowel de permanente als de variabele vuurbelasting van en in bouwwerken. De norm gaat daarbij niet over de inventaris. In deze toelichting wordt naar deze norm verwezen, omdat deze norm handvatten geeft voor de berekening van de vuurbelasting en de vuurlast. De norm kan analoog toegepast worden bij objecten en inventaris. De norm gaat uit van experimentele bepaling van de netto-verbrandingswaarde van materialen. De tabel in bijlage C van de norm geeft ter informatie enkele netto-verbrandingswaarden van veelgebruikte materialen, maar deze waarden zijn geen onderdeel van de normtekst.
Het *zesde lid* bepaalt dat een brandcompartiment zich niet over meer dan één perceel uitstrekt. Een brandcompartiment mag zich wel uitstrekken over meer dan één (delen van) objecten (of een groep objecten), mits de objecten op hetzelfde perceel liggen. Het doel van deze bepaling is dat een brandcompartiment zich niet over andermans eigendommen uitstrekt. De veronderstelling daarbij is dat elk perceel een andere eigenaar zal hebben; indien naast elkaar gelegen percelen één eigenaar hebben kan met een beroep op gelijkwaardigheid eventueel een perceel-overschrijdend brandcompartiment worden toegestaan.
Op basis van het *zevende lid* kan in een tijdelijke situatie een brandcompartiment zich wel over meer dan een perceel uitstrekken. Indien die percelen niet van dezelfde eigenaar zijn, is toestemming van de andere eigenaren noodzakelijk.
Voorbeeld: het is denkbaar dat drie kleine bedrijfjes en een tent tijdelijk samen een brandcompartiment vormen. Vanwege de tijdelijke situatie hoeft dat geen bezwaar te zijn. Hoe de factor 'tijdelijk' daarbij wordt ingevuld, wordt opengelaten; het gaat erom dat het gewenste niveau van brandveiligheid wordt bereikt.

Artikel 3.26 Afmeren pleziervaartuig

Artikel 3.26 ziet op een specifieke situatie: indien vaartuigen naast elkaar in een cluster liggen afgemeerd, kan uitbreiding van de brand redelijk makkelijk geschieden. Tegelijkertijd kan het moeilijk zijn het vaartuig te bereiken om het te blussen. De grens van 20 meter zorgt ervoor dat er een beperking is aan het aantal boten in een cluster. Zo worden niet teveel vaartuigen bedreigd door de overslag van brand. Tevens kan zo het brandende vaartuig bereikt worden om te blussen: enerzijds kan erheen geklauterd worden met kleine blusmiddelen zolang dat nog zinvol is, anderzijds kan de brandweer vanaf de kant, kade of steiger met een brandslang spuiten.
Het *tweede lid* verwijst naar de beste manier om brandoverslag te voorkomen bij vaartuigen die tegen elkaar aanliggen: het losmaken en verplaatsen van de andere vaartuigen in de nabijheid van de brandhaard of het brandende vaartuig. Indien minstens 5 meter afstand kan worden genomen van de brandhaard, zal het vaartuig waarschijnlijk zelf niet in brand raken. Pleziervaartuigen waarop of waarnaast recreatief overnacht wordt, mogen dus niet onlosmakelijk met sloten aan de kant verbonden zijn. De waarde van 5 meter komt overeen met de bij de bepaling van wbdbo gekozen waarden in artikel 3.27 (30 minuten wbdbo). De wbdbo-waarde hoeft overigens niet standaard tussen twee vaartuigen gerealiseerd te worden.
Het artikel biedt uiteraard geen garantie op behoud van vaartuigen, want er kunnen zich omstandigheden voordoen die ondanks de afstand voor gevaar kunnen zorgen, zoals : gasflessen aan boord of hevige wind.

Artikel 3.27 Weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag

Een brandcompartiment kan pas als brandcompartiment functioneren als aan de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag van een brandcompartiment (in de praktijk ook afgekort tot **wbdbo**; deze afkorting wordt hierna ook gebruikt) is voldaan.
Brandoverslag betekent in dit verband de uitbreiding van brand via de buitenlucht, terwijl met branddoorslag wordt bedoeld de branduitbreiding door een constructieonderdeel heen. De wbdbo wordt uitgedrukt in minuten.

Het *eerste lid* stelt een basiseis van 30 minuten wbdbo. Deze eis geldt van een brandcompartiment naar een ander brandcompartiment.
Het *tweede lid* geeft aan dat aan de basiseis van 30 minuten wbdbo kan worden voldaan indien de afstand van een brandcompartiment tot een ander brandcompartiment ten minste 5 meter is. Dat betekent dat de brand niet of nauwelijks overslaat of doorslaat indien er, horizontaal gezien, een afstand van 5 meter bestaat.
Het *derde en vierde lid* behandelen kampeermiddelen. Dat betreft volgens de definitie in artikel 1.1 een verplaatsbare constructie die bestemd is voor recreatief nachtverblijf. Het gaat dus om recreatief nachtverblijf, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de woonwagens die een woonfunctie hebben en daarmee onder het Bouwbesluit vallen.
Uitgezonderd worden tentenkampen. Hier kunnen de kampeertenten dichter op elkaar worden geplaatst. Bekend is dat tentenkampen die zijn opgezet in het kader van een evenement (denk aan het Lowlands-festival of de kampeerterreinen tijdens de TT Assen) een zeer geringe afstand tussen de kampeertenten kennen. De andere voorzieningen zijn hierop afgestemd.
Permanente en niet permanente standplaatsen dienen zodanig te zijn gesitueerd dat overslag van brand niet onbeperkt kan plaatsvinden. Dit kan worden gerealiseerd door clusters van standplaatsen te situeren in een brandcompartiment. De wbdbo tussen brandcompartimenten is ten minste 30 minuten, als aangegeven in het eerste lid, meestal te realiseren door een vrije ruimte van minimaal 5 meter tussen de brandcompartimenten. Standplaatsen dienen zodanig te zijn ingericht dat brand niet eenvoudig van het ene kampeermiddel naar een ander kampeermiddel kan overslaan. De wbdbo tussen permanent geplaatste kampeermiddelen op standplaatsen is ten minste 20 minuten. Hieraan wordt voldaan indien een bouwkundige voorziening wordt getroffen waardoor de wbdbo van 20 minuten wordt bereikt of indien er tussen de kampeermiddelen een vrije ruimte is van ten minste 3 meter. Bij bouwkundige voorzieningen kan gedacht worden aan brandwerende betimmering / bekleding of door gebruik te maken van brandwerende schermen. In de materialen hiervoor worden toegepast in de buitenlucht, dienen deze tegen weersinvloeden bestand / beschermd te zijn.
Mede afhankelijk van de vuurlast dienen toegepaste brandwerende schermen of tussenbouwsels als uitgangspunt onbrandbaar te zijn, omdat anders de scheiding of de tussenbouw zelf oorzaak kan zijn van de uitbreiding van brand. Daarbij dient een eventueel toegepaste constructie ook minimaal 20 minuten brandwerend te zijn tegen bezwijken.
Brandwerende bekleding of betimmering van kampeermiddelen mag brandbaar zijn, mits voldaan wordt aan de wbdbo-eis van 20 minuten.

Het *vijfde lid* benoemt dat, om brandoverslag te voorkomen, de vrije ruimte daadwerkelijk vrijgehouden moet worden van materialen die de brandoverslag kunnen bevorderen. Bedoeld zijn grotere brandbare voorwerpen. Niet bedoeld is bijvoorbeeld een stuk speelgoed of ander klein voorwerp dat in de vrije ruimte ligt, omdat dat geen grote bijdrage tot de brandvoortplanting zal hebben.
Voorbeeld: een auto die op korte afstand tussen twee kampeermiddelen wordt geparkeerd doorbreekt de vrije ruimte. De beheerder van een kampeerterrein kan dus voorwaarden stellen aan het parkeren van de auto’s naast het kampeermiddel.
Het *zesde lid* beoogt de organiserende partij niet onevenredig zwaar te belasten door de eventuele slechte kwaliteit van de belending. Daarom moet bij het neerzetten van een object, ter beperking van het gevaar van brandoverslag, altijd rekening worden gehouden met een spiegelsymmetrisch, maar verder identiek object op een naburig perceel. Voor dit denkbeeldige, identieke object moet men uitgaan van een identieke gevel die op dezelfde afstand van de perceelsgrens ligt als de gevel van het te bouwen object.
Het *zevende lid* geeft de mogelijkheid af te wijken van het zesde lid, indien duidelijk is dat er gedurende de tijdsperiode waarin het object gebruikt wordt, geen object op het aangrenzende perceel zal zijn. Hierdoor wordt het mogelijk om bijvoorbeeld een vergunning voor het houden van een evenement aan te vragen en daar objecten te plaatsen, zonder dat bekend is wat in de verder gelegen toekomst op het belendende perceel zal worden gerealiseerd.

§ 3.8 Opslag van brandgevaarlijke stoffen

Deze paragraaf betreft de opslag van brandgevaarlijke stoffen op een plaats als in artikel 5.6 genoemd (anders dan de huishoudelijke opslag, die kleinere hoeveelheden betreft).
In deze paragraaf en dit hoofdstuk gaat het om de technische voorschriften. In hoofdstuk 4 worden de installaties die gebruik maken van brandgevaarlijke stoffen behandeld, in hoofdstuk 5 staan bepalingen voor het gebruik van brandgevaarlijke stoffen.

Artikel 3.28 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* geeft aan dat een voorziening voor het opslaan van brandgevaarlijke stoffen veilig moet zijn. Door één lekkende verpakking kan een keten van gebeurtenissen ontstaan, die kunnen leiden tot een calamiteit. Zeker bij een vluchtige en brandgevaarlijke stof is er altijd brand- en explosiegevaar. Mogelijk treden er ook reacties op tussen de stoffen, die weer tot extra gevaar kunnen leiden. Om die reden zijn er aan de opslag van brandgevaarlijke stoffen eisen gesteld.
Nadrukkelijk zij vermeld dat niet alle stoffen in gasflessen ook brandgevaarlijke stoffen zijn. Zo behoeft bijvoorbeeld de opslag van koolstofdioxide (CO_2) of zuurstof in gasflessen niet te voldoen aan de regels van brandgevaarlijke stoffen.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.29 Gasopslag

Voor een gasflessenopslag wordt verwezen naar deel 15 van de publicatiereeks gevaarlijke stoffen (PGS 15): Opslag van verpakte gevaarlijke stoffen. Het is een Richtlijn voor opslag en tijdelijke opslag met betrekking tot brandveiligheid, arbeidsveiligheid en milieuveiligheid. De Richtlijn betreft dus meer aspecten dan brandveiligheid. De PGS 15 reguleert alleen de opslagsituatie en heeft geen betrekking op het gebruik en de toepassing van gevaarlijke stoffen. Daarop zien andere regels, zoals de arbeidsomstandighedenwetgeving.
De richtlijnen van de PGS zijn gratis te raadplegen via internet: www.publicatiereeksgevaarlijkestoffen.nl. De PGS 15 geeft aan dat de gasflessenopslag moet voldoen aan de daarin omschreven eisen. De regels van PGS 15 gelden vanaf bepaalde ondergrenzen. Deze ondergrens is voor gasflessen geduid in artikel 5.6 d (gezamenlijk opgestelde gasflessen tot een totale waterinhoud van 125 liter)mits verantwoord opgeslagen. Dat betekent dat opslag niet op de werkvloer mag plaatsvinden, tenzij het om een werkvoorraad gaat. Deze moet in een gesloten verpakking zitten en niet groter zijn dan één dag verbruik of één batch. Een batch is de hoeveelheid van een product die in één keer geproduceerd, vervoerd of gemaakt wordt. De werkvoorraad mag zich niet bevinden in de rijroute van vorkheftrucks of andere transportmiddelen.
De voorschriften in PGS 15 zijn bindend. De voor het gebruik van de plaats verantwoordelijke mag wel andere maatregelen treffen dan PGS 15 voorschrijft, maar dan dient hij bij de melding of vergunningaanvraag aan te tonen dat er met die maatregelen minimaal een gelijkwaardige bescherming wordt bereikt qua brandveiligheid.
Door een deugdelijke opslag, bij voorbeeld door het verbieden van ontbrandingsbronnen bij de opslag, kunnen brand en explosies voorkomen worden.

Artikel 3.30 Opstelling gasflessen

Gasflessen met brandbare stoffen moeten in goed geventileerde ruimten staan. Omdat sommige gassen zwaarder zijn dan lucht is niet alleen de grootte, maar ook de positie van de ventilatieopeningen belangrijk.

Het *eerste lid* benoemt de ventilatie op de buitenlucht, die geldt voor ruimten waar de gasflessen opgesteld staan voor gebruik. Het gaat om de opstelling voor gebruik, dus het kan ook een feestruimte betreffen waarin de gasflessen gebruikt worden voor de catering of in de terrasparasols. Elke ruimte waarin de gasflessen

gebruikt worden moet goede ventilatie hebben. De kampeertent is uitgezonderd van deze bepaling, omdat daarbij geen gasdichte scheiding tussen buiten en binnen bestaat.
Het *tweede lid* geeft aan dat de ruimte waarin gasflessen staan die worden gebruikt in vaartuigen of kampeermiddelen, gasdicht gescheiden moet zijn van de verblijfsruimte. De verblijfsruimte is de ruimte waarin personen verblijven en mogelijk ook slapen; daar kan gas gebruikt worden voor bijvoorbeeld koken of verwarmen. De bepaling dient om te voorkomen dat gas op een andere manier dan via de gasslang of gasleiding de verblijfsruimte in kan komen, bijvoorbeeld bij een gaslekkage.

Artikel 3.31 Brandstoftank

Het artikel verwijst naar deel 30 van de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen (PGS 30): 'Vloeibare brandstoffen: Bovengrondse tankinstallaties en afleverinstallaties'. Deze publicatie is van toepassing op de drukloze, bovengrondse opslag van vloeibare brandstoffen of minerale olieproducten met een vlampunt van 23°C behorende tot PGS klasse 2 t/m 4 in een of meer tanks met een opslagcapaciteit van ten hoogste 150 m3 per tank, evenals de hieraan gekoppelde afleverinstallaties voor kleinschalige aflevering. Het gaat om de volgende klassen:
- PGS-klasse 2 Vloeistoffen met een vlampunt ≥ 23 °C en ≤ 55 °C
- PGS-klasse 3 Vloeistoffen met een vlampunt > 55 °C en ≤ 100 °C
- PGS-klasse 4 Vloeistoffen met een vlampunt > 100 °C

In PGS 30 zijn bepalingen opgenomen over veiligheidsafstanden. Er zijn tevens bepalingen opgenomen over brandveiligheid. Ook voor de toepassing van de PGS 30 geldt het gelijkwaardigheidsbeginsel. Dit houdt in dat andere maatregelen kunnen worden getroffen dan in de voorschriften van deze PGS 30 zijn opgenomen, mits daarmee minimaal een gelijkwaardige bescherming qua brandveiligheid wordt bereikt. In de praktijk betekent dit dat tijdens het vooroverleg, in het kader van een melding of in de vergunningaanvraag gegevens moeten worden overgelegd waaruit dit blijkt.

§ 3.9 Toevoer van verbrandingslucht en afvoer van rookgas

Deze paragraaf bevat voorschriften voor de toevoer van verbrandingslucht en voor de afvoer van rookgas bij een opstelplaats voor een verbrandingstoestel in een object. Wanneer het verbrandingstoestel in de open lucht staat en het verbrandingsproces ook in de open lucht plaatsvindt, zijn geen bepalingen nodig.
Met de term verbrandingslucht wordt de lucht bedoeld die voldoende zuurstof bevat voor het verbrandingsproces. De lucht voor het verbrandingsproces moet niet zodanig uit de binnenlucht worden onttrokken dat daardoor te weinig lucht voor de aanwezige personen overblijft. Daarom worden voorzieningen voor de toevoer van verbrandingslucht gevraagd.
Het rookgas wordt in het verbrandingsproces gevormd. Het rookgas betreft dus de lucht na de verbranding die voorzien is van overwegend schadelijke gassen. Dit rookgas mag niet nadelig werken voor de aanwezige personen en moet dus afgevoerd worden.

Artikel 3.32 Aansturingsartikel

Het oogmerk van het *eerste lid* is dat een voor de gezondheid nadelige kwaliteit van de binnenlucht wordt voorkomen. Daartoe is het van belang dat er bij het gebruik van een verbrandingstoestel in een object geen onvolledige verbranding ten gevolge van onvoldoende toevoer van verbrandingslucht plaatsvindt en dat de bij het gebruik vrijkomende dampen, gassen en fijne vaste deeltjes naar buiten kunnen worden afgevoerd.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 3.33 Aanwezigheid toevoer van verbrandingslucht en afvoer van rookgas

Dit artikel regelt de aanwezigheid van voorzieningen voor de toevoer van verbrandingslucht en voor de afvoer van rookgas bij opstelplaatsen voor verbrandingstoestellen. Het gaat hier om voorzieningen zoals

luchtroosters, ventilatiekanalen en rookgasafvoerkanalen of schoorstenen. Van deze eis zijn opstelplaatsen voor kooktoestellen met gering vermogen (niet meer dan 15 kW) uitgezonderd, omdat bij een dergelijk kooktoestel de reeds aanwezige voorziening voor luchtverversing in een voldoende toevoer en afvoer voorziet. Dit artikel heeft dus geen betrekking op een regulier kooktoestel. Artikel 5.9 verbiedt overigens *het gebruik* van een verbrandingstoestel in een ruimte waarin de toevoer van verbrandingslucht of de afvoer van rook onvoldoende is gewaarborgd.

§ 3.10 Vluchtroutes

De systematiek van de eisen voor ontvluchting is eenvoudig gehouden. Uitgangspunt daarbij is dat kan worden volstaan met één vluchtroute die start op het punt waar het vluchten begint en eindigt op een veilige plaats. Met het uitgangspunt van een enkele vluchtroute is het uiteraard mogelijk een tweede (of meer) vluchtroute (s) te realiseren. In bepaalde gevallen kan het nodig zijn ten minste twee vluchtroutes te realiseren. Dat kan bijvoorbeeld te maken hebben met grotere loopafstanden (artikel 3.35), grotere aantallen personen (artikel 3.36 eerste lid) of bepaalde fysieke omstandigheden (3.36, derde lid, waarin juist de mogelijkheid voor één vluchtroute wordt geboden), de gevraagde inrichting van de vluchtroute (artikel 3.37) of de capaciteit van de beschikbare vluchtroute(s) (artikel 3.38).

Veilig vluchten wordt niet alleen bepaald door technische voorschriften (te vinden in dit hoofdstuk). In hoofdstuk 4 van dit Besluit zijn voorschriften gegeven voor installaties en organisatie die voor het veilig vluchten noodzakelijk zijn. In hoofdstuk 5 vinden we voorschriften inzake gebruik die te maken hebben met veilig vluchten. Als een bestaande plaats niet kan voldoen aan deze voorschriften, dan zullen gebruikstechnische oplossingen kunnen worden overwogen. Hierbij kan gelijkwaardigheid op basis van artikel 1.4. worden aangeroepen. Als dat niet mogelijk is kan gebruiksbeperking worden toegepast.

Artikel 3.34 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert als functionele eis dat bij brand een veilige plaats veilig kan worden bereikt. Hierbij wordt uitdrukkelijk gewezen op het verschil tussen de begrippen ‘plaats’ en ‘veilige plaats’. Zie daarvoor de definities van artikel 1.1.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.
Een speciale groep vluchtroutes wordt benoemd in het *derde lid*., onder verwijzing naar de norm (NEN 8020-41) waarin onder meer de vluchtroutes vanuit tenten worden behandeld. Indien deze norm juist wordt toegepast, is aan de bepalingen van het eerste lid voldaan.

Artikel 3.35 Lengte vluchtroute

Dit artikel bepaalt voor verschillende omstandigheden het verloop en de maximale lengte van een vluchtroute. Het *eerste lid* is een precisering van het eerste lid van artikel 3.34. Het eerste lid geeft aan dat op elk voor personen bestemd punt op een plaats een vluchtroute begint die leidt naar een veilige plaats. Die veilige plaats hoeft niet het aansluitende terrein of de openbare weg te zijn. Het is eenvoudigweg een plek buiten het bedreigde gedeelte. Voorkomen moet worden dat men uiteindelijk toch nog door de brand ingesloten kan raken.
Uit het begrip ‘voor personen bestemd punt’ volgt dat dit voorschrift geldt voor een punt waarop bij regulier gebruik personen aanwezig zijn. Voor bijvoorbeeld een technische ruimte waarin incidenteel een onderhoudsmonteur aanwezig is, gelden de voorschriften voor een vluchtroute niet. Uit de arbeidsomstandighedenvoorschriften kan overigens voortvloeien dat ook de onderhoudsmonteur de ruimte en de plaats op een veilige wijze moet kunnen verlaten.
Het *tweede lid* betreft niet het ruime begrip plaats, zoals in het eerste lid, maar vluchten vanaf een punt in een verblijfsruimte. Er wordt dus uitgegaan van een punt in een voor personen bestemd object of deel van een object. Uitgangspunt is dat de verblijfsruimte naast verticale beperkingen (bijvoorbeeld wanden) ook een

horizontale begrenzing (bijvoorbeeld een dak / afdekking) kent, zodat rook een gevaar kan opleveren voor aanwezige personen. Op grond van het tweede lid leidt een vluchtroute van een punt in een brandcompartiment naar een punt buiten het brandcompartiment. De loopafstand tussen beide punten moet beperkt zijn. De beperking heeft te maken met de dreiging van rook en de beschikbare tijd om veilig te vluchten.
De loopafstand is vastgesteld op 30 meter. Dit hangt samen met het uitgangspunt dat mensen 30 seconden met ingehouden adem en een snelheid van 1 m/s door een ruimte met rook kunnen lopen.
In het *derde en vierde lid* wordt de mogelijkheid behandeld dat men bij een lagere bezetting de uitgang sneller kan bereiken. De maximale loopafstanden van 45 meter en 60 meter zijn de grenswaarden die voorheen waren gekoppeld aan bezettingsgraadklassen B4 en B5. Nu wordt in de bepalingen verwezen naar het aantal personen per vierkante meter. Dit aantal wordt gemeten over de gebruiksoppervlakte van de verblijfsruimte.
Het *vijfde lid* benoemt enige uitzonderingen op de voornoemde leden. Zo kan de loopafstand veilig verlengd worden indien de warmte van een brand niet schadelijk hoog kan worden, de temperatuur binnen de ruimte niet gevaarlijk hoog kan worden en rook geen of minder dreiging veroorzaakt. De dreiging door rook wordt aangegeven door de zichtlengte, een horizontaal bepaalde manier om door rook heen te kijken. Komt de rook laag, namelijk waar zich bezoekers bevinden, en in zodanige hoeveelheden dat het zicht , gemeten over 100 meter, belemmerd wordt, dan levert dat gevaar op.
In de in de onderdelen a, b en c genoemde gevallen is de rook minder of niet bedreigend. Dat betekent dat niet alleen de loopafstand kan worden verlengd, maar dat ook de tijdsduur van veilige ontvluchting verlengd kan worden. In berekeningen kan worden aangetoond na hoeveel tijd een hoeveelheid rook die hoort bij de aanwezige hoeveelheid brandbare stof de bezoekers bereikt kan hebben. In zo'n 'vultijdenmodel' kan bepaald worden hoe lang de ontvluchting uit de verblijfsruimte mag duren.
De grenswaarden waarbij het verblijven in die ruimte nog juist mogelijk is, zijn aangegeven volgens het TNO Bouw rapport 1997-CVB-R0883, waarbij de in het vijfde lid genoemde waarden als veilige waarden worden aangehouden. Het is aanvaardbaar als in de directe omgeving van een brandhaard of rooklaag niet aan (al) deze veilige waarden wordt voldaan indien de vluchtroute door deze ruimte in twee verschillende richtingen gebruikt kan worden. Vluchtende personen kunnen dan immers een kant op vluchten die niet langs de brandhaard of rookpluim voert. Dit geldt ook wanneer de vluchtroute voert door een zodanig brede ruimte dat men met voldoende afstand langs een brandhaard of rookpluim kan vluchten.

Artikel 3.36 Aantal vluchtroutes

Het *eerste lid* stelt dat een ruimte of gebied bestemd voor meer dan 50 personen ten minste twee uitgangen moet hebben. Deze uitgangen moeten ten minste 5 meter uit elkaar liggen, want pal naast elkaar liggende doorgangen functioneren uit het oogpunt van brandveiligheid als één doorgang. Het doel van een tweede vluchtroute is het veilig kunnen vluchten als één van de twee routes bij brand onbruikbaar wordt. Door het feit dat die tweede vluchtroute er is, kan zonder een beroep op gelijkwaardigheid worden volstaan met minder zware eisen dan wanneer er slechts een enkele vluchtroute is.
Het *tweede lid* benoemt de eis dat een tweede vluchtroute niet over dezelfde route voert als de eerste vluchtroute. Door deze bepaling kan bij uitvallen van de eerste vluchtroute de tweede vluchtroute veilig gekozen worden.
Bij ligplaatsen van pleziervaartuigen is één vluchtroute voldoende. Dit kan een ligplaats van één boot betreffen, maar ook voor een groep boten geldt deze bepaling.
Door toepassing van het *derde lid* wordt ervoor gezorgd dat boten aan een steiger kunnen liggen, waarlangs in principe in één richting gevlucht wordt. Uiteraard mag in voorkomende gevallen in twee richtingen gevlucht kunnen worden; de bepaling biedt daartoe mogelijkheden.

Artikel 3.37 Inrichting vluchtroutes

Dit artikel geeft de nadere eisen voor de inrichting van een vluchtroute.

Het *eerste lid* geeft aan dat tussen twee vluchtroutes een wbdbo-waarde van ten minste 30 minuten moet bestaan. Bij vluchtroutes die door de buitenlucht lopen zal dit makkelijk bereikt worden. Bij vluchtroutes die bij elkaar in de buurt liggen, zal bekeken moeten worden hoe deze waarde behaald kan worden: met constructieve maatregelen of door het creëren van afstand.
Het *tweede lid* geeft minimale afmetingen van de doorgangen in een vluchtroute. De bepaling geeft aan dat een vluchtroute voldoende breed en hoog moet zijn. Het gaat dan zowel om de hoogte en breedte van ruimten waardoor een vluchtroute voert als om de hoogte en breedte van doorgangen.
De minimale breedte van 0,85 meter heeft te maken met de breedte van een mindervalide in een rolstoel. De hoogte van ten minste 2,0 meter is de gekozen minimale waarde voor vluchtroutes. Deze waarde geldt dus ook voor de trappen, hellingbanen en bordessen waarover een vluchtroute leidt.

Artikel 3.38 Capaciteit van een vluchtroute

Het *eerste lid* regelt het aantal personen dat, afhankelijk van de breedte, op een vluchtroute mag zijn aangewezen. Dit is de doorstroomcapaciteit, uitgedrukt in personen per meter. Hier is een tijdscriterium aan toegevoegd (aantal personen per meter per minuut). De waarden die zijn opgenomen voor de doorgangen zijn conform de waarden uit het Bouwbesluit 2012 in combinatie met de Regeling Bouwbesluit 2012. Bij het vaststellen van de aantallen is gebruik gemaakt van het 'Onderzoek doorstroomcapaciteit deuren' van de TU Delft, 28 april 2009.
In dit eerste lid zijn vier verschillende criteria opgenomen, afhankelijk van het soort doorstroomopening. Doorstroming over een trap geschiedt minder snel dan doorstroming over een horizontale vlakken vloer. In de bepaling van *onderdeel a* is eerst een trap groter dan 1 meter opgenomen; daar is de te gebruiken waarde 45 personen per minuut per meter breedte van deze trap. Is de trap lager of gelijk aan 1 m, dan kan een waarde van 90 personen per meter vrije breedte gebruikt worden. In beide gevallen dient de aantrede van de trap, het vlak waarop de voet geplaatst kan worden, voldoende groot te zijn: daarvoor is een waarde van ten minste 0,17 meter opgenomen.
Bij *onderdeel b* is sprake van vluchten door een ruimte; hier kan een waarde van 90 personen per minuut per meter vrije breedte genomen worden. Bij dit vluchten wordt aangenomen dat er links en rechts een muur of wand staat in een maximale hoek van 90°.
Onderdeel c benoemt het vluchten door een doorgang. In dat geval kan een waarde van 135 personen per minuut per vrije meter breedte genomen worden. Bij een doorgang wordt aangenomen dat de geopende deur(en) minimaal 135° wijk(t)(en) en dat ook anderszins geen muur links of rechts beperkingen aangeeft. Indien de deur niet verder geopend kan worden dan een hoek van 135 graden, moet worden uitgegaan van dezelfde doorstroomcapaciteit als bij een ruimte (onderdeel b).
Voorbeeld 1: Dit betekent dat een deuropening met een vrije breedte van 0,85 meter een doorstroomcapaciteit heeft van 0,85 meter x 90 personen/m = 76 personen.
Voorbeeld 2: Het eerste lid, onderdeel b, is gericht op deuropeningen met een deur die niet volledig geopend kan worden. Een openstaande deur kan de doorstroming namelijk vergelijkbaar met de wanden van een ruimte beïnvloeden. Dit is ook het geval bij een dubbele deur waarvan één of twee onderdelen een beperkte openingshoek bieden.
Voorbeeld 3: Voor de doorstroomcapaciteit van een trap speelt een niet beloopbaar gedeelte daarvan (bijvoorbeeld bij een spiltrap) geen rol. Daarom moet bij het bepalen van de doorstroomcapaciteit een gedeelte van de trap waarvan de aantrede smaller is dan 0,17 m, buiten beschouwing blijven (onderdeel a).
Voorbeeld 4: bij het vluchten in een gebied kan voor de waarde van een nooduitgang waarbij de hekken volledig kunnen openslaan (meer dan 135°) een waarde van 135 personen per minuut per meter vrije breedte worden genomen.

Het *tweede lid* geeft een functionele eis voor een vluchtroute. Elk gedeelte van een vluchtroute moet een zodanige doorstroomcapaciteit hebben, dat de op dat gedeelte aangewezen personen veilig kunnen vluchten.

De personen die door een doorgang komen mogen daarna niet belemmerd worden totdat de veilige plaats bereikt is, omdat dit negatieve gevolgen kan hebben voor de vluchtcapaciteit.

Hoofdstuk 4 Voorschriften inzake installaties en organisatie

Algemeen

Een groot deel van de voorschriften in dit hoofdstuk heeft betrekking op de aanwezigheid, de kwaliteit, de plaats, de omvang, het gebruik, de controle en het onderhoud van installaties. Onder een installatie wordt verstaan: een voor het functioneren van een plaats of een gedeelte daarvan noodzakelijke voorziening van niet-bouwkundige aard.
Hoofdstuk 4 is onderverdeeld in zeven paragrafen. De paragrafen 4.1 tot en met 4.3 hebben betrekking op voorzieningen zoals verlichting, elektriciteit en gas. De paragrafen 4.4 tot en met 4.7 bevatten voorschriften omtrent niet-bouwkundige voorzieningen op het gebied van brandveiligheid. Met de term niet-bouwkundige voorzieningen wordt zowel verwezen naar installaties als naar de organisatie.

§ 4.1 Verlichting

Artikel 4.1 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* van dit artikel geeft als functionele eis dat een verblijfsruimte een zodanige verlichtingsinstallatie moet hebben dat de verblijfsruimte veilig kan worden gebruikt en verlaten. Het gaat om een installatie, dus om een voor het functioneren van een plaats of een gedeelte van een plaats noodzakelijke voorziening van niet-bouwkundige aard.
De bepalingen in dit hoofdstuk zijn opgenomen in het kader van de brandveiligheid. De eisen hebben geen betrekking op sociale veiligheid, arbeidsomstandigheden en bruikbaarheid. Dergelijke eisen aan de verlichtingsinstallatie volgen bijvoorbeeld uit specifieke programma’s van eisen of uit de krachtens de Arbeidsomstandighedenwet opgestelde zogenoemde arbo-catalogi, die van geval tot geval kunnen variëren.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.2 Verlichting

Vanuit een oogpunt van gebruiksveiligheid (veilig vluchten) is in het algemeen een op de vloer (voor personen bestemde vloer of hellingbaanvloer) of het tredevlak (bovenzijde van een traptrede) gemeten verlichtingssterkte van 1 lux voldoende. Deze sterkte wordt wel omschreven als ‘donkere schemering’, en is voldoende om de weg te vinden. Daarom geldt die sterkte als minimumsterkte in de verlichtingsinstallatie die in het *eerste lid* voor verblijfsruimten en in het *tweede lid* voor vluchtroutes zijn voorgeschreven. Door het gebruik van de term verblijfsruimte wordt in het eerste lid aangegeven dat het om een voor personen bestemd deel van een object gaat. Op een ruimte die weliswaar toegankelijk, maar niet bestemd is voor personen, zoals een opslagruimte, zijn deze bepalingen dus niet van toepassing. .
Het *derde lid* geeft aan dat een verlichtingsinstallatie niet hoeft te worden aangebracht als de vluchtroute of verblijfsruimte al licht of verlicht is op het moment van mogelijk gebruik. Zo zal een ruimte die alleen overdag tijdens daglicht wordt gebruikt en daglichttoetreding heeft, altijd voldoen aan de eis van 1 lux. Een verlichtingsinstallatie als hier bedoeld is dan niet nodig en daarmee niet verplicht.

Ter toelichting op het gebruik van de term lux: de lux (symbool lx) is een eenheid van verlichtingssterkte: 1 lux is de verlichtingssterkte voortgebracht door 1 candela (symbool cd) op een oppervlak loodrecht op de lichtstralen op een afstand van 1 meter van de bron. De candela is de SI-eenheid van lichtsterkte. De lichtsterkte geeft aan hoeveel licht zich bevindt in ieder stukje van een lichtbundel. De lux komt overeen met de verlichtingssterkte die men heeft wanneer iedere vierkante meter van het beschouwde oppervlak een lichtstroom van één lumen ontvang (dit is de eenheid voor lichtstroom, de hoeveelheid licht die een lichtbron

in alle richtingen uitstraalt). Het aantal lux wordt bijgevolg gevonden als het quotiënt van de totaal ontvangen lichtstroom, uitgedrukt in lumen, en de grootte van het verlichte oppervlak uitgedrukt in vierkante meters: 1 lux = 1 lumen/m².

Artikel 4.3 Noodverlichting

Om ook veilig te kunnen vluchten wanneer de elektriciteit uitvalt, moet bij bepaalde risicovolle situaties een deel van de verlichtingsinstallatie op een voorziening voor noodstroom zijn aangesloten. Dit heet wel noodverlichting.

Op grond van het *eerste lid* is noodverlichting voorgeschreven voor verblijfsruimten met meer dan 75 personen en voor een vluchtroute waarop meer dan 75 personen bij het vluchten zijn aangewezen. Door het gebruik van de term verblijfsruimte wordt aangegeven dat het om een voor personen bestemd deel van een object gaat. Noodverlichting behoeft dus niet aanwezig te zijn in ruimte die weliswaar toegankelijk, maar niet bestemd is voor het genoemde aantal personen, zoals opslagruimten en ruimten voor het houden van dieren.
Indien er meer vluchtroutes zijn uit een verblijfsruimte die is bestemd voor meer dan 75 personen zijn, dan zullen op elk van die vluchtroute minder dan 75 personen zijn aangewezen; een noodverlichting is dan niet nodig.
Uit het *tweede lid* volgt dat de noodverlichting binnen 15 seconden na het uitvallen van de voorziening voor elektriciteit moet zijn geactiveerd en vervolgens gedurende ten minste 60 minuten aaneengesloten een verlichtingssterkte moet geven van ten minste 1 lux, gemeten op de vloer en het tredevlak. Het hoeft daarbij niet per se te gaan om noodverlichting die pas aangaat als de andere verlichting uitgaat; het kan ook gaan om een installatie die aan blijft als de reguliere stroomvoorziening uitvalt.
Er kan sprake zijn van het gebruik van accu’s of van een aggregaat. Ook in dat laatste geval dient het aggregaat wel binnen 15 seconden de benodigde stroom te leveren.
Het *derde lid* geeft aan dat een noodverlichtingsinstallatie niet hoeft te worden aangebracht als de vluchtroute of ruimte al voldoende licht of verlicht is op het moment van mogelijk gebruik.
Voorbeeld 1: een verblijfsruimte die alleen overdag tijdens daglicht wordt gebruikt en daglichttoetreding heeft, zal tijdens die uren altijd voldoen aan de eis van 1 lux. Een noodverlichtingsinstallatie als hier bedoeld is dan niet nodig en dus niet verplicht.
Voorbeeld 2: in een verblijfsruimte die wordt verlicht door twee of meer onafhankelijke energiebronnen ten behoeve van de verlichting is geen noodverlichting vereist. In deze ruimte kan altijd aan de eis van 1 lux worden voldaan. Gedacht kan worden aan een verblijfsruimte die de stroomvoorziening betrekt van twee verschillende actieve aggregaten, of tegelijkertijd van de vaste installatie en een actief aggregaat. Met de term ‘actief aggregaat’ wordt een aggregaat bedoeld dat draait en aangesloten is; dus niet een aggregaat dat nog opgestart moet worden.

Artikel 4.4 Aansluiting op voorziening voor elektriciteit

Uit dit artikel blijkt dat zowel een voorgeschreven gewone verlichtingsinstallatie als een voorgeschreven noodverlichting moeten zijn aangesloten op een voorziening voor elektriciteit als bedoeld in artikel 4.7. Dat betekent dat de elektriciteitsvoorziening waarop wordt aangesloten degelijk is aangelegd en voldoet aan de gestelde norm. Het doel van de verlichtingsinstallatie of noodverlichting is om altijd het benodigde lichtniveau gedurende de aangewezen tijd te kunnen geven. De verlichtingsinstallatie of noodverlichting kan op verschillende manieren zijn aangelegd. Zo kan sprake zijn van een centrale stroomvoorziening of van een decentrale stroomvoorziening, bijvoorbeeld via accu’s in de armaturen. Indien de verlichting of noodverlichting louter op zwakstroom, bijvoorbeeld batterijen of accu’s, functioneert, is artikel 4.7 niet van toepassing, omdat de bepalingen van de betreffende aangewezen norm louter installaties van 50 volt en hoger betreffen.

Artikel 4.5 Verduisterde ruimten

Dit artikel stelt een eis aan verblijfsruimten voor meer dan 50 personen waarin het gebruikelijk is om de normale verlichting te reduceren of uit te schakelen (bijvoorbeeld in een tijdelijk theater of bioscoop). Door het gebruik van de term verblijfsruimte wordt aangegeven dat het om een voor personen bestemd deel van een object gaat. In een dergelijke ruimte is oriëntatieverlichting noodzakelijk zodat zo nodig in het bijna-donker kan worden gevlucht. Het gaat dan bijvoorbeeld om het aanlichten van het gangpad of van de traptreden naar een uitgang. De gevraagde redelijke oriëntatie kan op verschillende manieren bereikt worden. Het artikel schrijft niet voor dat in traptreden licht aanwezig is dan wel dat een gangpad zelfstandig verlicht moet zijn. Het gaat om het geheel van oriëntatie dat veilig vluchten mogelijk moet maken.

§ 4.2 Voorziening voor het afnemen en gebruiken van energie

Paragraaf 4.2 stelt eisen aan elektriciteits-, gas- en warmtevoorzieningen. Het is in paragraaf 4.2 niet voorgeschreven een elektriciteitsvoorziening te hebben en er worden geen eisen gesteld aan de omvang van de installatie. Maar als er een elektriciteitsvoorziening is, dan gelden de eisen uit deze paragraaf (artikel 4.7). Een elektriciteitsvoorziening is in ieder geval nodig indien er op grond van paragraaf 4.1 een verlichtingsinstallatie of noodverlichting nodig is. Elektrische apparatuur die door middel van leidingen op de elektriciteitsvoorziening wordt aangesloten, valt niet onder de reikwijdte van deze paragraaf. De veiligheid van dergelijke elektrische apparatuur, leidingen en verlichtingsornamenten is geregeld in de Warenwet. Het veilig gebruik van dergelijke zaken en van niet in de handel gebrachte (onveilige) apparatuur onttrekt zich in het algemeen aan de beoordeling.
Ook gasvoorzieningen zijn niet voorgeschreven, maar moeten als ze aanwezig zijn voldoen aan de eisen in deze paragraaf (artikel 4.8).

Artikel 4.6 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* van dit artikel geeft als functionele eis dat indien een plaats een energievoorziening heeft, deze voorziening veilig moet zijn.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.7 Voorziening voor elektriciteit

Het artikel geeft aan dat een elektriciteitsvoorziening ter plaatse moet voldoen aan de veiligheidsvoorschriften van NEN 1010. Het gaat daarbij om een installatie bij lage spanning (dat wil zeggen: nominale wisselspanning van niet meer dan 1.000 volt, hetzij nominale gelijkspanning van niet meer dan 1.500 volt). Dit besluit gaat niet over installaties bij hoge spanning (sterkstroominstallaties met meer dan 1 kV wisselspanning).
Ook een voorziening voor noodstroom is een voorziening voor elektriciteit die moet voldoen aan NEN 1010. Indien de verlichting of noodverlichting louter op zwakstroom, bijvoorbeeld batterijen of accu's, functioneert, is artikel 4.7 niet van toepassing, omdat de bepalingen van de betreffende aangewezen norm louter installaties van 50 volt en hoger betreffen.

Artikel 4.8 Toestellen en installaties voor bakken en braden

Het *eerste lid* vereist een thermische beveiliging voor frituurtoestellen. Het vet of de olie hierin moet niet zodanig verhit worden dat door zelfontbranding of overkoken de zogenaamde 'vlam in de pan' plaats kan vinden. Dit kan door een elektrisch frituurtoestel te gebruiken in plaats van een conventionele metalen pan op een fornuis. Goede frituurtoestellen bevatten elektronica, zoals een thermostaat, om te voorkomen dat er gevaarlijke situaties ontstaan. Daarnaast moet het overkoken voorkomen worden, maar dat wordt aan de private gebruiker overgelaten.
Het *tweede lid* vraagt een zodanige constructie van een bakinstallatie dat olie of vet niet bij de verbrandingsruimte kan komen. Bij olie of vet is het gevaar van spetteren en opborrelen niet denkbeeldig;

indien dit geschiedt mag het niet de verbrandingsruimte in stromen, zodat daardoor geen brand kan ontstaan. Het artikel benoemt de bakinstallatie; het gevaar van spetteren of opborrelen uit een reguliere pan op een reguliere gaspit of gaskomfoor valt niet onder de strekking van het artikel.

§ 4.3 Opslag- en installatievoorzieningen voor gas

Artikel 4.9 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* en het *tweede lid* van dit artikel geven de functionele eisen voor de gasopslag en de gasinstallatie. Het gaat hier alleen om brandgevaarlijke gassen. Bij het woord gasinstallatie gaat het niet om de installaties en toestellen die het gas gebruiken, maar om de gasvoorziening zelf.
Het *derde lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.10 Gasopslag en -installaties

Met 'opslagvoorziening' in het *eerste lid* wordt de opslag voor het directe gebruik bedoeld, ook wel de huishoudelijke opslag genoemd. Bij een flessengasinstallatie gaat dat om de aangesloten gasflessen en de gasflessen die op deze plek klaar staan om verwisseld te worden als de aangesloten flessen leeg zijn. De eis dat de opslag afgesloten moet zijn voor onbevoegden, beoogt gevaarlijke situaties tegen te gaan. De afsluiting kan eenvoudig zijn, zoals bijvoorbeeld het deksel op de gasopslag op de dissel van een caravan. Wanneer gasflessen onbeschermd in de open lucht staan, zal de aangesloten fles op veilige wijze aangesloten moeten zijn en zal de fles die directe voorraad vormt goed afgesloten moeten zijn. Dit laatste is bijvoorbeeld aan te tonen door de combinatie van een goed gesloten gaskraan en het zegel, of een goed gesloten gaskraan en de stalen dop die over de gaskraan bevestigd is.

Het *tweede lid* noemt enige voorschriften voor een verbruikstoestel dat brandgevaarlijke stoffen verbruikt.
Onderdeel a benoemt dat de brandstofsoort gekozen moet worden die bij het toestel past. Gedacht kan worden aan het onderscheid tussen bijvoorbeeld butaangas en propaangas. De technische specificaties van de leverancier kunnen aangeven welk gas aangesloten moet worden.
Onderdeel b benoemt de onderdelen van de verbinding tussen de brandstoftank en het gebruikstoestel en eist dat de samenstelling ervan deugdelijk is. Het gaat erom dat de overgang van de brandstoftank naar de slang of leiding, en vervolgens van de slang of leiding naar het verbruikstoestel, goed is uitgevoerd. De betreffende brandstoftank kan een gasfles zijn.
Onderdeel c benoemt de kwaliteit van de verbinding zelf. Het kan de slang of leiding betreffen. Benoemd wordt de goede staat van onderhoud. Dat is een algemene benadering, maar deze geeft ruimte voor het kritisch kijken naar de staat van de gekozen materialen. Indien onderdelen niet in goede staat zijn, mogen zij niet meer gebruikt worden. Zo mag een gasslang niet uitgedroogd of anderszins beschadigd zijn. Een gasslang of leiding mag maximaal 10 jaar oud zijn, tenzij de specificatie van het product aangeeft dat deze duur korter of langer is. De bepaling betreft slangen van rubber of ander materiaal waarbij van uitdroging of andersoortige beschadiging sprake kan zijn. Er zijn inmiddels ook slangen met een mantel van roestvaststaal (rvs) en aangeperste koppelingen op de markt gebracht met een levensduur van 25 jaar. In zo'n geval is de specificatie van deze slang bepalend voor de levensduur en gebruiksduur – al nopen in alle gevallen beschadigingen ertoe de slang of leiding te vervangen.
Geen eisen zijn gesteld aan de lengte van de gasslang of leiding. Omdat dit bewust gebeurd is, en de regeling dus uitputtend van aard is, is er geen ruimte voor decentrale overheden om aanvullende eisen aan de lengte van de gasslang of leiding te stellen.
Bij *onderdeel d* wordt de kwaliteit van het verbruikstoestel benoemd. Deze bepaling geeft ruimte voor het kritisch kijken naar de staat van het toestel en de onderdelen daarvan.
Onderdeel e geeft een voorschrift voor de opstelling van de brandstoftank en het verbrandingstoestel. Door een stabiele opstelling te eisen wordt voorkomen dat de brandstoftank of het brandblustoestel omvalt.

Gasflessen waarvan de constructie zodanig is dat zij stabiel staan, behoeven niet te worden vastgezet. Dit geldt over het algemeen voor propaan-/butaanflessen en andere (gelaste) flessen met een grote doorsnede.

Het *derde lid* benoemt het belang van de vrije vluchtroute. Een verwarmingstoestel of een brandstoftank mag niet in een vluchtroute staan. De verbinding tussen de brandstoftank en het verbruikstoestel kan eventueel wel een vrije vluchtroute kruisen. Toepassing van artikel 5.19 waarborgt dat de verbinding geen gevaar voor struikelen kan opleveren.
Het *vierde lid* benoemt de bij het verbruikstoestel aanwezige gebruiksaanwijzing. Indien specificaties van belang zijn voor een goede wijze van installeren, dienen die bij of op het toestel benoemd te zijn.
Een specifieke groep installaties, benoemd in het *vijfde lid,* ziet op installaties die zijn aangesloten op LPG. Het gaat specifiek niet om de aandrijving van motorvoertuigen, zoals auto's of heftrucks die op LPG rijden, maar bijvoorbeeld wel om verwarmingsinstallaties of bakinstallaties die LPG verbruiken. Voor deze installaties is NEN-EN 1949 opgesteld.
Het *zesde lid* is de grondslag voor een ministeriële regeling waarbij nadere voorschriften kunnen worden gesteld aan deze LPG–installaties. Op dit moment is het daarvoor nog te vroeg, en zal gewerkt worden aan de hand van de zogeheten PGS: de Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen.

§ 4.4 Tijdig vaststellen van brand

Artikel 4.11 Aansturingsartikel

De functionele eis die is opgenomen in het *eerste lid* draagt eraan bij dat een plaats zodanige voorzieningen heeft dat een brand in een vroegtijdig stadium wordt ontdekt en gelokaliseerd zodat mensen zichzelf tijdig in veiligheid kunnen brengen of in veiligheid kunnen worden gebracht. Als uitgangspunt is het begrip 'plaats' gekozen. Door het feit dat het bij een plaats over een ruimtelijk begrensde oppervlakte gaat, en de regels ziet op het georganiseerd gebruik ervan, kunnen eisen worden gesteld aan de ontdekking van brand. Indien sprake is van stukken grond of water in Nederland die niet onder de noemer 'plaats' vallen, is deze paragraaf niet van toepassing.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.12 Branddetectie

Het tijdig ontdekken van brand is belangrijk voor een aantal categorieën gebruik. Dit houdt niet in dat het bij andere categorieën gebruik niet ook van belang kan zijn tijdig een brand te ontdekken, maar in dit besluit worden specifiek enige categorieën van gebruik aangewezen. Zo geeft het *eerste lid* aan dat indien meer dan 50 personen tegelijkertijd aanwezig zullen zijn, maatregelen getroffen moeten worden. Dat is ook het geval indien nachtverblijf wordt verschaft aan meer dan 10 personen. Hierbij wordt gepreciseerd dat dat in het kader van verzorging gebeurt dan wel bedrijfsmatig. Met dat laatste wordt bijvoorbeeld een camping bedoeld, waar in het kader van het voeren van een kampeerbedrijf mensen mogen overnachten. Ook een evenementenorganisator die bedrijfsmatig evenementen organiseert en daarbij overnachtingen op de plaats mogelijk maakt, valt onder dit artikel. In het lid wordt in onderdeel c aangegeven dat indien dagverblijf aan jonge kinderen dan wel aan lichamelijke verstandig gehandicapten wordt geboden ook extra maatregelen voor tijdig ontdekken van brand moeten worden genomen. Zie voor de term 'dagverblijf' de definitie in artikel 1.1, tweede lid.
Het *tweede lid* bepaalt dat voor de ligplaatsen in een jachthaven of voor een tentenkamp geen maatregelen als bedoeld in het eerste lid genomen hoeven te worden. De in het eerste lid genoemde waarden gelden daarvoor dus niet, ook niet als er in de jachthaven of op het tentenkamp geslapen wordt.

§ 4.5 Vluchten bij brand

De voorschriften van deze paragraaf zijn gericht op het bij brand voldoende snel en veilig kunnen vluchten in relatie tot de installaties en de organisatorische maatregelen met betrekking tot het vluchten.

Artikel 4.13 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* van dit artikel geeft de functionele eis dat een plaats zodanige voorzieningen moet hebben dat het ontvluchten goed kan verlopen. Onder voorzieningen worden in deze paragraaf verstaan installaties en organisatorische maatregelen. Een ontvluchting verloopt goed indien alle aanwezige personen zich snel en zonder risico op valpartijen of gedrang kunnen verplaatsen naar een veilige plaats.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.14 Alarmeringsvoorziening

Dit artikel heeft betrekking op de voorziening die aanwezigen moet alarmeren in geval van brand. Het gaat dus niet om het alarmeren van hulpdiensten (zie daarvoor artikel 4.12). Het begrip ‘’ voorziening’ is nadrukkelijk breder dan alleen een ontruimingsalarminstallatie. Het doel van de alarmeringsvoorziening is dat de op de plaats aanwezige personen na het ontdekken van een brand snel te alarmeren zijn, zodat een snelle en ordelijke ontruiming van de aanwezige personen kan plaatsvinden. Een ontruimingsalarminstallatie kan eventueel nodig zijn als alarmeringsvoorziening, wanneer personen door aanroepen of op een andere wijze niet snel genoeg op de hoogte kunnen worden gesteld. De alarmeringsvoorziening kan ook worden gebruikt voor het mobiliseren van de ter plaatse (mogelijk verspreid) aanwezige personen die zijn aangewezen om te helpen bij het ontvluchten, bijvoorbeeld bij het vluchten van grote hoeveelheden mensen.

Het *eerste lid* verplicht tot de aanwezigheid van een alarmeringsvoorziening op een plaats als bedoeld in artikel 4.12. De alarmeringsvoorziening kan allerlei vormen hebben, zoals een persoon die rondloopt en roept, een persoon met een megafoon, een persoon met een geluidsinstallatie, een klok die luidt, tot aan de reguliere ontruimingsalarminstallatie als beschreven in de NEN 2575 zoals toegepast in bouwwerken.
De toets op de functionaliteit van de voorziening wordt gegeven in het *tweede lid*, namelijk of de personen in het bedreigde gedeelte te waarschuwen zijn. Het gaat in dit lid om de geschiktheid om te waarschuwen, niet om de garantie dat gewaarschuwd wordt. Dat laatste is een kwaliteit van de organisatorische maatregelen die getroffen moeten worden op grond van artikel 4.15, eerste lid.

Artikel 4.15 Basishulpverlening en ontruimingsplan

Het is niet voldoende de brand te ontdekken. In het *eerste lid* is daarom aangegeven dat tevens maatregelen die op het ontdekken van de brand moeten volgen, behoren tot de taken van degene die het gebruik ter plaatse organiseert. Het betreft hier de zogeheten basishulpverlening, waaronder worden verstaan de activiteiten die na een incident worden verricht totdat professionele hulpverleners de hulpverlening overnemen. De basishulpverlening is erop gericht dat incidenten geen of zo weinig mogelijk schadelijke gevolgen hebben voor de aanwezigen. Daartoe kan het nodig zijn de plaats of een deel van de plaats te ontruimen, een bluspoging te ondernemen, de hulpdiensten te alarmeren en te zorgen voor de opvang van die hulpdiensten.
Om alarmering goed te laten verlopen, dient er een goede verbinding te bestaan. Het *tweede lid* stelt daarom dat degene die het gebruik van een plaats organiseert, tevens een dergelijke verbinding moet organiseren. In de dagelijks praktijk zal dat vaak een telefoontoestel zijn. Bij bijvoorbeeld het voorbereiden van een evenement moet onderzocht worden welke manier van alarmeren van hulpdiensten het beste werkt, en bijvoorbeeld ook of mobiele telefoons op die plek voldoende bereik hebben.
Het *derde lid* stelt de aanwezigheid van een ontruimingsplan verplicht voor een plaats als bedoeld in artikel 4.12, omdat op een dergelijke plaats extra risico’s bestaan. Een ontruimingsplan bevat, in relatie tot de fysieke

eigenschappen van de plaats en in relatie tot het gebruik ervan, alle maatregelen die nodig zijn voor een vlotte ontruiming, zodat de risico's bij brand zoveel mogelijk worden beperkt. Bij het opstellen van een ontruimingsplan kan gebruikt worden gemaakt van NEN 8112. Deze bepaling is beperkt tot de basishulpverlening bij brand, maar zal zonder twijfel ook voldoen bij ontruimingen vanwege andere oorzaken. Omdat een ontruimingsplan als zodanig de veiligheid niet verhoogt, is in het *vierde lid* bepaald dat de organisator personen moet aanwijzen die kunnen helpen bij de ontruiming, dat zij – in relatie tot de omstandigheden van de plaats en het aantal personen dat daar aanwezig kan zijn – in voldoende mate aanwezig zijn en dat zij bekend zijn met het ontruimingsplan. [17]

Artikel 4.16 Vluchtrouteaanduidingen

Een vluchtrouteaanduiding is bedoeld om de gebruiker van een verblijfsruimte duidelijkheid te geven over het verloop van vluchtroutes, zodat ook personen die niet of minder bekend zijn met een specifieke vluchtroute of zich, ondanks de licht- en oriëntatievoorzieningen, door rook of duisternis minder goed kunnen oriënteren, voldoende snel een veilige plaats kunnen bereiken. De aanwezigheidseis geldt in beginsel voor alle verblijfsruimten bestemd voor meer dan 50 personen tegelijkertijd aanwezig en voor de ruimte of ruimten waardoor een vluchtroute uit die verblijfsruimte voert. In het *eerste lid* wordt verwezen naar twee normen. NEN 6088 stelt eisen aan de gebruikte kleuren en symbolen (pictogrammen) van vluchtrouteaanduidingen. In NEN-EN 1838 worden met name eisen gesteld aan luminantie en luminantieverhoudingen. De luminantie is de mate van helderheid. De luminantie van elk deel van de veiligheidskleur van de vluchtrouteaanduiding moet een bepaalde waarde hebben in alle relevante kijkrichtingen.
Deze in het eerste lid aangewezen normen bevatten geen eisen over de verlichtingssterkte van de vluchtrouteaanduiding zelf. Vluchtrouteaanduidingen hoeven dan ook niet per definitie als inwendig verlichte armaturen te worden uitgevoerd. In een aantal gevallen kan worden volstaan met het aanbrengen van pictogramstickers die zo nodig door externe verlichting worden aangelicht om aan de luminantie-eis te kunnen voldoen.
In het *tweede lid* is bepaald dat bepaalde gebieden, namelijk als bedoeld in artikel 4.12, eerste lid, voldoende vluchtrouteaanduidingen moeten hebben om personen naar een veilige plaats te verwijzen. Die hoeft niet per se buiten het gebied gelegen te zijn. De functionele eis is dat het vluchten, wanneer eenmaal op gang gekomen, leidt naar een veilige plaats. Indien, bijvoorbeeld door de ruime afmetingen van het gebied en het feit dat het de open lucht betreft, duidelijk is dat de veilige plaats makkelijk binnen het gebied gevonden wordt, kunnen vluchtrouteaanduidingen naar de uitgang van het gebied achterwege blijven.
In het *derde lid* is bepaald dat, moet zijn aangebracht op een duidelijk waarneembare plaats. Dit zal vaak boven de doorgang(en) zijn, waar de vluchtroute begint of doorheen loopt. In sommige ruimten kan het raadzaam zijn de vluchtrouteaanduiding hoger te hangen om te voldoen aan de eis van duidelijke waarneembaarheid.
Het *vierde lid* regelt dat een in het eerste lid bedoelde vluchtrouteaanduiding binnen 15 seconden na stroomuitval, gedurende ten minste 60 minuten aan de zichtbaarheidseisen van NEN-EN 1838 moet voldoen. Hoewel in de praktijk vaak van een intern verlicht armatuur met interne accu's of centrale externe voeding gebruik zal worden gemaakt, is het ook toegestaan de vluchtrouteaanduiding extern aan te lichten. Het kan dus geschieden met lampen die gericht zijn op de vluchtrouteaanduiding. De eis van 15 seconden geeft ruimte aan een onmiddellijk reagerend noodstroomaggregaat dat onmiddellijk gestart wordt als de reguliere elektriciteit uitvalt. De eis van ten minste 60 minuten geeft voldoende gelegenheid om het object rustig te verlaten, zonder dat deze voorziening uitvalt.
Het *vijfde lid* bepaalt voor bijeenkomsttenten toepassing van de norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel.

[17] Met dit onderdeel is gevolg gegeven aan de toezegging in dit besluit specifieke bepalingen op te nemen omtrent met name de ontruiming van personen in geval van brand. Brief van 8 april 2014 (Kamerstukken II, 2013/14, nrs. 25 325 en 25 883, nr. 238).

Artikel 4.17 Doorgangen in vluchtroutes

Doel van dit artikel is te waarborgen dat doorgangen in vluchtroutes het vluchten bij brand zo min mogelijk hinderen. De voorschriften zijn technisch van aard, en hebben betrekking op de draairichting en het hang- en-sluitwerk van eventuele deuren of hekken. Voorschriften met betrekking tot het brandveilig *gebruik* van deuren of hekken in vluchtroutes zijn opgenomen in artikel 5.15.
Het *eerste lid* geeft aan dat een beweegbaar deel in een doorgang niet tegen de vluchtrichting in mag bewegen, indien meer dan 37 personen op die doorgang zijn aangewezen. Vluchtroutes waarop veel personen zijn aangewezen lopen het gevaar geblokkeerd te raken als deuren of hekken op de vluchtroute tegen de vluchtrichting indraaien of niet tijdig kunnen worden geopend. Een groep mensen op de vlucht zou daarom in het gedrang kunnen komen. In dit verband moet een draaideur worden aangemerkt als een deur die tegen de vluchtrichting indraait, dus deze mag niet aanwezig zijn in een vluchtroute waarop meer dan 37 personen zijn aangewezen. Schuifdeuren zijn wel toegestaan, mits zij in een noodsituatie tijdig kunnen worden geopend.
De grenswaarde van 37 personen is conform de waarde in het Bouwbesluit 2012 en is destijds als voorschrift ontwikkeld aan de hand van de eerder gebruikte bezettingsgraadklassen.
Het *tweede lid* benoemt het belang dat dat elke deur op de vluchtroute eenvoudig met een lichte druk of een ontsluitingsmechanisme dat voldoet aan NEN-EN 179 en NEN-EN 1125 moet kunnen worden geopend. Er mag dus een panieksluiting worden aangebracht maar dat hoeft niet als de lichte druk al voldoende is.
Het *derde lid* behandelt de nooddeur of nooduitgang die aan de buitenlucht grenst. Om aan een buitenstaander duidelijk te maken dat dit een nooddeur of nooduitgang is, wordt het opschrift ‘nooddeur vrijhouden’ of ‘nooduitgang’ aangebracht. Dit moet bijvoorbeeld het plaatsen van fietsen of vuilcontainers tegen een nooddeur of nooduitgang voorkomen, zodat daarvan in geval van een calamiteit onmiddellijk gebruik kan worden gemaakt.
Het *vierde lid* bepaalt voor bijeenkomsttenten dat toepassing van de norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel

Artikel 4.18 Zelfsluitend constructieonderdeel

Openingen in inwendige scheidingsconstructies tussen een brand- of subbrandcompartiment en een buiten dat compartiment gelegen ruimte zouden de weerstand van zo’n constructie tegen branduitbreiding of rookdoorgang teniet doen. Daarmee zou ook niet meer worden voldaan aan de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag tussen de betreffende ruimten. Daarom bepaalt het artikel dat een beweegbaar constructieonderdeel in zo’n opening zelfsluitend moeten zijn.
Dit kan door het te voorzien van een dranger, maar het kan technisch ook anders opgelost worden.
Bedacht moet worden dat het vluchten van personen door een doorgang in een vluchtroute belangrijker is dan het sluiten van deze opening in het kader van compartimentering. De zelfsluitende deur moet dus niet in een slot vallen, zolang nog personen aan het vluchten zijn. Nadat de personen gevlucht zijn, kan de opening zich weer sluiten.
Zie voor het *gebruik* van het constructieonderdeel artikel 5.3.

§ 4.6 Bestrijden van brand

In deze paragraaf staan artikelen met betrekking tot de bestrijding van brand, gerelateerd aan installaties en organisatorische maatregelen.

Artikel 4.19 Aansturingsartikel

In het *eerste lid* is de functionele eis opgenomen dat een plaats zodanige voorzieningen voor de bestrijding van brand moet hebben, dat brand binnen redelijke tijd kan worden bestreden. Als uitgangspunt is het begrip ‘plaats’ gekozen (zie definitie in artikel 1.1, eerste lid). Door het feit dat het bij een plaats over een beperkte oppervlakte en georganiseerd gebruik gaat, kunnen eisen worden gesteld aan het bestrijden van brand. Indien sprake is van stukken grond of water in Nederland die niet onder de noemer ‘plaats’ vallen, zijn deze

bepalingen niet van toepassing. Onder 'binnen redelijke tijd' wordt bedoeld dat er geen onnodige tijd verloren mag gaan doordat er bij brand te weinig adequate blusmiddelen voorhanden zijn, of dat het te lang duurt voordat de brand bereikt wordt.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.20 Bluswatervoorziening

Uitgangspunt van het *eerste lid* is dat een plaats een toereikende bluswatervoorziening moet hebben, tenzij dit naar oordeel van het bevoegd gezag gezien specifieke omstandigheden (de aard, de ligging of het gebruik van de plaats) niet nodig is. Door het bevoegd gezag kan dus worden gekeken naar de logica van de eis van toereikend bluswater op die plaats. Doel van dit voorschrift is zoveel mogelijk te waarborgen dat voor de brandweer een adequate openbare of niet-openbare bluswatervoorziening in of bij een plaats beschikbaar is. Wanneer geen toereikende openbare bluswatervoorziening aanwezig is, moet worden zorg gedragen voor een toereikende niet-openbare bluswatervoorziening, ook weer tenzij dit naar oordeel van het bevoegd gezag gezien de aard, de ligging of het gebruik van de plaats niet nodig is. Voorbeelden van bluswatervoorzieningen zijn een brandkraan of andere aansluiting op het drinkwater- of ander leidingnet voor bluswater, een watervoorraad, zoals een reservoir, een bassin, een blusvijver, een waterput of een bron (grondwater) of oppervlaktewater zoals een meer, de zee, een sloot, of een kanaal. Het *tweede lid* benoemt nadrukkelijk de toegankelijkheid van de bluswatervoorziening voor bluswerkzaamheden. Deze eis impliceert dat een bluswatervoorziening ook bij droogte of vorst beschikbaar is, maar ook dat het bijvoorbeeld noodzakelijk kan zijn om maatregelen te treffen om te voorkomen dat een bluswatervoorziening wordt geblokkeerd door geparkeerde auto's of andere objecten.

Artikel 4.21 Blusmiddelen

Dit artikel vraagt voldoende blusmiddelen om een bluspoging te kunnen uitvoeren bij een beginnende brand. De bluspoging betekent niet dat per se het vuur gedoofd moet worden, bij een grotere brand zal de brandweer op een gegeven moment aankomen en daarbij assisteren. Met het woord voldoende wordt aangegeven dat gekeken is naar de aanwezige vuurbelasting. De blusmiddelen moeten van een type zijn dat past bij de materialen of stoffen die geblust moeten worden. Aantal en type blusmiddelen moeten aansluiten bij de gegeven omstandigheden. Het kan voorkomen dat er reeds voldoende brandslanghaspels zijn, het kan ook heel goed zijn dat er draagbare of verrijdbare blustoestellen aangevoerd moeten worden. Zeker bij een tijdelijke locatie kan het heel goed zijn dat er helemaal geen brandslanghaspels zijn, maar wel draagbare of verrijdbare blustoestellen.
Het *tweede lid* schrijft voor dat bij opslag voor brandbare goederen een blusmiddel aanwezig moet zijn. Hetzelfde geldt voor een toestel of installatie voor koken, bakken, braden of frituren.
Het *derde lid* geeft aan dat , onverminderd de zorgplicht voor installaties van artikel 4.28, ook specifiek onderhoud verplicht is. Draagbare of verrijdbare blustoestellen en slangsystemen dienen eens in de twee jaar onderhouden en gecontroleerd te worden. Doel van dit voorschrift is de goede werking van het blusmiddel te waarborgen. Het staat de gebruiker van de plaats uiteraard vrij de blusmiddelen vaker te laten inspecteren / controleren. De normen waarnaar verwezen wordt voor het onderhoud (NEN 2559 voor draagbare blustoestellen, NEN 2659 voor verrijdbare blustoestellen en NEN-EN 671-3 voor slangsystemen) geven verschillende onderhoudsfrequenties aan, maar deze worden door deze bepaling uitdrukkelijk vervangen door het eenduidige voorschrift dat er eens per twee jaar onderhoud en controle dient plaats te vinden.
Het *vierde lid* bepaalt dat voor bijeenkomsttenten toepassing van de norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel.

Artikel 4.22 Zichtbaarheid blusmiddelen

Doel van dit voorschrift is dat de op de plaats aanwezige personen in de nabijheid van een blusmiddel direct kunnen zien waar de blusmiddelen zich bevinden. Indien een blusmiddel voor iedereen zichtbaar opgehangen

is, is daaraan voldaan. Indien de blusmiddelen alleen goed zichtbaar zijn voor dienstdoende medewerkers, bijvoorbeeld door een plaatsing achter een bar, is ook aan de norm voldaan. Indien een blusmiddel minder zichtbaar is, bijvoorbeeld omdat het elders op de grond staat of is ingebouwd of omdat er op een andere manier sprake is van zichtbelemmering, moet door een goed zichtbaar pictogram duidelijk zijn waar het blusmiddel is te vinden.

§ 4.7 Bereikbaarheid voor hulpdiensten

Deze paragraaf heeft betrekking op de bereikbaarheid voor hulpdiensten. Het gaat daarbij soms om de plaats als geheel, maar vaak ook om een object op die plaats, waar immers personen kunnen verblijven en waar materialen aanwezig zijn die wellicht geblust moeten worden. Er kan sprake zijn van allerlei soorten objecten, denk aan een tent maar ook bijvoorbeeld aan een tijdelijke tribune op een sportveld. Bij hulpdiensten moet in het kader van dit besluit primair gedacht worden aan brandweerauto's. Als deze de plaats of het object kunnen bereiken, geldt dat ook voor andere hulpvoertuigen zoals ambulances.

Artikel 4.23 Aansturingsartikel

In het *eerste lid* is de functionele eis opgenomen dat een plaats zodanig bereikbaar voor hulpdiensten moet zijn, dat tijdig bluswerkzaamheden kunnen worden uitgevoerd en hulp kan worden geboden. Het gaat om de professionele hulpverlening van overheidszijde, die aansluit bij de basishulpverlening die op de plaats eventueel al in de eerste paar minuten kan zijn uitgevoerd conform de vooraf getroffen organisatorische maatregelen.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 4.24 Brandweeringang

De brandweer moet een verblijfsruimte op eenvoudige wijze kunnen betreden voor een snelle en adequate inzet. Het *eerste lid* geeft daarom aan dat een object met een verblijfsruimte een brandweeringang moet hebben. De ingang is nodig als de brandweer anders niet te allen tijde op een snelle wijze op een logische plek binnen kan komen. Een brandweeringang is niet verplicht indien het bevoegd gezag dat gezien de aard, de ligging of het gebruik van de plaats niet nodig vindt. Zo zal bij een zeildoeken tent een aparte ingang voor de brandweer waarschijnlijk niet nodig zijn, omdat de tent niet echt afgesloten wordt dus en nooit ontoegankelijk is. Een object met een verblijfsruimte kan ook op andere wijze permanent toegankelijk zijn voor de brandweer, zodat dan geen apart aangewezen ingang nodig is. Indien de plaats meerdere toegangen heeft, worden op grond van het *tweede lid* in overleg met de brandweer een of meer van die toegangen als brandweeringang aangewezen. De brandweer zal hierbij rekening houden met de mogelijkheden om vanaf de specifieke toegang of toegangen de brandweerinzet goed te kunnen organiseren en uitvoeren.
In het *derde lid* zijn eisen gesteld aan het ontsluitingsmechanisme van de brandweeringang van een verblijfsruimte waarin geslapen wordt. Deze ingang moet, zo deze bij brand al niet automatisch open gaan, kunnen worden geopend met een systeem dat in overleg met de brandweer is bepaald, bijvoorbeeld met een brandweersleutel. Bij plaatsen waar niet geslapen wordt, wordt er vanuit gegaan dat de brandweertoegang zonder vertraging gebruikt kan worden.

Artikel 4.25 Bereikbaarheid objecten voor hulpverleningsvoertuigen

Dit artikel bevat voorschriften ten behoeve van de bereikbaarheid van objecten met een ruimte die is bestemd voor het verblijf van personen. Voor andere objecten en de overige delen van de plaats geldt deze voorschriften niet. Dat betekent niet dat voor die andere objecten brandveiligheid geen punt van aandacht is, maar dat de specifieke eisen van dit artikel hier niet van toepassing zijn. Het gaat in het kader van dit besluit primair om de bereikbaarheid voor brandweervoertuigen, maar daarmee is uiteraard ook voorzien in de bereikbaarheid voor de voertuigen van andere hulpverleningsdiensten.

Op grond van het *eerste lid* moet tussen de openbare weg en de toegang van een object met een verblijfsruimte, een verbindingsweg aanwezig zijn die geschikt is voor het te verwachten verkeer, zoals brandweervoertuigen en voertuigen van andere hulpverleningsdiensten. Dergelijke voertuigen zijn immers zwaarder dan de personenauto's.
Niet elk object met een verblijfsruimte hoeft over zo'n verbindingsweg te beschikken. Zo'n weg is niet vereist in de in het *tweede lid* aangegeven gevallen, zoals bij een object met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m² of indien de toegang tot het object op ten hoogste 10 meter van een openbare weg ligt of wanneer het bevoegd gezag van oordeel is dat de aard, de ligging of het gebruik van het object de aanwezigheid van die voorziening niet nodig maken.
In het *derde lid* is aangegeven aan welke eisen een verbindingsweg als bedoeld in het eerste lid moet voldoen. De voorgeschreven minimum breedte van de verbindingsweg en het voorgeschreven minimum draagvermogen van die weg zijn afgestemd op het gebruik door gangbare voertuigen, zonder dat deze elkaar behoeven te kunnen passeren. Aan de in het derde lid gestelde eisen hoeft niet te worden voldaan wanneer in het bestemmingsplan of een gemeentelijke verordening of vergunning een afwijkend voorschrift is opgenomen.

In het *vierde lid* is bepaald dat op een voorgeschreven verbindingsweg (de in het eerste lid bedoelde weg) geen obstakels aanwezig mogen zijn die de voor de doorgang van brandweervoertuigen benodigde vrije hoogte en breedte blokkeren. Een dergelijke weg mag dus niet worden geblokkeerd door geparkeerde auto's of overhangende takken. Dit betekent niet dat de verbindingsweg constant moet worden vrijgehouden van enig verkeer; het gaat erom dat als de brandweer erover heen moet rijden, dat rijden onbelemmerd kan geschieden.
Het *vijfde lid* bepaalt dat een verbindingsweg niet zodanig mag zijn afgesloten dat dit de brandweer of andere hulpdiensten onnodig hindert. Indien er belemmeringen zijn moeten die snel weg te halen zijn. Denk hierbij bijvoorbeeld aan paaltjes in de weg. Indien er hekwerken zijn moeten die snel te openen zijn.

Artikel 4.26 Opstelplaatsen voor brandweervoertuigen

Op grond van het *eerste lid* moeten bij een object met een ruimte die is bestemd voor het verblijf van personen, opstelplaatsen voor brandweervoertuigen aanwezig zijn, zodat die voertuigen op doeltreffende wijze kunnen worden aangesloten op de bluswatervoorziening. Die opstelplaatsen moeten in voldoende aantal aanwezig zijn, al naar gelang de grootte van het object.
Zulke opstelplaatsen zijn niet vereist in de in het *tweede lid* aangegeven gevallen, zoals bij een object met een gebruiksoppervlakte van niet meer dan 50 m² of indien de aard, de ligging of het gebruik van het object dat naar het oordeel van het bevoegd gezag niet vereist. Denkbaar is dat er op de betreffende locatie geen bluswatervoorziening is, zodat het bluswater op andere wijze aangevoerd moet worden.
Het *derde lid* bepaalt de maximaal toegestane afstand tussen een opstelplaats en een brandweeringang van het te betreden object. Die afstand (40 m) is gerelateerd aan de lengte van blusslangen en de inzetdiepte in het object.
Bij een ligplaats als genoemd in het *vierde lid* is sprake van het afgemeerd houden van een pleziervaartuig. Water is daar ruim voorhanden, zodat blussen met water goed mogelijk blijft.
Het *vierde lid* regelt de maximaal toegestane afstand tussen een ligplaats en een opstelplaats voor een brandweervoertuig van de plaats. Die afstand mag niet meer dan 320 meter bedragen. Deze afstand is gerelateerd aan de lengte van een hogedruk blusleiding van een tankautospuit. De tankautospuit heeft standaard vier slangen van 90 meter bij zich, zodat vanaf de opstelpositie de afstand van 320 meter gegarandeerd overbrugd kan worden, waarbij de hogedruk blusleiding over steigers gelegd kan worden. Indien in een haven een andere oplossing is gekozen, bijvoorbeeld door een blusboot of bijvoorbeeld een andere pomp, zal daar zeer waarschijnlijk sprake zijn van een gelijkwaardigheid als bedoeld in artikel 1.4.
Bij een tentenkamp is sprake van een kampeerterrein dat uitsluitend uit kampeertenten bestaat. Onderdeel b van het vierde lid bepaalt dat ook hier de maximaal toegestane afstand tussen een tentenkamp en de

opstelplaats voor een brandweervoertuig 320 meter bedraagt. De hogedrukleiding kan ook naar zo'n tentenkamp worden gelegd. Als er met de slang allerlei bochten moeten worden gemaakt, telt de werkelijk te gebruiken lengte van de slang en niet de kortst gemeten afstand tussen begin- en eindpunt.
In het *vijfde lid* is bepaald dat een opstelplaats over de voorgeschreven hoogte en breedte moet worden vrijgehouden voor brandweervoertuigen. Zo mag een opstelplaats niet worden geblokkeerd door geparkeerde auto's of overhangende takken. Dit betekent niet dat de opstelplaats constant moet worden vrijgehouden van enig verkeer; het gaat erom dat als de brandweer er moet staan, dat opstellen onbelemmerd kan geschieden.
Het *zesde lid* bepaalt dat een opstelplaats niet zodanig door hekwerken mag zijn afgesloten dat dit de brandweer of andere hulpdiensten (onnodig) hindert. Een eventueel ontsluitingssysteem moet in overleg met de brandweer worden gekozen.

Artikel 4.27 Mobiele radiocommunicatie hulpdiensten

Bij een calamiteit is adequate communicatie tussen publieke hulpverleners essentieel om goed te kunnen functioneren. In veel gevallen zijn hiervoor geen extra voorzieningen nodig. In dit artikel worden een specifiek voorschrift gegeven. Bij een voor grote aantallen bezoekers bestemde plaats kunnen bijzondere voorzieningen voor een adequate mobiele radiocommunicatie tussen hulpdiensten binnen en buiten die plaats nodig zijn. De noodzaak van een dergelijke installatie is afhankelijk van de specifieke omstandigheden. Dit zal bijvoorbeeld afhangen van de reeds beschikbare dekking van het communicatienetwerk van de publieke hulpdiensten in en buiten de plaats, het aantal personen en de complexiteit of de omvang van de plaats. De reeds beschikbare dekking van het zogenoemde C 2000-systeem zal in de meeste gevallen voldoende zijn. Het is bij de voorbereiding van een groot evenement een taak van de hulpdiensten om het functioneren van C2000 in de bestemde omstandigheden te testen, en zo nodig aanvullende maatregelen te treffen.

Artikel 4.28 Zorgplicht installaties

Dit artikel benoemt de zorgplicht voor installaties. Het *eerste lid* van dit artikel bevat een algemene zorgverplichting die geldt voor installaties als bedoeld in hoofdstuk 4.
Een dergelijke installatie moet te allen tijde functioneren overeenkomstig de op de installatie van toepassing zijnde voorschriften in dit besluit. Voorts moet de installatie adequaat worden beheerd, onderhouden en gecontroleerd. In het algemeen zal het voldoende zijn wanneer de in de handleiding of productspecificaties opgenomen instructies van de fabrikant, leverancier of installateur worden gevolgd. Ook moet het gebruik zodanig zijn dat er geen gevaar voor gezondheid of veiligheid is. Hiervoor geldt eveneens dat rekening moet worden gehouden met handleidingen en dergelijke. In een aantal artikelen van hoofdstuk 4 is deze zorgplicht, onverminderd het bepaalde in dit artikel (4.28), verder uitgewerkt. Zie voor een voorbeeld daarvan artikel 4.21 waarin aanwijzingen voor het onderhoud van blusmiddelen worden gegeven.
Het *tweede lid* heeft betrekking op een specifiek soort zorgplicht: de controle van leidingdoorvoeren. Om te voorkomen dat een beginnende brand zich snel in een object uitbreidt en rook zich snel verspreidt, stellen de paragrafen 3.7, 3.9 en 3.10 van dit besluit eisen aan de weerstand tegen branddoorslag en brandoverslag en de weerstand tegen rookdoorgang van scheidingsconstructies (zoals muren en vloeren). Wanneer in of door zo'n scheidingsconstructie een doorvoer voor kabels, leidingen, een verwarmings- of luchtbehandelingssysteem en dergelijke op onzorgvuldige wijze wordt aangebracht (of een reeds aanwezige doorvoer onzorgvuldig wordt gewijzigd) kan dit een zodanig negatief effect hebben dat niet meer aan die weerstandeisen wordt voldaan. Om dergelijke situaties te voorkomen, schrijft dit lid voor dat deze doorvoeren zo worden uitgevoerd dat de vereiste weerstand blijft bestaan. Mocht blijken dat niet meer aan de voorschriften van hoofdstuk 3 wordt voldaan, dan moeten de tekortkomingen direct worden hersteld.

Hoofdstuk 5 Voorschriften inzake gebruik

In dit hoofdstuk worden voorschriften gegeven inzake gebruik. Waar mogelijk is aangesloten bij de bepalingen in het Bouwbesluit 2012 of in de model-brandbeveiligingsverordening van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, om geen onnodige verschillen met bekende regels te introduceren.

§ 5.1 Voorkomen van brandgevaar en ontwikkeling van brand

In deze paragraaf zijn bepalingen opgenomen die erop zijn gericht dat er geen brand ontstaat dan wel dat een brand zich niet ontwikkelt.

Artikel 5.1 Aansturingsartikel

Het *eerste lid* formuleert als functionele eis dat het gebruik van een plaats zodanig moet zijn dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie en de ontwikkeling van brand wordt voorkomen.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 5.2 Roken en open vuur

Het algehele een verbod om te roken of open vuur te hebben wordt in het *eerste lid* gekoppeld aan vier omstandigheden waarin roken of open vuur een risico oplevert voor het ontstaan dan wel het zich ontwikkelen van een brand. Het *tweede lid* biedt mogelijkheden voor het gebruik van open vuur in andere omstandigheden dan opgesomd in het eerste lid, mits dit veilig gebeurt. Omdat het artikel geen invulling geeft aan wat 'veilig' is, is er ruimte voor interpretatie en overleg, zodat er regels op maat kunnen worden gegeven: het aansteken van een barbecue is wezenlijk anders dan het aansteken van een groot paasvuur.
Het *derde lid* bepaalt dat het verbod kenbaar moet worden gemaakt door duidelijk zichtbaar aangebrachte pictogrammen zoals beschreven in NEN 3011.

Artikel 5.3 Vastzetten zelfsluitend constructieonderdeel

Het artikel beoogt de scheidingsconstructie van een brandcompartiment in stand te houden. Het open zetten van een constructieonderdeel dat onderdeel is van de scheidingsconstructie moet dan ook voorkomen worden. En als het constructieonderdeel toch wordt vastgezet in open stand, moet bij het ontstaan van brand of rook bereikt worden dat het constructieonderdeel zich sluit.
Het begrip constructieonderdeel dat gehanteerd wordt is breder dan alleen het begrip deur: het betekent dat ook onderdelen die geen deur zijn maar een soortgelijke functie vervullen, door dit artikel kunnen worden aangestuurd. Zo kan het ook gaan om een hek of een andersoortig constructieonderdeel.
Onder automatisch loslaten wordt verstaan dat het constructieonderdeel bij brand en bij rook door brand vanzelf (dus zonder tussenkomst van een persoon) loskomt van de geopende positie. Het constructieonderdeel zal zich kunnen sluiten. Het constructieonderdeel mag niet gesloten worden in de betekenis 'op slot', want het kan zijn dat vluchtende personen er nog doorheen moeten. Zodra er geen personen meer doorheen gaan, wordt door het sluiten de weerstand tegen brandoverslag en branddoorslag, die in artikel 4.18 gevraagd wordt, bereikt.
Voorbeeld: deuren kunnen met magneten worden vastgezet in geopende stand; zodra er een brandmelding is worden de deuren door de magneet losgelaten, zodat zij zich kunnen sluiten. Personen die er doorheen moeten, kunnen de deuren zonder veel moeite openduwen, waarna de deur zich weer sluit.

Artikel 5.4 Aankleding

In dit artikel zijn voorschriften opgenomen voor de aankleding van een verblijfsruimte, met het oog op het voorkomen van brandgevaar. Deze eisen worden uitsluitend aan een verblijfsruimte gesteld, vanwege het risico voor mogelijk daar aanwezige personen aldaar. Aangenomen mag worden dat in andere delen van een object of in gebieden beperktere brandveiligheidsrisico's spelen. Hiervoor worden geen specifieke regels gegeven.
In dit besluit wordt naast 'constructieonderdelen' onderscheid gemaakt tussen 'inventaris' (meubilair en inrichtingselementen, zoals stands, kramen en podia) en 'aankleding'. Met 'aankleding' wordt gedoeld op onderdelen , die niet worden gerekend tot de constructieonderdelen of tot de inventaris en die dienen ter verfraaiing, zoals gordijnen, wandafwerking, vloerbedekking en versiering.

In het *eerste lid* van dit artikel is bepaald dat aankleding geen brandgevaar mag opleveren.
In het *tweede lid* wordt aangegeven in welke gevallen mag worden aangenomen dat er geen sprake is van brandgevaar. Brandgevaar is in ieder geval niet aanwezig wanneer:
a. de aankleding een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert;
b. de aankleding onbrandbaar is, bepaald volgens NEN 6064;
c. de aankleding voldoet aan brandklasse A1 als bedoeld in NEN-EN 13501-1;
d. de aankleding voldoet aan de eisen voor constructieonderdelen als bedoeld in paragraaf 3.6 of
e. de navlamduur ten hoogste 15 seconden en de nagloeiduur ten hoogste 60 seconden is.
Het antwoord op de vraag wanneer aankleding een bij *onderdeel a* genoemde ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar levert, is sterk afhankelijk van de omstandigheden.
Voorbeeld 1: In het algemeen is een kerststukje op de tafeltjes in een cateringruimte geen probleem. Dat kerststukje kan wel een probleem worden als er in de nabijheid aankleding is waarnaar een brand in het kerststukje eenvoudig kan overslaan.
Voorbeeld 2: Onderdeel a van het eerste lid biedt ook de mogelijkheid om in een decor slingers of tekeningen op te hangen, zolang deze een ondergeschikte bijdrage aan het brandgevaar leveren. De brand mag zich dus niet als een lopend vuurtje door de ruimte kunnen verspreiden.
Voorbeeld 3: Het onderdeel geeft ook ruimte aan het dragen van kleding en kostuums en het gebruik van rekwisieten, die overwegend geen grote vuurbelasting opleveren en daarmee de uitzondering zijn op de hoofdregel dat alles brandveilig moet zijn en dus minimaal moet voldoen aan de eisen in de eenvoudige brandproef als bedoeld in het tweede lid.
Voorbeeld 4: Aankleding die wordt opgehangen en die voldoet aan de eisen van het brandgedrag behoeft niet te worden onderspannen. Zie daarvoor ook artikel 5.18.
Bij *onderdeel b* betekent “onbrandbaar”: onbrandbaar volgens NEN 6064. NEN 6064 is een norm bedoeld voor het bepalen van onbrandbaarheid van bouwmaterialen. Bij die materialen kan gedacht worden aan keramische materialen, glas, massief gips, steenachtige materialen, metalen (staal, ijzer, koper, zink, lood, aluminium), steenwol, glaswol en bepaalde minerale boardmaterialen.
Voor een nadere toelichting over NEN 6064 wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.6.
In *onderdeel c* wordt verwezen naar norm NEN-EN 13501-1. Deze norm geeft de reactie op de vuur classificatie procedure voor alle bouwproducten, inclusief producten opgenomen in bouwelementen. Producten worden beschouwd in relatie tot de uiteindelijk te gebruiken applicatie. Voor een nadere toelichting over NEN-EN 13501-1 wordt verwezen naar de toelichting bij paragraaf 3.6.
In *onderdeel d* wordt verwezen naar de in paragraaf 3.6. gegeven normering voor de beperking van het ontwikkelen van brand en rook. Indien aan die eisen wordt voldaan is aan de eis van het eerste lid voldaan.
Om te bepalen of de waarden van *onderdeel e* worden gehaald, kan een monster van het materiaal worden genomen en worden beproefd. Daarbij kan als volgt tewerk worden gegaan:
-neem een monster (ongeveer 5 x 25 cm) van het materiaal;
-houd een uiteinde van het monster in een vlam, zoals bijvoorbeeld van een aansteker of lucifer;
-neem wanneer het monster vlam heeft gevat of nadat 5 seconden zijn verstreken de ontstekingsbron weg.
Het materiaal voldoet als aan alle van de volgende voorwaarden is voldaan:
a. tijdens de verhitting zijn geen druppels vrijgekomen (al of niet brandend of druipend);
b. tijdens de verhitting zijn geen roetvlokken vrijgekomen;
c. het materiaal vlamt niet meer dan 15 seconden na en gloeit maximaal 60 seconden na.

In het *derde lid* is een speciale bepaling opgenomen voor aankleding in een verblijfsruimte voor meer dan 50 personen. Bij aankleding in een dergelijke ruimte die voldoet aan het gestelde in het tweede lid, onderdeel e, wordt niet zonder meer aangenomen dat er geen sprake van brandgevaar is. De in onderdeel e gegeven maximale navlamduur en nagloeiduur waarborgen de brandveiligheid onvoldoende bij aankleding (versiering) die lager hangt dan 2,5 meter boven een gedeelte van een vloer waar zich mensen kunnen bevinden. Bij laag hangende versiering is een risico aanwezig dat deze in aanraking komt met open vuur van bijvoorbeeld in de

hand gehouden brandende aanstekers, kaarsen, vuurwerk of sigaretten. De bij onderdeel e bedoelde criteria zijn wel afdoende wanneer de aankleding direct op vloer, trap of hellingbaan is aangebracht, ofwel wanneer het vaste vloerbedekking betreft. Met andere woorden: in een besloten ruimte voor het verblijven of vluchten van meer dan 50 personen wordt de aankleding als brandveilig beschouwd als deze aan een van de in het tweede lid, onderdelen a tot en met d genoemde voorwaarden voldoet. Als dit niet het geval is, maar de navlamduur en nagloeiduur liggen onder de grens van het eerste lid, onderdeel e, dan is de aankleding brandveilig als deze zich meer dan 2,5 meter boven een voor personen bestemde vloer bevindt of als deze zich boven een niet voor personen bestemd gedeelte van de vloer (ongeacht de hoogte van de versiering) bevindt of als het vloerbedekking betreft. Dit lid is dus voornamelijk van belang bij het voorkomen van brandgevaar door laaghangende versiering.
Of sprake is van een gedeelte van de vloer waar personen aanwezig kunnen zijn, is afhankelijk van de inrichting van de ruimte. Het gaat om die plaatsen waar zich normaliter geen mensen bevinden, bijvoorbeeld boven een tafel, een barmeubel of stand.
'De terminologie 'vrije ruimte' die wordt gebruikt in het derde lid, is overgenomen uit het Bouwbesluit 2012 voor een conforme uitleg van dit onderwerp; met 'vrije ruimte' wordt niet verwezen naar de term 'ruimte' als in dit besluit geformuleerd in artikel 1.1, eerste lid.
Het *vierde lid* stelt eisen aan materiaal in de nabijheid van apparatuur en installaties die hitte uitstralen. Met dit voorschrift kan bijvoorbeeld worden opgetreden tegen een situatie waarin door een halogeenspotje brand in de gordijnen zou kunnen ontstaan.
Het *vijfde lid* schrijft voor dat in een besloten ruimte geen met brandbaar gas gevulde ballonnen aanwezig mogen zijn. De meeste voor ballonnen gebruikte gassen zijn niet brandbaar. Dat geldt ook voor helium (He), dat een niet brandbaar, niet giftig en niet explosief gas is. De gedachte dat helium wel brandbaar is, kan ontstaan zijn doordat mensen helium verwarren met het brandbare waterstof (H). Ook lachgas (N_2O) en kooldioxide (CO_2) worden wel gebruikt voor het vullen van ballonnen, maar beide gassen zijn niet brandbaar. Uiteraard is het vullen van ballonnen met lucht veilig.

Artikel 5.5 Brandveiligheid inrichtingselementen

Dit artikel stelt eisen aan de brandveiligheid van stands, kramen, schappen, podia en daarmee vergelijkbare inrichtingselementen wanneer zij zijn opgesteld op een plaats. Doel van deze voorschriften is te voorkomen dat een beginnende brand zich snel kan ontwikkelen en/of dat de gebruikte materialen bij een brand letselrisico's opleveren voor op die plaats aanwezige personen. Er worden geen eisen gesteld aan de in de stands uitgestalde producten of voorwerpen.
In het *eerste lid* is bepaald dat de inrichtingselementen brandveilig moeten zijn. Dit houdt in dat deze elementen niet snel vlam mogen vatten en geen grote bijdrage mogen leveren aan de uitbreiding van brand.
In het *tweede lid* is bepaald wanneer in ieder geval aan de in het eerste lid gestelde eisen is voldaan.
Met 'naar de lucht gekeerd' wordt bedoeld dat het gaat om onderdelen die de buitenzijde van het inrichtingselement vormen en daarmee zonder nadere eisen vatbaar kunnen zijn voor hitte of vuur.
Zie voor een toelichting met betrekking tot brandklassen de toelichting bij paragraaf 3.6.
Dunne materialen hebben in het algemeen minder gunstige brandeigenschappen dan dikkere, omdat zij doorgaans sneller ontbranden. Indien een dun onderdeel (minder dan 3,5 mm dikte) over de volle oppervlakte is verlijmd met een dikker onderdeel dat bovendien voldoet aan de in het tweede lid gestelde eisen, dan hebben de eigenschappen van de samengevoegde materialen de brandeigenschappen van het dikkere dragermateriaal.

Artikel 5.6 Brandgevaarlijke stoffen

In artikel 1.1, tweede lid, is aangegeven wat onder brandgevaarlijke stof wordt verstaan: een vaste, vloeibare of gasvormige stof die brandbaar of brandbevorderend is of bij brand gevaar oplevert, in de zin van de ADR-klassen twee tot en met vijf.

In het *eerste lid* is het verbod op het aanwezig hebben van een brandgevaarlijke stof opgenomen. Of iets een brandgevaarlijke stof is, is te lezen in tabel 5.6, opgenomen in de tekst van de regeling na artikel 5.6 . Uit deze tabel blijkt dat ook medicinale zuurstof een gas is dat onder het voorschrift van artikel 5.6, eerste lid, valt.
Op grond van het *tweede lid* is het in het eerste lid gestelde verbod niet van toepassing wanneer de toegestane maximum hoeveelheid van een bepaalde stof niet wordt overschreden (onderdeel a), de stof deugdelijk is verpakt (onderdeel b) en die stof met inachtneming van de op de verpakking aangegeven gevaarsaanduidingen wordt gebruikt (onderdeel c). Hierbij geldt dat de totale hoeveelheid stoffen niet meer mag zijn dan 100 kilogram of liter.
De stof dient zodanig verpakt te zijn dat de verpakking tegen een normale behandeling bestand is (hetgeen bij de originele verpakking in de regel al het geval zal zijn) en van de inhoud niets onvoorzien uit de verpakking kan ontsnappen (hetgeen bij deugdelijke sluiting van een geopende originele verpakking in de regel het geval zal zijn). Bij gebruik overeenkomstig de gevaarsaanduiding moeten de zogenoemde R- en S-zinnen in acht worden genomen. Die zinnen, die in de regel op de originele verpakking zijn aangegeven, geven de producteigenschappen aan (R = risc: bijvoorbeeld ‘ontvlambaar’) en bevatten gebruiksinstructies (S = safety: bijvoorbeeld ‘niet roken tijdens het gebruik’).

In het *derde lid* wordt een aantal zelfstandig te lezen afwijkingen van het eerste lid gegeven. Bij de bepaling van de totale hoeveelheid toegestane stoffen behoeft geen rekening te worden gehouden met de in het derde lid opgenomen stoffen. Er behoeft bijvoorbeeld geen rekening te worden gehouden met de in een auto, scooter of pleziervaartuig aanwezige motorbrandstoffen (*onderdeel a*). Een andere uitzondering is in *onderdeel b* te vinden voor bepaalde toestellen met een inwendige tank. Veel gebruikte toepassingen als olielampen, gaslampen, terrasparasols, heteluchtkanonnen met ingebouwde tank en dergelijke zijn dus uitgezonderd.
Onderdeel c geeft een uitzondering voor de voor consumptie bestemde alcoholhoudende dranken. Dat betekent bijvoorbeeld dat een pallet met dozen alcoholhoudende drank naast een ander pallet mag staan.
Onderdeel d gaat over bij elkaar, in een cluster, opgestelde gasflessen. Gezamenlijk opgestelde gasflessen tot een totale waterinhoud van 125 liter vormen geen brandgevaarlijke stof als bedoeld in het eerste lid. Tussen een cluster gasflessen en een volgend cluster moet een veilige afstand bestaan: hetzij 5 meter afstand, hetzij een constructieve scheiding van 30 minuten wbdbo en een afstand van 3 meter, hetzij een constructieve scheiding van 60 minuten wbdbo (waarbij de afstand geen eis meer is).[18]
Elk in dit onderdeel bedoeld cluster kan bestaan uit maximaal 125 liter waterinhoud. Daarbij tellen lege gasflessen, deels gevulde en volle gasflessen alle als vol mee. Zolang er een afsluiter aanwezig, is er sprake van een risico en dus van een gasfles, ook al lijkt er geen gas meer in te zitten. Pas als de gasfles geen afsluiter meer heeft, is er geen sprake meer van een gasfles, maar van ‘oud ijzer’.
Bij veel soorten gasflessen wordt de inhoud in kilogrammen aangegeven; het is raadzaam voor de toepassing van dit artikel de betreffende waterinhoud in de gaten te houden. Het gaat bij de inhoud dus niet om het aantal liters gas dat in de fles gaat. Omdat de gasvormige fase anders is dan de vloeistoffase en de fles niet volledig wordt gevuld, zijn dit andere waarden dan de waterinhoud.
In onderstaande tabel worden de kenmerkende waarden van een aantal verschillende flesmaten benoemd :Let op: de tabel is indicatief, sommige merken kunnen afwijkende maten voeren.

Omschrijving gasfles	**Waterinhoud in liter**
5 kg stalen fles	12,1
5 kg kunststof fles	12,1
10 kg kunststof fles	24,5
10,5 kg stalen fles (propaan)	26,2
12,5 kg stalen fles (butaan)	26 liter
18 kg stalen fles	44 liter
33 kg stalen fles	79 liter

[18] bron: PGS15 grenzen voor opslag t/m 2500 liter

35 kg stalen fles	85 liter
46,5 kg stalen fles	112 liter

Concluderend kan als vuistregel worden afgeleid dat, rekening houdend met de vulgraad, het aantal kg van de inhoud van een gevulde fles vermenigvuldigd met 2,4 à 2,5 de waterinhoud weergeeft.
Indien sprake is van grotere volumes gasflessen dan in dit onderdeel aangegeven, gelden de bepalingen van de PGS 15 (PGS=Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen). Dan is sprake van een opslagvoorziening, waarvoor regels worden gegeven. De PGS 15 reguleert alleen de opslagsituatie en heeft geen betrekking op het gebruik en de toepassing van gevaarlijke stoffen.
Omdat de bepaling alleen gaat over brandgevaarlijke stoffen in gasflessen, valt het gebruik en de opslag van andere niet brandgevaarlijke stoffen in gasflessen niet onder deze bepalingen. De bij horeca en showdoeleinden veel gebruikte flessen CO_2 vallen dus niet onder deze beperkingen. Ook geldt het niet voor gassen die ten behoeve van een blusgasinstallatie staan opgesteld.
Onderdeel e gaat over het plaatsen van brandstof in brandstoftanks, bijvoorbeeld voor gebruik bij een kachel of aggregaat. Net als bij onderdeel d wordt gekeken naar de gezamenlijke opgestelde hoeveelheid. Tussen een cluster tanks en een volgend cluster moet een veilige afstand bestaan. Zie daarvoor de bepalingen in Hoofdstuk 3, artikel 3.28, dat verwijst naar PGS 15.
Elk cluster kan bestaan uit maximaal 1000 liter dieselolie, gasolie of lichte stookolie. Anders dan bij onderdeel d gaat het hier om de werkelijk aanwezige hoeveelheid brandstof, niet om de maximale inhoud van de tanks. Bij een deels gevulde tank tellen de aanwezige liters, een lege tank telt niet mee. Uiteraard mag bij het vullen van tanks het maximum per cluster niet overschreden worden (exclusief de in een, eventueel voor het vullen tijdelijk aanwezige, tankauto aanwezige hoeveelheid).
Onderdeel f bepaalt dat het eerste lid niet van toepassing is op brandgevaarlijke stoffen voor zover de aanwezigheid daarvan bij of krachtens de Wet milieubeheer of de Wabo is toegestaan. Hiermee wordt zeker gesteld dat voor dergelijke stoffen uitsluitend de Wet milieubeheer en een omgevingsvergunning als bedoeld in artikel 2.1, eerste lid, van de Wabo gelden: dat voorkomt strijdige voorschriften.

Op grond van het *vierde lid* moet de inhoudsmaat van een aangebroken verpakking volledig worden meegerekend. Indien bijvoorbeeld in een vat nog vier liter zit van de oorspronkelijke tien liter dan moet gerekend worden met tien liter.
Het *vijfde lid* staat toe dat er in afwijking van het derde lid, onderdeel e, meer dan 1.000 liter van een in dat artikelonderdeel bedoelde oliesoort aanwezig is indien naar het oordeel van het bevoegd gezag de wijze van opslag en gebruik daarvan zodanig is dat het ontstaan van een brandgevaarlijke situatie en de ontwikkeling van brand voldoende worden voorkomen. De reikwijdte van die bevoegdheid is beperkt tot gevallen die buiten de werkingssfeer van de Wet milieubeheer vallen. Vaak wordt gekeken naar de kwaliteit van de tanks en de locatie waar zij opgesteld staan. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer in een tijdelijke locatie, die geen inrichting in de zin van de Wet milieubeheer is (bijvoorbeeld een tijdelijk stadion), meer dan 1.000 liter dieselolie aanwezig is ten behoeve van aggregaten die tijdens een evenement worden gebruikt.

Artikel 5.7 Brandbare niet-milieugevaarlijke stoffen

In dit artikel gaat het om de bedrijfsmatige opslag van brandbare niet-milieugevaarlijke stoffen (bijvoorbeeld hout, autobanden en kunststoffen). Dergelijke stoffen vallen sedert 2008 niet meer onder de milieuregelgeving omdat het brandgevaarlijk zijn op zich niet als een direct milieurisico wordt gezien. Het gaat om de opslag van hoeveelheden van niet-milieugevaarlijke stoffen, niet om de stalling van voorwerpen of vervaardigde producten als bijvoorbeeld pleziervaartuigen of voertuigen.
Het *eerste lid* geeft een functionele eis voor de bedrijfsmatige opslag van brandbare niet-milieugevaarlijke stoffen. De opslag van dergelijke stoffen in een object of in de open lucht moet zodanig zijn dat bij brand geen onaanvaardbaar risico ontstaat voor percelen die zijn gelegen naast het perceel waar die opslag plaatsvindt. Dit geldt alleen wanneer de belending een bestaand kampeerterrein, een speeltuin of een opslag van

brandgevaarlijke stoffen is en voor gebouwen op het belendend perceel. Het begrip 'brandgevaarlijke stof ' is gedefinieerd in artikel 1.1, tweede lid. Het gaat in dit eerste lid dus met name om het voorkomen van brandoverslag naar die aangrenzende percelen.
In het *tweede lid* is in *onderdeel* a aangegeven wanneer bij de opslag van hout op een plaats aan het eerste lid is voldaan. Er mag geen sprake zijn van brandoverslag naar het andere perceel gedurende een uur nadat een brand in de opslag is uitgebroken. Wanneer aan deze prestatie-eis is voldaan, is daarmee ook voldaan aan de in het eerste lid gegeven functionele eis. Degene die voor de opslag verantwoordelijk is, zal zo nodig ten genoegen van het bevoegd gezag aannemelijk moeten maken dat de opslag aan de in het voorschrift gestelde eisen voldoet. Zie ook de 'Bepalingsmethode warmtestralingsbelasting opslag van hout' van het voormalige Ministerie van VROM (mei 2004) (te downloaden via www.rijksoverheid.nl) en het daarbij behorende computermodel (te downloaden via www.infomil.nl).
De eis van *onderdeel b* (bereikbaarheid) is opgenomen omdat de brandweer de opslag moeten kunnen benaderen, en de eis van *onderdeel c* om te waarborgen dat er een bluswatervoorziening met voldoende toevoercapaciteit is.
In het *derde lid* is bepaald hoe de stralingsbelasting van de opslag moet worden gemeten. Wanneer op het aangrenzend perceel een kampeerterrein, een speeltuin of een opslag van brandgevaarlijke stoffen is gevestigd, moet op de perceelsgrens worden gemeten, omdat het risico vanaf die grens aanwezig is. Wanneer op het aangrenzende perceel een gebouw is gelegen, mag op geen enkel punt van de uitwendige scheidingsconstructie de in het tweede lid bedoelde stralingsbelasting worden overschreden. Dit kan het beste gemeten worden op een naar de opslag gericht punt op de naar de perceelsgrens toegekeerde muur.

Artikel 5.8 Opslag in stookruimte

Vanwege het risico op brand geeft dit artikel aan dat de maximaal toegelaten nominale belasting van een of meer verbrandingstoestellen in een ruimte 130 kW is indien in die ruimte brandbare goederen worden opgeslagen of opgesteld. In dit verband wordt verwezen naar artikel 3.23, tweede lid, waarin wordt bepaald dat een technische ruimte waarin een of meer verbrandingstoestellen met een totale nominale belasting van meer dan 130 kW worden opgesteld in een brandcompartiment ligt. In artikel 3.24 wordt in het tweede lid aangegeven dat zo'n ruimte een afzonderlijk brandcompartiment is.

Artikel 5.9 Veilig gebruik verbrandingstoestel

In dit artikel staan de voorwaarden waaraan bij het gebruik van een verbrandingstoestel moet zijn voldaan.
Onderdeel a van het *eerste lid* bepaalt dat tijdens het gebruik van een verbrandingstoestel de openingen in de voorziening voor de toevoer van verbrandingslucht of de afvoer van rookgas niet afgesloten mogen zijn. Hiermee worden een brandgevaarlijke situatie en koolmonoxidevergiftiging als gevolg van een slechte toevoer van verbrandingslucht of onvoldoende afvoer van rookgassen voorkomen.
Onderdeel b bepaalt dat een verbrandingstoestel niet mag worden gebruikt als de capaciteit van de voorziening voor toevoer van verbrandingslucht of de voorziening voor de afvoer van rook gas onvoldoende is om het toestel goed te kunnen laten functioneren. Ook de capaciteit van eventueel aangebrachte aansluitingen tussen deze voorzieningen en het verbrandingstoestel moet voldoende zijn.
Onderdeel c bepaalt dat de opstelling met inbegrip van de aansluitleiding tussen het toestel en de voorziening voor de afvoer van rookgas brandveilig moet zijn. In het tweede lid van dit artikel staat wanneer daar in ieder geval aan is voldaan.
Onderdeel d eist dat een schoorsteen of afvoerkanaal doeltreffend moet zijn gereinigd. Wat doeltreffend is en hoe vaak gereinigd moet worden, wordt aan de markt overgelaten. Bij stooktoestellen die in een verhuursituatie tijdelijk op een plaats worden ingezet, dient in principe de verhuurder te zorgen voor doeltreffende reiniging.
Onderdeel e regelt dat het verbrandingstoestel met een rookgasafvoeropening met aansluitmogelijkheid op een schoorsteen, op een correcte wijze op het schoorsteenkanaal moet zijn aangesloten. Een ondeugdelijke aansluiting zou onder meer kunnen leiden tot lekkage van rookgas of brandgevaar.

Naast de specifieke in dit artikel opgenomen voorschriften geldt uiteraard artikel 4.28 (zorgplicht) waarvan het eerste lid, onder c, bepaalt dat gebruik zodanig moet zijn dat er geen gevaar voor de gezondheid of de veiligheid ontstaat dan wel voortduurt.

In het *tweede lid* is bepaald dat er in ieder geval sprake is van een brandveilige opstelling wanneer voldaan is aan NEN 3028. Deze norm geeft eisen, te stellen aan het ontwerpen, aanleggen en opstellen van zowel gebouwgebonden als industriële verbrandingsinstallaties, die worden gestookt met vaste, vloeibare of gasvormige brandstoffen, uit de tweede en derde familie volgens NEN-EN 437. Deze norm is ook van toepassing voor tijdelijke noodvoorzieningen. Tevens worden in de norm eisen gegeven voor het beheer, het periodiek onderhouden en het inspecteren van de verbrandingsinstallaties.

Artikel 5.10 Veilig gebruik installaties

Dit artikel stelt enige eisen aan het veilig gebruik van installaties. De eisen aan de installatie zelf staan in hoofdstuk vier.
Het *eerste lid* geeft aan dat uitsluitend een deskundig persoon reparaties of veranderingen mag aanbrengen aan toestellen of installaties. Wie deskundig is en welke erkenning daarvoor nodig is, wordt aan de markt overgelaten.
Het *tweede lid* geeft aanwijzingen voor het vullen en bewaren. Gasflessen en gastanks mogen tot 80% gevuld worden. Hoe dit bepaald wordt, wordt aan de markt overgelaten. Dit kan bijvoorbeeld geschieden aan de hand van de druk of aan de hand van het gewicht van de tank. Ook geeft het lid aan dat de afsluiter of gaskraan op een lege fles weer dichtgedraaid moet worden. Een of meer flessen in opslag hebben dus altijd een gesloten afsluiter.
Het *derde lid* benoemt de eis dat bij een verbruikstoestel van een installatie de specificatie voor gebruik en onderhoud aanwezig moeten zijn. In de praktijk betekent dat dat een goede gebruiksaanwijzing met instructies bij aanwezig is.
Het vierde lid bepaalt uitdrukkelijk dat die specificaties moeten worden nageleefd.
Het *vijfde lid* eist dat een voorziening voor elektriciteit niet op een brandgevaarlijke wijze wordt gebruikt. In artikel 4.7 is de kwaliteit van de voorziening zelf benoemd. In dit artikel gaat het over het brandveilig gebruik.
In het *zesde lid* gaat het om elektriciteits-, gas- en warmtevoorzieningen, waarbij uitgangspunt is dat vuur niet de rookafvoer bereikt. Indien dat wel het geval is geweest, moet de rookafvoer gereinigd en hersteld worden. Als warmtevoorziening wordt hier niet het open vuur (bijvoorbeeld de open haard) gezien of de door een houtvuur gestookte kachel.
Het *zevende lid* bepaalt dat bij bakactiviteiten altijd passende blusmiddelen aanwezig moeten zijn. Het deksel dat de pan / bak goed afsluit of de blusdeken, die beide de zuurstoftoevoer wegnemen, zijn daarvoor geschikt. Er moeten genoeg deksels of dekens zijn dat elke pan / bak kan worden afgedekt.
Ter toelichting nog bij het dubbel gebruik van het woord bakken: er is de activiteit bakken (van bakken en braden) en de bak in de vorm van de bakplaat of pan waarin of waarop gebakken, gekookt, gebraden of gefrituurd wordt.

Artikel 5.11 Stalling voertuigen of pleziervaartuigen

In dit artikel staan de voorwaarden voor de stalling van voertuigen of pleziervaartuigen beschreven. Het gaat daarbij om de stalling buiten een bouwwerk of een erf dat direct bij een bouwwerk hoort (want het bouwwerk en een erf bij een bouwwerk zijn in het Bouwbesluit beschreven). Het kan gaan om kortdurende stalling, maar zal vaak ook langduriger stalling betreffen. Een vaak voorkomend voorbeeld is de stalling van boten op de kant gedurende het winterseizoen.
Bij deze stalling worden voertuigen of pleziervaartuigen vaak dicht op of boven elkaar geplaatst. Tevens kan er langere tijd minder toezicht zijn. Daarom zijn aanvullende voorwaarden gesteld naast de vrijstelling van artikel 5.6, derde lid (vrijstelling voor de brandstof in het reservoir van een verbrandingsmotor).

Onderdeel a bepaalt dat bij stalling gasflessen en losse brandstoftanks uit het voertuig of pleziervaartuig moeten worden verwijderd. Daardoor leveren de voer- of pleziervaartuigen in opslag minder gevaar voor branddoorslag of brandoverslag. Indien de gasflessen en brandstoftanks elders op de stallingslocatie bewaard worden, gelden daarvoor de regels voor de opslag van die (gevaarlijke) stoffen en bij grotere hoeveelheden de milieuwetgeving.
Vaste brandstoftanks kunnen uiteraard in het voertuig of pleziervaartuig blijven zitten. Het risico dat die veroorzaken wordt ingecalculeerd bij de plaatsing in de stalling.
Er wordt in dit artikel geen onderscheid gemaakt tussen de vloeistoffen in de brandstoftanks, zoals benzine en diesel, hoewel de gevaarzetting daarvan kan verschillen. Bij een voertuig of pleziervaartuig met vaste brandstoftank kan de beheerder van een stalling eigen voorwaarden stellen ten aanzien van de aanwezigheid van brandstof in een voertuig of pleziervaartuig met vaste brandstoftank en ten aanzien van de plaats in de stalling.
Omdat verwarming zonder toezicht als een potentieel risico voor de brandveiligheid wordt gezien, bepaalt *onderdeel b* dat de verwarming van het voertuig of pleziervaartuig in opslag niet zonder toezicht gebruikt mag worden.
Onderdeel c stelt dat als de beheerder van een stalling aanwijzingen heeft gegeven over welke werkzaamheden aan, op of in het voer- of vaartuig op welke plek mogen geschieden, deze aanwijzingen moeten worden opgevolgd.

§ 5.2 Veilig gebruik van bakkramen en bakwagens

Artikel 5.12 Aansturingsartikel

Koken, bakken, braden en frituren zijn activiteiten waarbij sprake is van warmteontwikkeling en eventuele plotselinge vuur- of rookontwikkeling. Dit artikel gaat niet over de opstelling van de kook- of bakapparatuur zelf, maar het bepaalt in het *eerste lid* dat *de opstelling* van een voorziening waarin gekookt of gebakken wordt, veilig moet zijn. Daarbij moet worden gedacht aan bijvoorbeeld bakkramen en bakwagens (waarbij met de term bakwagen in deze context niet een specifiek soort vrachtauto wordt bedoeld).Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerste lid wordt voldaan.

Artikel 5.13 Bakkramen en mobiele bakwagens

Koken, bakken of braden geschiedt op basis van een kookplaat, een oven of een fornuis. Frituren is het bereiden door middel van het onderdompelen in hete olie of gesmolten vet. Uitgangspunt in dit artikel is dat een bakkraam of mobiele bakwagen met het oog op brandgevaar minimaal 5 meter van een object of gebouw wordt geplaatst. Uitzonderingen zijn mogelijk, onder de voorwaarden die zijn opgenomen onder a en b. Het gebruik van “of” na onderdeel a betekent dat indien aan één van de onderdelen wordt voldaan, het opstellen en gebruiken van een bakkraam of mobiele bakwagen binnen de grens van 5 meter is toegestaan.
Onderdeel a geeft aan dat indien het aangestraalde vlak van het object of de nabijgelegen gevel van de bebouwing ten minste 30 minuten brandwerend is uitgevoerd, geen veiligheidsafstand is voorgeschreven.
Onderdeel b bepaalt dat indien er sprake is van koken, bakken of braden in de nabijheid van een object of bij een nabijgelegen gevel van de omliggende bebouwing met onbekende brandwerendheid of brandwerendheid van minder dan 30 minuten, ten minste 2 meter afstand moet worden gehouden. Dat betekent dat indien er in die situatie sprake is van frituren, de minimumafstand van 5 meter onverkort van toepassing is.

§ 5.3 Veilig vluchten bij brand

Algemeen

Paragraaf 4.5 handelde over *voorzieningen* die het proces van vluchten bij brand moeten faciliteren. De voorschriften van deze paragraaf zijn gericht op het *gebruik* van een plaats in relatie tot het bij brand voldoende snel en veilig kunnen vluchten.

Artikel 5.14 Aansturingsartikel

De functionele eis van het *eerste lid* beoogt te bereiken dat het gebruik van een plaats niet verhindert of bemoeilijkt dat aanwezigen bij brand tijdig en zonder ongelukken een veilige plaats bereiken.
Het *tweede lid* geeft aan dat door toepassing van de voorschriften van deze paragraaf aan de functionele eis van het eerst lid wordt voldaan.

Het *derde lid* bepaalt voor bijeenkomsttenten dat toepassing van norm NEN 8020-41 invulling geeft aan dit artikel .

§ 5.3 Veilig vluchten bij brand

Algemeen

De voorschriften van deze paragraaf zijn gericht op het bij brand voldoende snel en veilig kunnen vluchten.

Artikel 5.14 Aansturingsartikel

In de functionele eis van artikel 5.15, eerste lid, is aangegeven dat het gebruik van een plaats niet zodanig mag zijn dat daardoor het veilig kunnen vluchten bij brand wordt verhinderd.
De bepaling van het *tweede lid* wijst de voorschriften van deze paragraaf aan. Door aan deze voorschriften te voldoen, wordt aan deze functionele eisen voldaan.
Het *derde lid* bepaalt voor bijeenkomsttenten dat toepassing van norm NEN 8020-41 invulling geeft aan deze paragraaf.

Artikel 5.15 Doorgangen in vluchtroutes

In het *eerste lid* is als basisprincipe opgenomen dat als er mensen op een plaats aanwezig zijn, deuren of andere belemmerende onderdelen die bij het vluchten een rol spelen, gesloten mogen zijn, mits ze zonder sleutel te gebruiken onmiddellijk geopend kunnen worden om de plaats via de doorgang te verlaten. Onder sleutel wordt hier niet alleen een bij een slot behorende sleutel bedoeld, maar ieder hulpmiddel (een los voorwerp, een code of een scan) dat nodig is om de doorgang bij brand over de ten minste vereiste breedte te openen. Een zogenoemde knopcilinder is dus toegestaan. Ook een deur met een grendel aan het voorschrift voldoet, mits deze grendel op een makkelijk te bereiken plaats zit (dus niet bijvoorbeeld helemaal boven of onder aan de deur) en eenvoudig te schuiven is. Alleen dan wordt aan het criterium ‘onmiddellijk’ te openen voldaan.
Er mogen geen andere belemmeringen zijn bij de doorgang; zo mogen in of bij de doorgang geen goederen staan die het (onmiddellijk) openen van bijvoorbeeld deur of hek (over de ten minste vereiste breedte) belemmeren.
Er kunnen redenen zijn om een doorgang in een vluchtroute zodanig af te sluiten, dat een sleutel nodig is om doorgang te gebruiken . Het *tweede lid* biedt hiervoor mogelijkheden, onder de voorwaarde dat dan door andere maatregelen (genoemd worden inrichting, gebruik en organisatie) gewaarborgd is dat het vereiste niveau van artikel 5.14 bereikt wordt.
Voorbeeld: een nooduitgang van een evenement die makkelijk open te trekken is, wordt afgesloten omdat mensen van buitenaf naar binnen willen dringen. Door er permanent een persoon bij te plaatsen die de

nooduitgang onmiddellijk los of open kan gooien als dat nodig is, is het vereiste brandveiligheidsniveau gewaarborgd.

Artikel 5.16 Opstelling zitplaatsen en verdere inrichting

De mogelijkheden om bij brand voldoende snel en veilig uit een ruimte te kunnen vluchten, worden in grote mate bepaald door de doorstroomcapaciteit voor personen. De doorstroomcapaciteit wordt behalve door bouwkundige eigenschappen ook bepaald door de aanwezigheid en de specifieke opstelling van inventaris, zoals stoelen, tafels, kasten en plantenbakken. Dit artikel bevat voorschriften over de wijze van de opstelling van inventaris in relatie tot de bezetting (het aantal personen) in ruimten waarin veel mensen tegelijk bijeenkomen.
De terminologie 'vrije ruimte' die wordt gebruikt in het derde, vierde en zesde lid, is overgenomen uit het Bouwbesluit 2012 voor een conforme uitleg van dit onderwerp; met 'vrije ruimte' wordt daar niet verwezen naar de term 'ruimte' als in dit besluit geformuleerd in artikel 1.1, eerste lid.
In het *eerste lid* is de hoofdregel opgenomen. Die geldt ongeacht de afmetingen en de bezetting van de ruimte. Uit de samenhang met de andere leden van dit artikel blijkt dat het voorschrift vooral effect zal hebben op grotere ruimten en ruimten met een hogere bezetting. De hoofdregel geeft aan hoeveel vloeroppervlakte ten minste per persoon (al dan niet met zitplaats) beschikbaar moet zijn en waaraan de inrichting van deze ruimte moet voldoen.
De beschikbare vloeroppervlakte is de vloeroppervlakte van een ruimte na aftrek van de oppervlakte van inrichtingselementen en inventaris die de bewegingsvrijheid van personen en daarmee de vluchtsnelheid kunnen hinderen. Er is overigens niet gekozen voor het begrip 'vrije vloeroppervlakte' zoals gedefinieerd in NEN 2580 omdat daarmee voorbij zou worden gegaan aan de aanwezigheid van losse inrichtingselementen zoals inventaris.
Rekenvoorbeeld 1: De vloeroppervlakte van een ruimte is 70 m². In deze ruimte zijn 60 stoelen opgesteld met een oppervlakte van 0,22 m² per stoel (totaal 13,2 m²) en losse podiumelementen met een totale oppervlakte van 15 m². In de ruimte zijn geen staanplaatsen. De beschikbare vloeroppervlakte van deze ruimte bedraagt dus 70 m² – (13,2 m² + 15 m²) = 41,8 m². Dit komt neer op een beschikbare vloeroppervlakte per persoon van 41,8 m² : 60 = 0,69 m². Dus als zich niet meer dan 60 personen in een ruimte bevinden, behoeven de zitplaatsen niet aan elkaar of aan de vloer te zijn bevestigd.
Rekenvoorbeeld 2: Als in dezelfde ruimte als hiervoor 90 zitplaatsen worden gerealiseerd (90 x 0,22 m² = 19,8 m²) dan bedraagt de beschikbare vloeroppervlakte van deze ruimte 70 m² – (19,8 m² + 15 m²) = 35,2 m². Dit komt neer op een beschikbare vloeroppervlakte per persoon van 0,39 m². Dat is dus toegestaan, mits er een voorziening voor de stoelen is getroffen. Om uit te rekenen hoeveel personen onder welke omstandigheden in een ruimte mogen verblijven, kan gebruik worden gemaakt van een rekenmethodiek die is te vinden op [[pm]] .
In het *tweede lid* is een nader voorschrift gegeven voor ruimten met meer dan 100 zitplaatsen. Indien zitplaatsen in vijf of meer rijen van vijf of meer stoelen zijn opgesteld en het aantal zitplaatsen in de ruimte 100 of meer is, moeten de zitplaatsen zodanig gekoppeld of aan de vloer bevestigd zijn, dat zij ten gevolge van gedrang niet kunnen verschuiven of omvallen. Informatie over de koppeling van zitplaatsen is te vinden in NEN-EN 14703.
Het *derde lid* bepaalt dat er een voldoende ruim looppad aanwezig is voor het vluchten. De 'vrije ruimte' wordt gemeten tussen de loodlijnen op de elkaar dichtst naderende gedeelten van de rijen. Bij zelf opklappende stoelen, zoals bijvoorbeeld in een theatertent of tijdelijke bioscoop, wordt gerekend met de vrije ruimte in opgeklapte toestand. Het *vierde lid* ziet op de situatie dat tussen de rijen stoelen een of meer tafels geplaatst zijn. In dat geval moet er, om veilig te kunnen vluchten, ter hoogte van de tafels nog steeds een vrije ruimte aanwezig zijn van ten minste 0,4 meter.
Het *vijfde lid* beoogt door een maximale rij van 8 zitplaatsen voor te schrijven, te waarborgen dat er een voldoende uitstroomcapaciteit van een doodlopende rij stoelen is. Wanneer zo'n doodlopende rij te lang wordt, bestaat namelijk het risico dat er niet snel genoeg gevlucht kan worden en er daardoor paniek ontstaat.

Als er aan beide kanten van de rij een gangpad of een uitgang is, mag ervan worden uitgegaan dat naar twee kanten kan worden gevlucht. Het *zesde lid* bepaalt voor drie situaties de voorwaarden.

Artikel 5.17 Gangpaden

Dit artikel waarborgt dat een plaats waar stands, kramen, schappen, podia en daarmee vergelijkbare inrichtingselementen aanwezig zijn, voldoende door- en uitstroomcapaciteit van gangpaden en uitgangen heeft om veilig te kunnen vluchten.
Het *eerste lid* schrijft voor dat dat gangpaden waarlangs de stands en dergelijke staan opgesteld, ten minste 1,1 meter breed zijn. Deze waarde is dezelfde als in het Bouwbesluit 2012.
In het *tweede lid* is bepaald dat er voor de uitgangen een vloeroppervlakte die ten minste even lang en breed is als de breedte van die uitgang wordt vrijgehouden van inrichtingselementen. Daardoor blijft het goed mogelijk de uitgang te bereiken en te gebruiken over de vereiste breedte.

Artikel 5.18 Beperking van gevaar voor letsel

Het mag niet zo zijn dat onder het plafond aangebrachte aankleding bij brand naar beneden valt of druppelt, met het risico van letsel voor in de ruimte aanwezige of vluchtende personen of van blokkering van een vluchtroute. Om dit te voorkomen worden in dit artikel eisen gesteld aan het (val)gedrag van dergelijke aankleding. In artikel 5.4 worden eisen gesteld aan het brand- en rookgedrag van de aankleding. De aankleding in een verblijfsruimte zal dus zowel aan dit artikel als aan artikel 5.4 moeten voldoen.
Het gaat in het *eerste lid* om tegen of onder een plafond aangebracht glas dat snijwonden kan veroorzaken als het valt en breekt (bijvoorbeeld spiegels; glas in een verlaagd plafond). Dergelijk glas moet veiligheidsglas zijn of voorzien van ingegoten kruiswapening met zeer geringe maaswijdte (maximaal 16mm). De gebruikte maat is ontleend aan het Bouwbesluit 2012.
In het *tweede lid* gaat het om textiel, folie en papier in een horizontale toepassing, waarin mensen verstrikt kunnen raken als er delen naar beneden zouden vallen. Daarbij is een onderspanning van metaaldraad nodig die aan de maatvoering in het tweede lid voldoet.
In het *derde lid* is bepaald dat de aankleding in een besloten ruimte bij brand geen druppelvorming mag geven boven een gedeelte van een vloer bestemd voor gebruik door personen. Het voorschrift is dus niet van toepassing op gedeelten die weliswaar toegankelijk kunnen zijn voor personen, maar waar zich geen mensen behoren te bevinden.
Het *vierde lid* biedt een uitzondering op het tweede en derde lid. Indien het materiaal dat wordt gebruikt voor een plafond of afscheiding of voor de ophanging daarvan voldoet aan de genoemde klassen, hoeft het niet te worden onderspannen, omdat dan ten minste is voldaan aan de eisen wat betreft brandgedrag en druppelvorming. Deze bepaling is ook op tentdoek en andere tent-gerelateerde producten van toepassing. Velum in een tent hoeft dus niet onderspannen te worden als het voldoet aan de bepalingen van het vierde lid.
Toelichting op de in dit lid genoemde normen:
onderdeel a verwijst naar een Nederlandse norm;
onderdeel b verwijst naar een Europese norm;
onderdeel c verwijst naar een Duitse norm;
onderdeel d verwijst naar een Franse norm.
De relatie die tussen de normen wordt gelegd, is dat dit een minimumniveau is dat behaald moet worden.

Artikel 5.19 Voorkomen van hinder bij vluchten

Dit artikel regelt dat vluchtende personen niet over eventueel aanwezige kabels, slangen en leidingen kunnen struikelen of erin verstrikt raken.

Artikel 5.20 Voorkomen van belemmeringen en hinder

Deze verbodsbepaling ('kapstokartikel') heeft betrekking op brandveilig gebruik waarin niet is voorzien door de andere voorschriften van dit besluit. Hiermee heeft het bevoegd gezag een 'kapstok' om in een specifiek geval in te grijpen (ook indien het gebruik op zich voldoet aan de voorschriften van dit besluit). Het gaat hier om een geclausuleerde bevoegdheid die uitsluitend kan worden toegepast in de in dit artikel genoemde omstandigheden.
Het is nadrukkelijk niet de bedoeling dat het bevoegd gezag algemene aanvullende of nadere eisen stelt. Voorts moeten de geëiste maatregelen altijd in verhouding staan tot het te bestrijden risico. Het bevoegd gezag zal de noodzaak hiervan in het concrete geval moeten kunnen aantonen. Enkele voorbeelden van situaties waarin een beroep op dit kapstokartikel gerechtvaardigd kan zijn:

- een vuurspuw-act wordt opgevoerd zonder passende maatregelen te treffen (onderdeel a);
- een vluchtroute bevat obstakels die snel vluchten bij brand onmogelijk maken (onderdeel b);
- er zijn obstakels voor hand- of automatische brandmelders, waardoor deze bij brand niet of niet snel genoeg functioneren (onderdeel c);
- een vluchtgang of vluchtroute is niet voldoende vrij, bijvoorbeeld omdat daar containers of flightcases staan (onderdeel d);
- deuren blijken afgesloten terwijl zij open moeten kunnen (onderdeel e).

Artikel 5.21 Melden van brand en broei

De model-brandbeveiligingsverordening van de VNG kent een bepaling over het melden van brand en broei. De strekking van die bepaling is overgenomen. Met 'natuurgebied' wordt gedoeld op gebieden waar geen toezicht is dat zelf die brand al ontdekt heeft, zodat de medewerking van andere burgers gewenst is. Om te voorkomen dat nodeloos vaak 1-1-2-wordt gebeld, stopt de verplichting indien bekend is dat er al een melding is gedaan.

Artikel 5.22 Natuurbranden

Het bevoegd gezag kan in perioden van extreme droogte voorschriften geven om natuurbrand te voorkomen en gevolgen daarvan te beperken. De gebruiker van een natuurgebied moet die voorschriften opvolgen. Die gebruiker zal meestal een recreërende bezoeker zijn, maar het kan ook iemand zijn die werkzaamheden in het natuurgebied verricht.

Artikel 5.23 Naleving

Indien voorschriften zijn opgelegd of van toepassing zijn verklaard, is er een persoon verantwoordelijk voor de naleving ervan (zie artikel 4.12). Zolang er mensen aanwezig zijn in een situatie als bedoeld in artikel 4.12, eerste lid, moet de verantwoordelijke persoon aanwezig zijn, dan wel zodanig oproepbaar zijn dat hij (aanvullende) instructies van toezichthoudende ambtenaren in ontvangst kan nemen en kan zorgen dat daaraan gevolg wordt gegeven.

Hoofdstuk 6 Overgangs- en slotbepalingen

Artikel 6.1 Overgangsbepalingen

Om onnodige administratieve lasten te vermijden, kent het besluit enkele bepalingen voor een zo soepel mogelijke overgang naar het huidige systeem. Uitgangspunt daarbij is dat een verstrekte vergunning in stand blijft, indien de vergunningplicht is blijven bestaan. Indien gebruik waarvoor een vergunning verleend was niet meer vergunningplichtig is, maar wel meldingsplichtig, hoeft geen melding meer te worden gedaan. De verleende vergunning blijft verder buiten beschouwing, en dat geldt ook voor de situatie dat na inwerkingtreding van dit besluit zelfs geen melding gedaan had hoeven worden. Was voor en na de inwerkingtreding van dit besluit een meldingsplicht, dan verandert er dus niets. Reeds ingediende aanvragen voor een vergunning worden, indien ook na inwerkingtreding van dit besluit een vergunning is vereist,

afgehandeld volgens de regels die golden ten tijde van de aanvraag, tenzij inmiddels voor de aanvragen gunstiger voorwaarden zijn geformuleerd. Deze lijn wordt ook gehanteerd met betrekking tot procedures van bezwaar en beroep met betrekking tot de vergunning, die zijn gestart voor de inwerkingtreding van dit besluit. Reeds ingediende aanvragen voor een vergunning voor gebruik waarvan nog slechts een melding behoeft te worden gedaan, worden afgehandeld als ware de aanvraag een gebruiksmelding.
Indien bij de inwerkingtreding van dit besluit een gebruiksvergunning of gebruiksmelding verplicht is geworden voor gebruik waarvoor die voorheen niet gold, moet er een redelijke oplossing worden gezocht, die recht doet aan de belangen van de indiener en recht doet aan de veiligheid ter plaatse. Deze situatie verschilt niet wezenlijk van de situatie waarin op zeer korte termijn een reactie van het bevoegd gezag wordt verlangd doordat er spontaan een activiteit wordt georganiseerd. Gelet op de periode van ten minste drie maanden tussen publicatie van dit besluit en de inwerkingtreding ervan, mag verwacht worden dat hier geen problemen ontstaan.
Dat een reeds verleende vergunning ingevolge het overgangsrecht wordt beschouwd als een vergunning onder dit besluit, betekent overigens niet dat deze niet alsnog gewijzigd kan worden of dat daaraan andere voorwaarden worden verbonden. Artikel 2.7 is immers (ook) op een dergelijke vergunning onverminderd van toepassing.

De Minister van Veiligheid en Justitie,